

Азия / Avrupa

Ақпараттық-сараптама журналы
Басылымның 2-ші жылы, №14, Ақпан 2017

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜNÜN AYLIK YAYINIDIR

ЕУРАЗІЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ АЙ САЙЫН ШЫҒАРАТЫН БАСЫЛЫМЫ

SYRIAN REFUGEES IN TURKEY: MAPPING, POLICIES AND INTEGRATION PROSPECTS

СИРИЙСКИЕ БЕЖЕНЦЫ В ТУРЦИИ: КАРТИРОВАНИЕ, ПОЛИТИКА И ПЕРСПЕКТИВЫ ИНТЕГРАЦИИ

RÖPORTAJ SUXBAT

ULUSLARARASI TÜRK AKADEMİSİ
BAŞKANI PROF. DR. DARHAN KIDIRALI İLE
AKADEMİNİN FAALİYETLERİ HAKKINDA
MÜLAKAT

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТҮРКІ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ
ПРЕЗИДЕНТІ ПРОФЕССОР ДАРХАН
ҚЫДЫРӘЛІ МЫРЗАМЕН АКАДЕМИЯНЫҢ
ҚЫЗМЕТТЕРІ ТУРАЛЫ СҰХБАТ

04

RUSSIA-US RELATIONS ON THE
DOORSTEP OF THE INCOMING TRUMP
ADMINISTRATION

РОССИЙСКО-АМЕРИКАНСКИЕ ОТНОШЕНИЯ
НА ПОРОГЕ ПЕРЕДАЧИ ПОЛНОМОЧИЙ
НОВОЙ АДМИНИСТРАЦИИ Д. ТРАМПА

LIDIYA PARKHOMCHIK

23

FOREIGN DIRECT
INVESTMENTS IN
RUSSIA

ПРЯМЫЕ ИНОСТРАННЫЕ
ИНВЕСТИЦИИ В
РОССИИ

DANIYAR NURBAYEV

31

Asya Avrupa / Азия Еуропа
(Haber – Yorum) / (Ақпараттық – сараптама)

Avrasya Araştırma Enstitüsü Yayınıdır
Еуразия ғылыми-зерттеу институты басылымы

Sahibi / Меншік иесі
Ahmet Yesevi Üniversitesi Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü /
Ахмет Ясауи университеті Еуразия ғылыми-зерттеу институты директоры
Doç. Dr. Nevzat Şimşek

Genel Yayın Yönetmeni / Бас редактор
Dr. Aidaibek Amirbek

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Жауапты редактор
Doç. Dr. Hayal Ayça Şimşek

Haber Müdürü / Жаңалықтарға жауапты редактор
Cengizhan Canaltay

Tercüme Ekibi / Аудармашылар тобы
Dr. Azhar Serikkaliyeva
Daniyar Nurbayev
Omurbek Hanayi
Aigerim Manatkızı
Zhuldyz Baizakova

Sekretarya / Хатшылық
Saltanat Suleymen

Teknik Redaksiyon / Техникалық редактор
Saule Akhmetkaliyeva

Yayın Kurulu / Редакция алқасы
Doç. Dr. Nevzat Şimşek
Doç. Dr. Hayal Ayça Şimşek
Dr. Aidaibek Amirbek
Dr. Erkin Baydarov
Lidiya Parkhomchik

Yönetim Merkezi / Басқару орталығы

Almalı Audanı, Mametova 48, 050004
Almaty, Kazakhstan
Tel. +7 (727) 279 97 94
Fax. +7 (727) 279 97 94
E-mail: info@eurasian-research.org

Haber-yorum ve analizlerde ifade edilen görüşler yazarların kendi görüşleri olup
Enstitü'nün yayın politikasını yansıtmamaktadır. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

"Ақпараттық-сараптама" және "Өзекті пікір" айдарларымен шыққан мақала авторларының
пікірлері институт көзқарасын білдірмейді. Журналда жарияланған материалдарды
институттың рұқсатынсыз көшіріп басуға болмайды.

DOC. DR. NEVZAT SIMSEK

Merhabalar,

Şubat 2017 sayısına ulaştık. Bu sayımızda Uluslararası Türk Akademisi başkanı sayın Prof. Dr. Darhan Kızıralı ile yapılan röportaja yer veriyoruz. Türk dili konuşan ülkeleri ilgilendiren konularda araştırma yapmak, yapılan araştırmaları koordine etmek, projeler planlamak ve desteklemek gibi konularda faaliyetler yapmak üzere oluşturulan Uluslararası Türk Akademisi, özellikle uluslararası statü kazandığı 2014 yılından itibaren çok önemli faaliyetlere imza atmıştır. Enstitü olarak, Kazak Hanlığı'nın 550. Yılı çalıştay, Orta Asya Tarih Yazımı çalıştay ve Avrasya Yaz Okulu gibi faaliyetleri birlikte organize ettiğimiz Türk dili konuşan ülkelerin göz bebeği bu güzide kuruluşumuzu en yetkili kişinin ağzından okuyucularımızla tanıştırmayı istedik. Bu üst kuruluşumuzun en kısa sürede Azerbaycan, Kırgızistan ve Türkiye'nin idari, mali ve akademik olarak etkin destek ve katılımı ile daha kapsayıcı bir yapıya dönüşeceğine ve çok önemli projeleri hayata geçireceğini inanıyoruz.

Ayrıca bu sayımızda dört tane ilginizi çekeceğini düşündüğümüz analiz yazılarını sizlerle paylaşmak istiyoruz. Bilinmelidir ki, Türkiye, dünyada en fazla mülteciye kucak açan ülkedir. Büyük lojistik problemlere rağmen, Türkiye hiç bir ayırım gözetmeden tüm mültecileri kabul etmiştir. Türkiye bu mültecilerin etnik kökenini, dinini ya da mezhebinin önemsenmemiş, hiç bir mültecinin etnik ya da dini kimliğini araştırmamıştır. Buna karşılık çok sayıda mülteci, Avrupa'ya gitmeye çalışırken Akdeniz'de boğularak hayatını kaybetmiştir. Avrupa Birliği mültecilere kabul etme konusunda sürekli problem çıkarmaktadır. Burada ifade etmek gerekir ki, bu durum AB ülkelerindeki kapasite ya da sistem problemi değildir. Aksine, bir siyasi liderlik ve siyasi bilinç problemidir. Bu nedenle analizlerden birinde Suriye'de yaşanan acımasız savaş sonrasında ortaya çıkan göç olgusuna ve Türkiye'nin komşu ülke olarak vermiş olduğu desteğe yer vermeyi uygun gördük.

Bir diğer analiz yazımızda Donald Trump'ın ABD Başkanı olmasıyla Rusya ile ilişkilerin geleceği hakkında değerlendirmelerde bulunulmuştur. Çünkü, 20 Ocak'ta görev başlayan yeni ABD Başkanı ve ekibinin izleyeceği politikalar, seçim öncesi verdiği beyanlar yanısıra ülkenin etkili kurumlarıyla girdiği polemler nedeniyle Avrasya, Ortadoğu vb. bölgelerde ve hatta tüm dünyada güvenlik ve istikrara etkisi bağlamında daha önceki ABD başkanlarından daha fazla merak konusu olmaktadır. Diğer iki analiz yazımızdan biri Rusya'daki doğrudan yabancı yatırımların mevcut durumu, diğeri ise iklim değişikliği bağlamında küresel ısınma problemi hakkında bilgi vermektedir. İlgi çekici olacağını ümit ediyoruz. Yorum ve değerlendirmelerinizi info@eurasian-research.org adresine göndererek bizlerle paylaşmanızdan memnun olacağımızı ifade etmek isteriz. Mart sayısında yeniden karşınızda olma ümidiyle..

Қадірлі де құрметті оқырман қауым!

«Азия Еуропа» журналының 2017 жылдың ақпан айындағы санына да келіп жеттік. Журналымыздың бұл санында Халықаралық Түркі академиясының президенті т.ғ.д., профессор Дархан Қыдырәліден алған сұхбатпен бөлісуді жөн көрдік. Түркі тілдес елдерге қатысты ғылыми зерттеулер жасау, жасалған зерттеулерді үйлестіру, жобаларды жоспарлау және қолдау бойынша іс-шаралар жасау мақсатында құрылған Халықаралық Түркі академиясы әсіресе 2014 жылы халықаралық мәртебеге ие болғаннан бастап маңызды іс-шараларды атқарып келеді. Институт ретінде Қазақ хандығының 550 жылдығына орай ұйымдастырылған семинар-практикум, Орталық Азия тарихнамасы халықаралық семинар-практикумы және Еуразия жазғы мектебі сияқты іс-шараларды бірге ұйымдастырған түркі тілдес елдердің алдыңғы қатарлы ұйымының ең құзыретті тұлғасын оқырмандармен таныстырғымыз келеді. Халықаралық Түркі академиясының ең қысқа мерзім ішінде Әзірбайжан, Қырғызстан және Түркияның әкімшілік, қаржылық және академиялық тұрғыда белсенді қолдауы мен қатысуы арқылы неғұрлым кешенді құрылымға айналатынына және өте маңызды жобаларды іске асыратынына сеніміміз мол.

Сондай-ақ, осы санымызда назарларыңызға төрт талдауды ұсынып отырмыз. Түркияның әлемде ең көп босқындарға есік ашқан ел екені мәлім. Үлкен логистикалық мәселелерге қарамастан, Түркия ешкімді бөлектемей барлық босқындарды қабылдады. Түркия бұл босқындардың ұлтына, дініне не діліне мән бермеді, ешқайсысының этникалық немесе діни бірегейлігін зерттемеді. Керісінше, Еуропаға баруға талпынған көптеген босқындар Жерорта теңізінде суға батып, қаза тапты. Еуропалық одақ (ЕО) босқындарды қабылдауда көптеген мәселелер шығаруда. Бұл жағдай ЕО елдерінің қуаты немесе жүйе мәселесіне қатысты емес. Керісінше, мәселе саяси көшбасшылық пен саяси сана жайлы болып отыр. Сондықтан да, талдаулардың бірінде Сириядағы қатыгез соғыстан кейін туындаған көші-қон құбылысы мен Түркияның көрші ел ретінде берген қолдауы туралы мағлұмат беруді жөн көрдік.

Тағы бір талдауымызда Дональд Трамптың АҚШ Президенті болғаннан кейін Ресеймен қарым-қатынастардың болашағы талқыланды. Себебі, 20 қаңтарда міндетін атқаруға кіріскен жаңа АҚШ президенті мен оның командасының саясаты, сайлауға дейін берген мәлімдемелері мен елдің ықпалды институттарымен пікірталастары салдарынан бұл жағдайдың Еуразия, Таяу Шығыс және т.б. аймақтарда, тіпті бүкіл әлемде қауіпсіздік пен тұрақтылыққа әсері бұдан бұрынғы АҚШ президенттеріне қарағанда әлдеқайда көп қызығушылық тудыруда. Басқа екі талдауымыздың бірі Ресейдегі тікелей шетелдік инвестициялардың ағымдағы жағдайына, ал екіншісі климаттың өзгеруі контекстінде жаһандық жылыну мәселесіне арналған. Бұл талдаулар сіздер үшін қызықты болады деген үміттеміз. Пікірлеріңіз бен бағаларыңызды info@eurasian-research.org электрондық адресіне жіберіп, бізбен бөліссеңіздер риза боламыз. Наурыз айындағы санымызда қайта қауышқанша..

ÖNSÖZ АЛҒЫСӨЗ

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ ДИРЕКТОРЫ DOC. DR. NEVZAT SIMSEK	1
---	---

RÖPORTAJ СҰХБАТ

ULUSLARARASI TÜRK AKADEMİSİ BAŞKANI ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТҮРКІ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ ПРЕЗИДЕНТІ PROF. DR. DARHAN KIDIRALI	4
--	---

GÜNCEL ӨЗЕКТІ ПІКІР

SYRIAN REFUGEES IN TURKEY: MAPPING, POLICIES AND INTEGRATION PROSPECTS СИРИЙСКИЕ БЕЖЕНЦЫ В ТУРЦИИ: КАРТИРОВАНИЕ, ПОЛИТИКА И ПЕРСПЕКТИВЫ ИНТЕГРАЦИИ CENGİZHAN CANALTAY	14
RUSSIA-US RELATIONS ON THE DOORSTEP OF THE INCOMING TRUMP ADMINISTRATION РОССИЙСКО-АМЕРИКАНСКИЕ ОТНОШЕНИЯ НА ПОРОГЕ ПЕРЕДАЧИ ПОЛНОМОЧИЙ НОВОЙ АДМИНИСТРАЦИИ Д. ТРАМПА LIDIYA PARKHOMCHIK	23
FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN RUSSIA ПРЯМЫЕ ИНОСТРАННЫЕ ИНВЕСТИЦИИ В РОССИИ DANIYAR NURBAYEV	31
HOW CLIMATE CHANGE AFFECTED 2016: HOTTEST YEAR IN RECORD ИЗМЕНЕНИЕ КЛИМАТА: 2016 ГОД – САМЫЙ ЖАРКИЙ ГОД В ИСТОРИИ НАБЛЮДЕНИЙ SAULE AKHMETKALIYEVA	37

HABER-YORUM АҚПАРАТТЫҚ-САРАПТАМА

ÇİN BEYAZ RUSYA'DA GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU ARACILIĞIYLA YENİLİK TİCARET MERKEZİ KURUYOR.....	42
THE CENTRAL ASIAN TOUR OF IRAN'S PRESIDENT HASSAN ROUHANI	44
CHINESE "ONE BELT, ONE ROAD" INITIATIVE WILL CHANGE AFRICA'S ROLE IN GLOBAL TRADE	46

ECOLOGICAL TAXES IN RUSSIA ARE TO BRING 6.5 BILLION RUBLES TO THE BUDGET	48
KAZAKHSTAN DEPOSIT INSURANCE FUND LOWERED THE RECOMMENDED MAXIMUM INTEREST RATE ON CONSUMER DEPOSITS	49
KUZEY-GÜNEY ULAŞIM KORİDORU YAKINDA AÇILACAK	50
GLOBAL OIL DEMAND AND OUTPUT BEFORE AND AFTER THE OIL FREEZE DEAL.....	52
BELARUS WILL JOIN WTO WITHIN FIVE YEARS.....	53
THE KAZKOMMERTSBANK GAINED 64.5 BILLION TENGE BEFORE TAX.....	55
OPEC-RUSYA ANLAŞMASININ PETROL FİYATINA ETKİLERİ.....	56
KYRGYZSTAN SUPPORTS IRAN'S PLANS TO JOIN SCO.....	58
CHINESE PREMIER'S OFFICIAL VISIT TO THE CENTRAL ASIAN COUNTRIES	
УЗБЕКИСТАН 2017: В ОЖИДАНИИ ПЕРЕМЕН	60
ҚЫРҒЫЗСТАН ПРЕЗИДЕНТІ АЛМАЗБЕК АТАМБАЕВТЫҢ ҚЫТАЙҒА САПАРЫ.....	62
TURKMENISTAN'S OFFSHORE OIL POTENTIAL: THE CASE OF THE DEMIRGAZYK GOTURDEPE FIELD.....	64
CHINA SUCCESSFULLY LAUNCHED ITS HUMAN SPACEFLIGHT	
INFLATION IN KAZAKHSTAN REACHED 8.5% IN 2016	66
TEXTILE COMPANY IN CHINA WAS FINED FOR WASTE DUMPING	68
KAZAKHSTAN AND UZBEKISTAN ARE EAGER TO INTENSIFY ECONOMIC COOPERATION.....	70
KAZAKİSTAN'DA GÖÇ SERVİSİ KOMİTESİ KURULUYOR.....	72
KAZAKİSTAN'DA KUVVETLER AYRILIĞI İLKESİ: İKTİDARIN YETKİLERİNİN YENİDEN DAĞITILMASI GİRİŞİMİ.....	74
СОЦИАЛЬНО ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ 2016: ОБЩЕСТВЕННОЕ МНЕНИЕ.....	76
2016 YILINDA KÜÇÜK VE ORTA BOY İŞLETMELERİN KAZAKİSTAN EKONOMİSİNDEKİ YERİ.....	78
NEW AGREEMENTS OVER THE BAKU-NOROROSSYISK OIL PIPELINE SUPPLY	80
NATO'NUN POLONYA'YA ASKERİ SEVKİYATI	82
TOTAL AMOUNT OF EMISSIONS INTO THE ATMOSPHERE IN RUSSIA DECREASED BY 13% IN 10 YEARS	84
CHINA AND KYRGYZSTAN VOW TO DEEPEN SECURITY COOPERATION	86
THE WORLD BANK GLOBAL OUTLOOK PREDICTS A 2.2% OF ECONOMIC GROWTH FOR KAZAKHSTAN IN 2017.....	88
ÇİN VE RUSYA ABD'NİN THAAD FÜZE SİSTEMİNE KARŞI ANLAŞTI.....	90

ETKİNLİKLER İC-ШАРАЛАР

..... 92

PROF. DR. DARHAN KIDIRALI

ULUSLARARASI TÜRK AKADEMİSİ BAŞKANI¹

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТҮРКІ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ ПРЕЗИДЕНТІ¹

Kazak Bilim Adamı, Tarihçi, Cengiz Aytmatov Akademisinin üyesi, “Kızıl Elma Bilim Ödülü” ve Kazakistan Cumhuriyeti “DARIN” ödülünün sahibi Prof. Dr. Darhan Kıdırалı’yi tanıyabilir miyiz?

Kadim tarihimizden beri “Türkistan” tabir edilen topraklarda dünyaya gelen, Aladağ’ın eteğindeki Almatı’da lise eğitimini tamamlayıp, İstanbul’da yükseköğrenim gördüğü için kendini bahtiyar addeden, ilmi arayan ve insanlara iyilik etmeyi ülkü edinen, sadeliği seven, samimiyete önem veren, öz ifadeyle “insan” olmaya gayret eden birisi diye düşünüyorum.

Başkanlığını yaptığınız Uluslararası Türk Akademisinin kuruluş ve işleyişi hakkında bilgi verir misiniz?

Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev’in inisiyatifiyle ve Azerbaycan, Kırgızistan ve Türkiye Devlet Başkanlarının destekleriyle kurulan Akademi, Türk Dünyası alanında yapılan bilimsel çalışmaların eşgüdümünü üst-

Қазақ ғалымы, танымал тарихшы, Шыңғыс Айтматов атындағы халықаралық академияның академигі, Түркі әлемінің «Қызыл алма» сыйлығының және Қазақстан Республикасы «Дарын» мемлекеттік жастар сыйлығының лауреаты т.ғ.д., профессор Дархан Қыдырәлі қандай адам?

Ежелден «Түркістан» деп аталатын өлкеде дүниеге келіп, Алатау баурайындағы Алматы қаласында орта білім алып, Ыстамбұлда жоғары білім алғаны үшін өзін бақытты жан деп санайтын, ғылым ізденіп, адамдарға жақсылық жасауды өмірлік мұрат тұтатын, қарапайымдылықты жақсы көріп, шынайылыққа мән беретін, қысқасы «адам» болуға талпынатын азамат деп ойлаймын.

Өзіңіз төрағалық етіп отырған Халықаралық Түркі академиясының құрылуы мен қызметі жайлы ақпарат беріп өтсеңіз.

Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың бастамасы бойынша және Әзірбайжан, Қырғызстан, Түр-

¹ Ahmet Yesevi Üniversitesi “AYHABER” dergisinin İlkbahar 2016 yılı №51 sayısında yayınlanmıştır.

¹ Ahmet Yasaui universitetinin “AYHABER” атты журналының 2016 жылғы көктемгі №51 санында жарияланды.

lenen uluslararası merkezdir. Buna göre, 25 Mayıs 2010 tarihinde Astana'da kurulan ve 27 Ağustos 2014 tarihinde uluslararası teşkilat statüsünü kazanan kurum Türk Dünyasının bilimsel ve entelektüel işbirliğini de koordine edecektir. Dolayısıyla Akademi hem diplomatik statüye sahip uluslararası teşkilattır hem de kendisi önemli araştırmalar yapan, bilimsel çalışmaları sürdüren akademik kurumdur. Bu bağlamda Uluslararası Türk Akademisinin benzeri yoktur.

Her türlü entegrasyonun kaynağının fikir ve bilimden başladığını esasa aldığımızda Uluslararası Türk Akademisinin temsil ettiği misyon ve taşıdığı sorumluluğun büyük olduğu belli olur. Bişkek'te 23 Ağustos 2012 tarihinde düzenlenen Türk Konseyi II. Zirve Bildirisinde Devlet Başkanları bilim ve eğitim alanında geniş işbirliğinin geliştirilmesine olan ihtiyaca özel dikkat çekmişlerdir. Kardeş ülkelerin bilimsel entegrasyonuna ehemmiyet veren Devlet Başkanları bu konuda Türk Akademisine talimatlar verdiler. Bunun için Türk Dünyası Üniversiteler Birliği ve Türk Dünyası Bilim Akademiler Birliği kuruldu. Merkezi Astana'daki Türk Akademisi geniş coğrafyadaki bilim ve eğitim alanındaki bu ve benzeri kuruluşları koordine etmektedir. Üst Kurul olan Bilim Konseyi'nde Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkiye Milli Eğitim Bakanları üye olan Akademi'de şu anda Kazak vatandaşların yanı sıra Kırgız, Özbek, Uygur, Tatar araştırmacılar çalışmaktadır. Astana'da çalışmaları için Türkiye ve Azerbaycan'dan bilim adamlarını bekliyoruz. Bununla birlikte, Akademi'nin yürüttüğü bilimsel projelerde 15 ülkeden yaklaşık 200'den fazla bilim adamı çalışmaktadır. Bu projeler Türk Dünyasının tarih, dil ve edebiyat, kültürel-manevi, ekonomik ve uluslararası ilişkileri gibi meseleleriyle ilgili kapsamlı araştırma çalışmalarını gerçekleştirmektedir.

KAZAKİSTAN CUMHURBAŞKANI NURSULTAN NAZARBAYEV'İN İNİSİYATİFİYLE VE AZERBAYCAN, KIRGIZİSTAN VE TÜRKİYE DEVLET BAŞKANLARININ DESTEKLERİYLE KURULAN AKADEMİ, TÜRK DÜNYASI ALANINDA YAPILAN BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN EŞGÜDÜMÜNÜ ÜSTLENEN ULUSLARARASI MERKEZDİR.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ПРЕЗИДЕНТІ НҰРСҰЛТАН НАЗАРБАЕВТЫҢ БАСТАМАСЫ БОЙЫНША ЖӘНЕ ӘЗІРБАЙЖАН, ҚЫРҒЫЗСТАН, ТҮРКІЯ ПРЕЗИДЕНТТЕРІНІҢ ҚОЛДАУЫМЕН ҚҰРЫЛҒАН АКАДЕМИЯ ТҮРКІ ДҮНИЕСІНЕ ҚАТЫСТЫ ҒЫЛЫМИ ЗЕРТТЕУЛЕРДІ ҮЙЛЕСТІРУІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТЕТІН ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҰЙЫМ БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ.

Түркі Президенттерінің қолдауымен құрылған Академия Түркі дүниесіне қатысты ғылыми зерттеулерді үйлестіруін қамтамасыз ететін халықаралық ұйым болып табылады. 2010 жылдың 25 мамыры күні Астана қаласында құрылып, 2014 жылдың 27 тамызынан бастап халықаралық мәртебеге ие болған ұйым түркі әлемінің ғылыми және интеллектуалдық ынтымақтастығын үйлестірумен айналысады. Сондықтан, Академия әрі дипломатиялық мәртебесі бар халықаралық ұйым, әрі маңызды ғылыми зерттеулер жүргізетін академиялық мекеме болып табылады. Осы тұрғыдан қарағанда Халықаралық түркі академиясы теңдессіз ұйым ретінде бағаланады.

Әрбір интеграцияның идея мен білімге негізделетінін ескерсек, Халықаралық Түркі академиясының миссиясы мен міндетінің қаншалықты зор екенін көруге болады. 2012 жылы 23 тамызда Бішкекте өткен Түркі кеңесінің II Саммиті Декларациясында мемлекет басшылары білім және ғылым саласында тығыз ынтымақтастықты дамыту қажеттігіне ерекше көңіл бөлді. Бауырлас елдердің ғылыми интеграциясына мән берген мемлекет басшылары Түркі академиясына осыған қатысты тапсырмалар берді. Осы мақсатта Түркі кеңесі университеттер одағы мен Түркі әлемі Ғылым академиялары одағы құрылды. Орталығы Астанада орналасқан Түркі академиясы ғылым мен білім беру саласындағы осы және басқа да ұйымдардың қызметін үйлестіруде. Жоғарғы кеңес – Ғылым кеңесіне Әзірбайжан, Қазақстан, Қырғызстан мен Түркия білім министрлері мүше. Қазіргі таңда Академияда қазақ азаматтарымен қатар қырғыз, өзбек, ұйғыр, татар зерттеушілер еңбек етуде. Астанада жұмыс жасау үшін Түркия мен Әзірбайжан ғалымдарының келуін күтудеміз. Сонымен қатар, Академияның ғылыми жобалары бойынша 15 елден шамамен 200-ден астам ғалым жұмыс жасауда. Бұл жобалар түркі дүниесінің тарихы, тілі мен әдебиеті, мәдени-ру-

Уluslararası Türk Akademisinin temel hedefleri nelerdir? Sizce bu hedeflerin hangi noktasındasınız?

Bulunduğumuz aşamada Türk Cumhuriyetleri işbirliğinin en önemli sahalarından birinin bilimsel entegrasyon olduğu aşikardır. Çünkü sınır tanımayan bilim, halk ve kültürlerin anlaşmasını ve birleşmesini sağlar.

Bu anlamda İsmail Gaspıralı'nın "Dilde, fikirde, işte birlik" söylemi Türk Dünyasının entegrasyon felsefesinin özünü açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Burada sözü edilen Türk Dünyasının ilim, düşünce ve fikir birliği Uluslararası Türk Akademisinin çalışmalarıyla hayata geçirilebilir diye umut ediyoruz.

Uluslararası Türk Akademisinin amaçları, Türk Dünyasının eski çağlardan günümüze kadar ki tarih, dil, edebiyat ve kültürünü araştırmak, Türk Devletlerinin insanlık medeniyetindeki yeri ve katkısını orijinal kaynaklar temelinde tespit etmek ve Türk Dünyasıyla ilgili bilimsel araştırmaları koordine eden merkez haline

хани, экономикалық және халықаралық қатынастары сияқты мәселелер бойынша кең ауқымды ғылыми-зерттеу жұмыстарын қамтиды.

Халықаралық Түркі академиясының негізгі мақсаттарына тоқталып өтсеңіз. Сол мақсаттарды жүзеге асырудың қай деңгейіне жеттіңіздер?

Қазіргі уақытта түркі республикалары ынтымақтастығының ең маңызды бағыттарының бірі ғылыми интеграция екені айдан анық. Себебі, шегі жоқ ғылым халықтар мен мәдениеттердің келісімге келіп, бірігуін қамтамасыз етеді.

Осы ретте Исмаил Гаспыралының «Тілде, пікірде, істе бірлік» ұраны түркі әлемінің интеграциялық философиясының мәнін айқын көрсетуде. Мұнда аталған түркі әлемінің білім, идея және пікір бірлігі Халықаралық түркі академиясының қызметі арқылы жүзеге асырылады деген үміттеміз.

Халықаралық Түркі академиясының мақсаттары – түркі әлемінің ежелгі заманнан бүгінгі күнге дейінгі тарихы, тілі, әдебиеті

гelmektir. Türk Dünyası'ndaki bilim ve eğitim gelişimi ve diğer Türk Dili konuşan ülkelerin aydınlarının girişimlerine destek vermek ve onları bir araya getirmek bizim amaçlarımız arasındadır.

Bu hedefleri hayata geçirmek için Uluslararası Türk Akademisi olarak kısa süre içerisinde BM, UNESCO, İSESCO, ECO, İRCİCA, SESRİC gibi etkili uluslararası teşkilatlarla, Uluslararası Akademiler Birliğiyle ve Türkiye, Azerbaycan, Kırgızistan, Türkmenistan, Rusya, Tataristan, Başkurdistan, Moğolistan, Macaristan Ulusal Bilimler Akademileriyle, birçok önemli merkezlerle, üniversitelerle ilişkiler kurduk. Özellikle belirtmeliyim ki, Akademi Uluslararası statü kazanınca, ilk resmi anlaşmayı Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesiyle yaptı, dolayısıyla kardeş kuruluşun desteğini her zaman hissetmekteyiz. Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi, ülkelerimiz arasındaki ilk ortak eğitim kurumu olma şerefini taşımaktadır. Geçen sene de Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbaev'in Türk konseyi Zirvesinde yaptığı önerisiyle Türk Dünyasının ortak üniversitesi olma yolunda emin adımlarla ilerlemektedir.

Bunun yanı sıra Akademi; Yunus Emre Enstitüsü, TİKA, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu gibi kurumlarla da sıkı işbirliği içindedir. Ayrıca Kuzey Doğu Asya Tarih Vakfı (Güney Kore), Michigan Devlet Üniversitesi, Rusya Türkologlar Komitesi, Kazan Federal Üniversitesi, UNESCO'ya bağlı Göçebe Kültürü araştırma merkezi (Moğolistan) ile ortak çalışmalar gerçekleştirmektedir. Buradaki amacımız, Türk Dünyası akademisyenlerinin uluslararası düzeyde ortak bir akademik dilde anlaşması, yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen bilgilerle birbiriyle paylaşması ve dünyaya tanıtmasıdır.

Bu bağlamda 2015 yılında Paris'te Uluslararası Türk Akademisi UNES-

AKADEMİ'NİN YÜRÜTÜĞÜ BİLİMSEL PROJELERDE 15 ÜLKEDEN YAKLAŞIK 200'DEN FAZLA BİLİM ADAMI ÇALIŞMAKTADIR. BU PROJELER TÜRK DÜNYASININ TARİH, DİL VE EDEBİYAT, KÜLTÜREL-MANEVİ, EKONOMİK VE ULUSLARARASI İLİŞKİLERİ GİBİ MESELELERİYLE İLGİLİ KAPSAMLI ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARINI GERÇEKLEŞTİRMEKTEDİR.

АКАДЕМИЯНЫҢ ҒЫЛЫМИ ЖОБАЛАРЫ БОЙЫНША 15 ЕЛДЕН ШАМАМЕН 200-ДЕН АСТАМ ҒАЛЫМ ЖҰМЫС ЖАСАУДА. БҰЛ ЖОБАЛАР ТҮРКІ ДҰНИЕСІНІҢ ТАРИХЫ, ТІЛІ МЕН ӘДЕБИЕТІ, МӘДЕНИ-РУХАНИ, ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАРЫ СИЯҚТЫ МӘСЕЛЕР БОЙЫНША КЕҢ АУҚЫМДЫ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ЖҰМЫСТАРЫН ҚАМТИДЫ.

мен мәдениетін зерттеу, түркі мемлекеттерінің адамзат өркениетіндегі орны мен қосқан үлесін түпнұсқалар негізінде анықтау және түркі әлеміне қатысты ғылыми зерттеулерді үйлестіретін орталыққа айналу. Түркі әлемінде ғылым мен білімді дамыту, басқа да түркітілдес елдердің зиялыларының бастамаларына қолдау көрсету және олардың басын қосу - міндеттеріміздің бірі саналады.

Осы мақсаттарды жүзеге асыру үшін Халықаралық Түркі академиясы ретінде қысқа мерзім ішінде БҰҰ, ЮНЕСКО, ИСЕСКО, ЭЫҰ, IRCICA, SESRIC сияқты ықпалды халықаралық ұйымдармен, Халықаралық академиялар одағымен және Түркия, Әзірбайжан, Қырғызстан, Түрікменстан, Ресей, Татарстан, Башқұртстан, Моңғолия, Венгрия ұлттық ғылым академияларымен, көптеген маңызды орталықтармен және университеттермен қарым-қатынас орнатты. Академия халықаралық мәртебеге ие болысымен алғашқы ресми келісімді Қожа Ахмет Ясауи университетімен жасаған болатын, сондықтан бауыр-лас ұйымның қолдауын әрқашан сезінетінімізді ерекше атап өту қажет. Қожа Ахмет Ясауи университеті елдеріміз арасындағы алғашқы бірлескен білім беру мекемесі. Өткен жылы Қазақстан Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың Түркі кеңесінің саммитінде жасаған ұсынысы бойынша түркі әлемінің ортақ университеті болу жолында нық қадамдармен алға басуда.

Сондай-ақ, Академия Юнус Эмре институты, ТИКА, Түрік тілі қоғамы, Түрік тарих қоғамы сияқты институттармен тығыз ынтымақтастық орнатты. Солтүстік-Шығыс Азия тарих қоры (Оңтүстік Корея), Мичиган мемлекеттік университеті, Ресей түркітанушылар комитеті, Қазан Федералдық университеті, ЮНЕСКО жанындағы Көшпелі мәдениетті зерттеу орталығымен (Моңғолия) ортақ зерттеулер жасауда. Мұндағы мақсатымыз – түркі әлеміндегі ғалымдардың халықаралық деңгейде ортақ тілде келісімге келуі және жасалған зерттеулер нәтижесінде алынған

CO ile işbirliği halinde “Korkut Mirası ve Türk Dünyası” konulu uluslararası kültürel etkinlik düzenledik. Bunun yanı sıra, Türk Dünyasının ortak gururu olan Yusuf Has Hacıp’in 1000, Mahtumkulu’nun 290, Abay’ın 170, Ali bey Hüseyinzade’nin 150, M. Rasulzade’nin 130, Z.V. Togan’ın 125 yıldönümleri ile Kazak Hanlığının 550 yılı ve benzeri önemli tarihler münasebetiyle Ankara, Astana, Aşhabad, Bişkek, Bakü, Budapeşte, İstanbul, Paris, Pekin, Kazan, Ufa, Ulan-Bator, Moskova gibi büyük şehirlerde uluslararası konferanslar düzenledik.

Uluslararası Türk Akademisi kuruluşundan beri 95 kitap yayımlandı. Bunlar Türkiye’de, Kazakistan’da, Azerbaycan’da ve Kırgızistan’da toplam 7 dilde yayınlandı. Son zamanlarda İngilizce yayınlara da ağırlık vermeye başladık. Akademi’nin “Altay ve Türkiye Araştırmaları”, “GLOBAL-Türk” dergileriyle birlikte haftalık yayımlanan analiz bülteni ve 4 dilde yayın yapan twesco.org portalı bulunmaktadır. Bu portal Türk Dünyasındaki iletişim birliğine hizmet etmektedir.

Özetlemek gerekirse, devlet Başkanları Zirvelerinde alınan kararlar doğrultusunda gelişmekte olan Uluslararası Türk Akademisi önemli bir boşluğu doldurarak, araştırma ve çalışmalarlarıyla Avrasya kıtasındaki bilimsel kuruluşlar arasında hak ettiği yeri almaktadır.

Uluslararası Türk Akademisi’nin önümüzdeki dönemlerde gerçekleştireceği projeler hakkında bilgi verir misiniz?

Tabii, önümüzdeki dönemde hayata geçirmek istediğimiz birçok proje var. Onların başında 28 Mart tarihinde New York’ta, BM Genel Merkezinde diplomatlar, bürokratlar, uzmanlar, bilim adamları ve uluslararası kuruluşların temsilcilerinin katılımıyla

İSMAİL GASPIRALI’NIN “DİLDE, FİKİRDE, İŞTE BİRLİK” SÖYLEMİ TÜRK DÜNYASININ ENTEGRASYON FELSEFESİNİN ÖZÜNÜ AÇIK BİR ŞEKİLDE ORTAYA KOYMAKTADIR. BURADA SÖZÜ EDİLEN TÜRK DÜNYASININ İLİM, DÜŞÜNCE VE FİKİR BİRLİĞİ ULUSLARARASI TÜRK AKADEMİSİNİN ÇALIŞMALARIYLA HAYATA GEÇİRİLEBİLİR DİYE UMUT EDİYORUZ.

ИСМАИЛ ГАСПИРАЛИНЫҢ «ТІЛДЕ, ПІКІРДЕ, ІСТЕ БІРЛІК» ҰРАНЫ ТҮРКІ ӘЛЕМІНІҢ ИНТЕГРАЦИЯЛЫҚ ФИЛОСОФИЯСЫНЫҢ МӘНІН АЙҚЫН КӨРСЕТУДЕ. МҮНДА АТАЛҒАН ТҮРКІ ӘЛЕМІНІҢ БІЛІМ, ИДЕЯ ЖӘНЕ ПІКІР БІРЛІГІ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТҮРКІ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІ АРҚЫЛЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛАДЫ ДЕГЕН ҮМІТТЕМІЗ.

ақпаратпен өзара бөлісіп, әлемге танытуын қамтамасыз ету.

Бұл тұрғыда 2015 жылы Парижде Халықаралық Түркі академиясы ЮНЕСКО-мен бірлесіп «Қорқыт мұрасы және түркі әлемі» атты халықаралық жиын ұйымдастырды. Сондай-ақ, түркі әлемінің ортақ мақтанышы Жүсіп Баласағұнның 1000 жылдығы, Мақтымқұлының 290 жылдығы, Абайдың 170 жылдығы, Али-бек Гусейнзадениң 150 жылдығы, М. Расулзадениң 130 жылдығы, Зеки Велиди Тоганның 125 жылдығы, Қазақ хандығының 550 жылдығы және Чанаккаленің 100 жылдығы мен өзге де маңызды тарихи оқиғаларға орай Анкара, Астана, Ашхабад, Бишкек, Баку, Будапешт, Ыстамбұл, Париж, Бейжің, Қазан, Уфа, Улан-Батор, Мәскеу сияқты үлкен қалаларда халықаралық конференциялар ұйымдастырдық.

Халықаралық Түркі академиясы құрылғаннан бері 100-ден астам кітап шығарды. Олар Түркия, Қазақстан, Әзірбайжан және Қырғызстанда жалпы 7 тілде жарық көрді. Жақында ағылшын тілінде де жариялай бастадық. Академияның «Алтай және түркітану зерттеулері», «GLOBAL Turk» журналдарымен қатар, апта сайын жарияланатын талдау бюллетені мен 4 тілде хабар тарататын twesco.org порталы бар. Бұл портал түркі әлемінің байланыс бірлігі үшін қызмет етеді.

Қорытындылай келе, мемлекет басшылары саммиттерінде қабылданған шешімдерге сәйкес дамып келе жатқан Халықаралық Түркі академиясы маңызды бастықты толтыру арқылы ғылыми-зерттеу жұмыстарымен Еуразия құрлығындағы ғылыми-зерттеу институттары арасында лайықты орнын алып келеді.

Халықаралық Түркі академиясының болашақта жүзеге асыратын жобалары туралы айтып берсеңіз.

Әрине, алдағы кезеңде жүзеге асырымыз келетін көптеген жо-

"İpek Yolun'da Yeni Sinerji" adlı Uluslararası Sempozyum gelmektedir. Toplantı esnasında Nobel ödüllü gururumuz, Prof. Dr. Aziz Sançar'a ve Prof. Dr. Kemal Karpat'a Akademi'nin altın madalyası verilecektir. Hatırlarsanız, Ankara'da tanıtım toplantısında aynı madalya asırlık çınar, Prof. Dr. Halil İnalcık, Prof. Dr. Zeynep Korkmaz ve devlet adamı Hasan Celal Güzel'e takdim edilmişti. "Atalar mirası" adlı büyük proje başlatıyoruz. Nisan ayında Kazan'da Gabdulla Tokayla ilgili bilimsel toplantı düzenleniyor. Yine, Türk Dünyasındaki Bilim adamlarını buluşturmak için Astana'da 23-24 Mayıs tarihlerinde Sosyal Bilimler Forumu yapılacaktır. Bu sene UNESCO tarafından Hoca Ahmet Yesevi Yılı olarak ilan edildiği için yıl boyunca Hoca Ahmet Yesevi hakkındaki faaliyetlere destek vereceğiz. Ayrıca, yıl boyunca Türk Cumhuriyetleri'nin bağımsızlıklarının 25. Yıl dönümüyle ilgili çeşitli faaliyetler düzenlenecek. Bununla birlikte Bakü Türkoloji Kongresi'nin 90. Yıldönümü münasebetiyle konferanslar organize edilecektir. Cetlerimizin kutlu yurdu olan Ötügen'e ilmi keşif gezisine çıkılacak ve aynı topraklarda arkeolojik kazılar

балар бар. Солардың бірі – 28 наурыз күні Нью-Йоркте БҰҰ-ның штаб-пәтерінде дипломаттар, шенеуніктер, сарапшылар, ғалымдар мен халықаралық ұйым өкілдерінің қатысуымен өтетін «Жібек жолы бойындағы синергия» атты халықаралық симпозиумы. Отырыс барысында Нобель сыйлығының лауреаты, біздің мақтанышымыз профессор, доктор Әзиз Санжарға және профессор, доктор Кемал Карпатқа Академияның алтын медалі табыс етіледі. Естеріңізде болса, Анкарада өткен отырыста дәл осындай медальмен көрнекті тұлғалар профессор, доктор Халил Иналджик, профессор, доктор Зейнеп Кормаз және мемлекет қайраткері Хасан Желал Гүзел марапатталған болатын. «Бабалар мұрасы» атты үлкен жобаны бастағалы жатырмыз. Сәуір айында Қазан қаласында Ғабдолла Тоқайға байланысты ғылыми жиын ұйымдастырылмақ. Сондай-ақ, түркі әлемі ғалымдарының басын қосу үшін 23-24 мамырда Астанада Гуманитарлық ғылымдар форумы өтеді. Биылғы жыл ЮНЕСКО тарапынан Қожа Ахмет Ясауи жылы болып жарияланғандықтан жыл бойы Қожа Ахмет Ясауи туралы іс-шараларға қолдау көрсетеміз. Сонымен қатар, жыл бойы тәуелсіз түркі мемлекеттері тәуелсіздігінің 25 жыл-

япылақактыр. Табиі бунларын яны сира, жыл бойунца япылмасы планланан чок фазла faaliyetlerimiz vardır.

Türk Dünyasının genelinde okutulacak “Ortak Türk Tarihi”, “Ortak Türk Edebiyatı” ve “Ortak Coğrafya” projeleriniz hakkında bilgi verir misiniz?

Evet, “Ortak Türk Tarihi” ders kitabı bizim en önemsedіğimiz projelerden biridir. Bununla ilgili 1992’lerden itibaren Türkiye’de çalışmalar yapılmış. O zaman deęişik sebeplerle yarım kalmış. Biz de kardeş halklarımızın arasında tarih birlięi ve ortak şuur sağlayacağı ümidiyle 2013 tarihinde yola çıktık. Önce konuyu Türk Konseyi Eđitim Bakanları toplantısında ele aldık. Eskişehir’de, Bakü’de ve Astana’da gerçekleştirilen Türk Konseyi’ne üye ülkeler Eđitim Bakanları’nın toplantılarında “Türk Dünyasının Ortak Tarihi” ders kitabının konsepti ve programı onaylandı. Dolayısıyla Akademi, Azerbaycan, Kırgızistan, Kazakistan ve Türkiye’den bilim adamlarının katılımıyla Türk Konseyi’ne üye ülkelerin ortaokul öğrencileri için “Ortak Türk Tarihi” kitabını hazırladı diyebiliriz. Ortaokullar için hazırlanan ders kitabı tamamlandı ve taraflar ülkelere gönderildi. Bakanlıklar resmi yazılarla fikir ve tekliflerini gönderirlerse, bu yıl Zirve’ye kadar kitap hazır olur ve Devlet Başkanlarına sunulur. Buna göre 15. yüzyıla kadarki Türk Dünyasının ortak tarihini kapsayan ve 11 bölümden oluşan kitapta bol harita ve yardımcı malzemeler kullanıldı, okuma parçaları konuldu. Ders kitabın asıl amacı; ortak tarih bilincini genç kuşaklara ve çocuklara verebilmektir.

Diđer iki proje hakkında Akademi çalışmalarını sürdürmektedir. Bunun için 2015 yılının Ekim ayında ülkelere akademilerine baęlı resmi Dil ve Edebiyat Enstitülerinin 1. toplantısını yaptık. Bu toplantıda ortak prensipler hakkında ön anlaşmaya vardık.

KAZAKISTAN CUMHURBAŞKANI SAYIN NURSULTAN NAZARBAEV’İN TEKLİFİYLE 2010 TARİHİNDE AKADEMİ’NİN YANINDA “TÜRK TARİHİ” MÜZESİ VE “TÜRK DÜNYASI KÜTÜPHANESİ” KURULMUŞTUR. ŞU ANDA TOPLAM YAKLAŞIK 40 BİNİ AŞKIN KİTABI BARINDIRAN TÜRK AKADEMİSİNİN KÜTÜPHANESİ ÜNLÜ TÜRKOLOG AKADEMİSYENLERİN ŞAHSİ KİTAP KAYNAKLARIYLA DAHA DA ZENGİNLEŞTİRİLDİ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ПРЕЗИДЕНТІ Н.Ә. НАЗАРБАЕВТЫҢ ҰСЫНЫСЫМЕН 2010 ЖЫЛЫ АКАДЕМИЯ ЖАНЫНДА «ТҮРКІ ТАРИХЫ» МУЗЕЙІ ЖӘНЕ «ТҮРКІ ӘЛЕМІНІҢ КІТАПХАНАСЫ» ҚҰРЫЛДЫ. ҚАЗІРГІ ТАҢДА 40 МЫҢҒА ЖУЫҚ КІТАП ҚОРЫ БАР ТҮРКІ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ КІТАПХАНАСЫ ТАНЫМАЛ ТҮРКІТАНУШЫ ҒАЛЫМДАРДЫҢ ЖЕКЕ КІТАП ҚОРЛАРЫМЕН ТОЛЫҚТЫ.

дығына байланысты түрлі іс-шаралар жүзеге асырылады. Бұған қоса, Баку Түркітану конгресінің 90 жылдығына орай конференциялар ұйымдастырылатын болады. Ата-бабаларымыздың құтты мекені Өтүкен өлкесінде ғылыми экспедиция ұйымдастырылып, археологиялық қазба жұмыстары жүргізіледі. Әрине, жоспарда жыл бойы іске асырылатын бұдан да басқа іс-шараларымыз көп.

Жалпы түркі әлемінде оқытылатын «Ортақ түркі тарихы», «Ортақ түркі әдебиеті» және «Ортақ география» жобалары жайлы мәлімет беріп өтсеңіз.

Иә, «Ортақ түркі тарихы» оқулығы біздің ең маңызды жобаларымыздың бірі. 1992 жылдан бастап Түркияда осыған қатысты жұмыстар жасала бастады. Бірақ түрлі себептерге байланысты бұл жоба аяқталмай қалды. 2013 жылы біз бауырлас халықтар арасында ортақ тарихи сананы қалыптастыру үшін осы мәселені қолға алдық. Әуелі, мәселені Түркі кеңесінің Білім беру министрлері отырысында талқыладық. Эскишехир, Баку және Астанада өткен Түркі кеңесіне мүше мемлекеттердің Білім беру министрлері отырыстарында «Түркі әлемінің ортақ тарихы» оқулығының тұжырымдамасы мен бағдарламасы бекітілді. Осылайша академия Әзербайжан, Қырғызстан, Қазақстан және Түркия ғалымдарының қатысуымен Түркі кеңесіне мүше мемлекеттердің орта мектеп оқушыларына арналған «Ортақ түркі тарихы» кітабын әзірледі деп айта аламыз. Орта мектептерге арналған оқулық аяқталып, Кеңеске мүше елдерге жіберілді. Министрліктер ресми хатпен өз идеялары мен ұсыныстарын жіберсе, кітап биыл Саммитке дейін дайын болып, Президенттерге ұсынылатын болады. XV ғасырға дейінгі түркі әлемінің ортақ тарихын қамтыған және 11 тараудан тұратын кітапта көптеген карталар мен көмекші материалдар пайдаланылып, оқу мәтіндері енгізілді. Оқулықтың негізгі мақсаты – жас ұрпақ пен балаларға ортақ та-

Yakında 2. toplantı yapılacak ve orada ders kitabın programı konuşulacak.

Türk Halklarının Milli Tarihlerini okuyabilecekleri Türk Kütüphanesi ve Türk Müzesi Projeleriniz hakkında bilgi verir misiniz?

Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbaev'in teklifiyle 2010 tarihinde Akademi'nin yanında "Türk Tarihi" Müzesi ve "Türk Dünyası Kütüphanesi" kurulmuştur. Şu anda toplam yaklaşık 40 bini aşkın kitabı barındıran Türk Akademisinin Kütüphanesi ünlü Türkolog akademisyenlerin şahsi kitap kaynaklarıyla daha da zenginleştirildi. Ünlü Macar Türkolog Mandoki Kongur Istvan'ın 16 bin kitaptan oluşan kütüphanesi Budapeşte'den getirilerek Akademi'ye teslim edildi. Dolayısıyla kurumumuza dünyadaki en iyi Türkoloji kütüphanelerinin biri diye tanımlayabiliriz. Orada çeşitli toplantılar ve programlar yapılmaktadır. Geçende Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı, Sayın Ahmet Davutoğlu kütüphaneyi ziyaret etti ve kendi kitaplarını imzaladı. Akademi müzesi de her gün yenilenmektedir. En son Ötügen'den 693 tarihinde Kültekin tarafından yaptırılan, 60 Türk boyunun damgası bulunan önemli yapıt ile Altaylarda bulunan VII yy.'a ait kopuz ile zenginleştirildi. Herkesi bu kültürel zenginliği gezmeye bekliyoruz.

Ergenekon Destanı'nın gerçek olduğuna dair bulgularınız var. Neden böyle bir çalışma yapma gerektiği duydunuz?

Maalesef yıllardır bizim tarihimiz başkaları tarafından yazıldı. Bu yüzden devletlerimiz bağımsızlık kazanınca, Türk Dünyasına bir bütün olarak bakabilme imkânımız doğdu. Dolayısıyla Türk Akademisi tarihle ilgili projelere ağırlık verdi.

Çünkü tarih bilinci bize kendimi-

TÜRK AKADEMİSİNİN ARKEOLOJİK KEŞİF GRUBU TEMMUZ 2015 TARİHİNDEN İTİBAREN DOĞU KAZAKİSTAN'DAKİ KATON-KARAĞAY İLÇESİNDE ARKEOLOJİK KAZI ÇALIŞMALARINI TEKRAR CANLANDIRMAYA BAŞLADI.

TÜRKİ AKADEMİYESİNİN ARHEOLOJİYE TOPLU 2015 YILINDA BASTIĞI YILININ BAŞI KAZAKİSTAN'DAKİ KATON-KARAĞAY İLÇESİNDE ARHEOLOJİK KAZI ÇALIŞMALARINI TEKRAR CANLANDIRMAYA BAŞLADI.

рихи сананы сіңдіру.

Академия басқа екі жоба бойынша жұмыстарды жалғастыруда. Осы мақсатта 2015 жылдың қазан айында елдеріміздің Ұлттық ғылым академиялары жанындағы ресми Тіл және әдебиет институттарының 1-ші кездесуін өткіздік. Бұл кездесуде ортақ қағидалар бойынша бастапқы келісімге келдік. Жақын арада 2-ші отырыс өтіп, оқулық бағдарламасы талқыланатын болады.

Түркі халықтарының ұлттық тарихымен танысуға болатын Түркі кітапханасы мен Түркі музейі туралы айтып берсеңіз.

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың ұсынысымен 2010 жылы Академия жанынан «Түркі тарихы» музейі және «Түркі әлемінің кітапханасы» құрылды. Қазіргі таңда 40 мыңға жуық кітап қоры бар Түркі академиясының кітапханасы танымал түркітанушы ғалымдардың жеке кітап қорларымен толықты. Атақты мажар түркітанушы Иштван Мандоки Коңырдың 16 мың кітапты құраған кітапханасы Будапешттен Академияға жеткізілді. Сондықтан, әлемдегі ең үздік түркітану кітапханаларының бірі бізде деп айта аламыз. Кітапханамызда түрлі кездесулер мен бағдарламалар өткізілуде. Жақын арада Түркия Республикасының Премьер-министрі Ахмет Давутоғлы кітапханаға келіп, ескерткіш қолтаңба қойылған өз кітаптарын сыйға тартты. Академия музейі де күн сайын жаңартылып отырады. Жақында музейіміз 693 жылы Күлтегін тапсырысы бойынша жасалған 60 түркі тайпасының мөрі бар Өтүкендегі Мәңгі тас көшірмесі мен Алтайда табылған VII ғасырға жататын қобызбен байи түсті. Баршаңызды осындай мәдени байлықты көруге шақырамыз.

«Ергенекон» дастанының шындыққа сай екенін растайтын дәлелдеріңіз бар. Неліктен мұндай еңбекке қажеттілік туды?

Өкінішке қарай, біздің тарихымыз

zi tanımamıza imkân veriyor. Genç araziye yayılmasına rağmen Türk halklarının tarihi, destanları, öyküleri, şarkıları çok benzer. Bu yüzden beri Ergenekon Destanı'nın bir hayal ürünü olmadığını düşünüyoruz. Ancak, bu düşünceyle yola çıkmadık. Bulduğumuz yer tamamen tesadüf ürünüdür. Akademi olarak öncelikli Altay Bölgesi'nde bir kazı yapmaya karar verdik. Çünkü buralar bizim atalarımızın kutsal saydığı topraklar. Hunların, Göktürklerin, Oğuzların toprağı. Kendi ecdadımızın soyunu burada araştırmamız gerekiyor. TİKA'nın desteğiyle hemen bir proje geliştirdik ve bölgenin Kazakistan, Çin ve Moğolistan devletleriyle tam sınırda olan Karakaba Tepesi'nde bir kazı başlattık. Araştırmalar esnasında Korkut dönemine ait eski Türk ozanının mezarı ve onunla birlikte ozanın silahları ile kopuzu bulundu. Türk ozan-askerinin 7. yüzyılda yaşamış olduğu tespit edildi. Bu, bizi heyecanlandırdı. Çünkü gördüğümüz yer masal gibiydi. Her tarafı geçilmez dağlarla sarılı 3 bin metre yükseklikte, insanlar uzun müddet yaşamışlar. Etrafı dağdaki ormanlarla kaplı düz ovada bol su vardı. Ayrıca maden ocakları da çoktu. Aşağıda da altın adamlar bulunan meşhur Berel vadisi yatıyor. Aynı destanda anlatıldığı gibi

көптеген жылдар бойы басқалар тарапынан жазылып келді. Сондықтан мемлекеттеріміз тәуелсіздікке қол жеткізгеннен кейін ғана түркі әлеміне бір бүтін деп қарау мүмкіндігі туды. Осыған байланысты Түркі академиясы тарихқа қатысты жобаларға басымдық берді.

Өйткені тарихи сана бізге өзімізді тануға мүмкіндік береді. Жас аймақта таралуына қарамастан түркі халықтарының тарихы, дастандары, аңыздары мен әндері бір-біріне қатты ұқсайды. Сондықтан, «Ергенекөн» дастанын ойдан шығарылған дүние деп санамаймыз. Академия ретінде қазба жұмыстарын әуелі біздің ата-бабаларымыздың қасиетті мекені Алтай өлкесінде жасауға бел будық. Бабаларымыздың түпкі тегін ғұндар, ежелгі түркілер мен оғыздар мекендеген аймақта зерттеуіміз қажет. ТИКА ұйымының қолдауымен бір жоба әзірлеп, Қазақстан, Қытай және Моңғолия мемлекеттерімен шекарада орналасқан Қарақабә қорымында қазба жұмыстарын бастадық. Зерттеу барысында қару-жарағы және қобызымен жерленген Қорқыт кезеңіне тән түркі ақынының зираты табылды. Түркі ақын-жауынгерінің VII ғасырда өмір сүргені анықталды. Бұл жағдай бізді әсерлендірді. Себебі көрген жеріміз ертегі сияқты болды. Жан-жағы тау-

manzarayla karşılaştıktan sonra Türk Akademisinin arkeolojik keşif grubu Temmuz 2015 tarihinden itibaren Doğu Kazakistan'daki Katon-Karağay ilçesinde arkeolojik kazı çalışmalarını tekrar canlandırmaya başladı. TİKA'nın destek verdiği bu çalışmalara Kazakistan, Azerbaycan, Kırgızistan, Türkiye ve Tataristan'dan tarihçi arkeologlar davet ettik. Orada açık havada sahayla ilgili konferans düzenledik. Aynısını bu sene Moğolistan'da, Kültekin, Tonyukuk'ların yurdunda, Ötükende yapmak arzusundayız.

Türk Dünyasında Ahmet Yesevi ruhunun tekrar canlanması için yapmayı düşündüğünüz projeler nelerdir?

Öncelikle, Pir-i Türkistan olarak da bilinen büyük mutasavvıfın UNESCO tarafından kabul görmesi için çaba sarf edenleri kutluyorum. Bununla ilgili de yılbaşından beri çeşitli etkinlikler yapmakta olan Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi'ni ve onun Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız Hocamızı tebrik ediyorum.

Gerçekten, 2016 yılında Yesevi ruhunun canlanması için çok güzel çalışmalar yürütülmektedir. Biz de üniversitenin öncülüğünde yapılmakta olan konferans ve ilmi etkinliklere destek vereceğiz. Bunun dışında Akademi "Divan-ı Hikmet" kitabını Kazakça neşretti. Ayrıca Karahan dönemiyle ve Türklerin İslamı kabul edişiyle ilgili önemli eseri yayımladı. Bu yıl herkes hikmetleri okursa, Ahmed-i Sani olan Yesevi Hazretlerini daha iyi anlayabilir diye düşünüyoruz.

Sözlerimin sonunda, sevgili okurlarınızın her geçen gün artmasını, huzurlu hayat sürmelerini, barış ve saadet içinde yaşamalarını dilerim.

ÖNCELİKLE, PİR-İ TÜRKİSTAN OLARAK DA BİLİNE BÜYÜK MUTASAVVIFIN UNESCO TARAFINDAN KABUL GÖRMESİ İÇİN ÇABA SARF EDENLERİ KUTLUYORUM. BUNUNLA İLGİLİ DE YILBAŞINDAN BERİ ÇEŞİTLİ ETKİNLİKLER YAPMAKTA OLAN HOCA AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİNİ VE ONUN MÜTEVELLİ HEYET BAŞKANI PROF. DR. MUSA YILDIZ HOCAMIZI TEBRİK EDİYORUM. GERÇEKTEN, 2016 YILINDA YESEVİ RUHUNUN CANLANMASI İÇİN ÇOK GÜZEL ÇALIŞMALAR YÜRÜTÜLMEKTEDİR. BİZ DE ÜNİVERSİTENİN ÖNCÜLLÜĞÜNDE YAPILMAKTA OLAN KONFERANS VE İLMİ ETKİNLİKLERE DESTEK VERECEĞİZ.

«TÜRKİSTAN PİRİ» ATANĞAN ҰЛЫ СОПЫНЫҢ ЮНЕСКО ТАРАПЫНАН ҚОЛДАУ ТАБУЫНА АТСАЛЫҚАН ДОСТАРЫМЫЗДЫ ҚҰТТЫҚТАҒЫМ КЕЛЕДІ. ОСЫ ОРАЙДА ЖЫЛ БАСЫНАН БЕРІ ТҮРЛІ ІС-ШАРАЛАР АТҚАРЫП КЕЛЕ ЖАТҚАН ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ УНИВЕРСИТЕТІ МЕН ОНЫҢ ӨКІЛЕТТІ КЕҢЕС ТӨРАҒАСЫ ПРОФЕССОР, ДОКТОР МҰСА ЙЫЛДЫЗ МЫРЗАНЫ ҚҰТТЫҚТАЙМЫН. РАСЫНДА ДА 2016 ЖЫЛЫ ЯСАУИ РУХЫН ЖАНДАНДЫРУ ҮШІН КЕРЕМЕТ ЖҰМЫСТАР АТҚАРЫЛДЫ. БІЗ ДЕ ӨЗ ТАРАПЫМЫЗДАН УНИВЕРСИТЕТТІҢ БАСТАМАСЫМЕН ЖАСАЛЫП ЖАТҚАН КОНФЕРЕНЦИЯЛАР МЕН ҒЫЛЫМИ ІС-ШАРАЛАРҒА ҚОЛДАУ КӨРСЕТЕМІЗ.

мен қоршалған 3 мың метр биіктікте ұзақ уақыт бойы адамдар өмір сүрген. Орманмен көмкерілген жазық далада көп өзен болды. Кеніштер де мол болды. Төменде алтын адамдар табылған атақты Берел қорымы орналасқан. Дәл дастанда сипатталған әсем көрініске тап болғаннан кейін Түркі академиясының археологиялық тобы 2015 жылғы шілдеден бастап Шығыс Қазақстандағы Катон-Қарағай ауданында археологиялық қазба жұмыстарын қайта жандандыра бастады. ТИКА қолдау көрсеткен бұл жұмыстарға Қазақстан, Әзірбайжан, Қырғызстан, Түркия және Татарстаннан тарихшы-археологтарды шақырдық. Онда біз ашық аспан астында конференция өткіздік. Дәл сондай конференцияны биыл Моңғолияда Күлтегін мен Тоныкөктің өлкесі Өтүкенде өткіздік.

Tүркі әлемінде Ахмет Ясауидің рухын жандандыру үшін қандай жобаларды іске асыру жоспарыңызда бар?

Біріншіден, «Түркістан пірі» атанған ұлы сопының ЮНЕСКО тарапынан қолдау көруіне атсалысқандарды құттықтағым келеді. Осы орайда жыл басынан бері түрлі іс-шаралар атқарып келе жатқан Қожа Ахмет Ясауи университеті мен оның Өкілетті кеңес төрағасы профессор, доктор Мұса Йылдыз мырзаны құттықтаймын.

Расында да 2016 жылы Ясауи рухын жандандыру үшін керемет жұмыстар атқарылды. Біз де өз тарапымыздан университеттің бастамасымен жасалып жатқан конференциялар мен ғылыми іс-шараларға қолдау көрсетеміз. Сонымен қатар, Академия «Диуан-и Хикмет» кітабын қазақ тілінде жариялады. Қарахан кезеңі мен түркілердің исламды қабылдауына қатысты маңызды еңбектерді жарыққа шығарды. Барша жұрт хикметтерді оқыса, ұлы бабамыз Ясауиді жақсырақ түсіне алады деген ойдамыз.

Сөз соңында, құрметті оқырмандарыңыздың саны күн сайын артып, бейбіт елде бақытты ғұмыр кешуін тілеймін.

SYRIAN REFUGEES IN TURKEY: MAPPING, POLICIES AND INTEGRATION PROSPECTS

CENGIZHAN CANALTAY

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
JUNIOR RESEARCH FELLOW
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
МЛАДШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

СИРИЙСКИЕ БЕЖЕНЦЫ В ТУРЦИИ: КАРТИРОВАНИЕ, ПОЛИТИКА И ПЕРСПЕКТИВЫ ИНТЕГРАЦИИ

The cost of civil war in Syria has forced 11 million Syrians to flee from their homes since the start of the conflict in March 2011. Large number of Syrians has escaped to neighboring countries seeking a refuge or moved to other regions within Syria. According to United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) as of January 5, 2017, 4,862,778 Syrians fled mainly to Turkey, Lebanon, Jordan, Egypt and Iraq whereas 6.6 million people displaced within Syria (UNHCR, 2017). Some decide to stay in their first host country while others continue their journey to other countries where often the end destination is a wealthy European country. Almost 1 million people have requested an asylum to Europe that created a large scale of migration influx to Europe (Syrianrefugees.eu, 2016).

One of the main migration routes is through Turkey route where Syrian migrants enter to Turkey by legal or illegal ways moving on to Greece in order to reach Western European countries like Germany and United Kingdom (Bartolomeo, 2016). During their travel to Europe Syrian migrants are often faced with many difficulties and have to bare harsh conditions. For instance, in the first 10 months of the 2016, 3.740 people lost their lives in Mediterranean while in 2015, 3.771 people died within the year. Although number of peop-

Из-за гражданской войны в Сирии 11 млн. сирийцев были вынуждены бежать из своих домов с начала конфликта в марте 2011 года. Многие сирийцы бежали в соседние страны в поисках убежища или переехали в другие регионы в пределах Сирии. По данным Управления Верховного комиссара Организации Объединенных Наций по делам беженцев (УВКБ ООН) по состоянию на 5 января 2017 года 4,862,778 сирийцев бежали в основном в Турцию, Ливан, Иорданию, Египет и Ирак, в то время как 6,6 млн. человек переместились внутри Сирии (УВКБ ООН, 2017 г.). Если некоторые решают остаться в первой принявшей их стране, то остальные продолжают свой путь в другие страны, где часто конечным пунктом назначения является какая-либо богатая европейская страна. Почти 1 млн. человек попросили убежище в Европе и это привело к большому миграционному притоку в страны ЕС (Syrianrefugees.eu, 2016 г.).

Одним из основных миграционных маршрутов является путь через Турцию, куда сирийские мигранты въезжают законным или незаконным способом, переходят границы Греции и далее достигают стран Западной Европы, как Германия и Великобритания (Бартоломео, 2016 г.). Во время вынужденной миграции сирийцы часто сталкивались со многими трудностями и

le who crossed the Mediterranean reduced by 78% from 1,015,078 people to 327,800 people in 2016, the death ratio significantly increased from one death for every 269 arrivals in 2015 to one in 88 in 2016. This ratio is even worse for Libya-Italy corridor where one death for every 47 arrivals has been recorded (UNHCR, 2016).

In terms of numbers, Turkey has almost accepted half of the total number of Syrians who escaped abroad. The number of Syrians who seek refuge in Turkey in 15 January 2012 was only 9.500 Syrians; however, the number started to increase after March 2012 reaching 170.468 Syrian by the end of the year. In relation with the intensification of civil war in Syria monthly arrivals has increased to 32.000 in 2013, 82.000 in 2014 and then slightly reduced to 73.000 in 2015 and stabilized around 25.000 in 2016. By December 2016, their number reached little over 2.81 million. Throughout the process the highest jump in the arrivals recorded during the 14 September - 31 December 2014. Within 3 months more than 775.000 Syrians have arrived to Turkey increasing the number of registered refugees to 1.62 million from 847.000 (UNHCR, 2017).

According to Turkish Directorate General for Migration Management (DGMM), 3.1 million people from different nationalities seek international protection in Turkey by October 2016. Among them 2.75 million are Syrians who received a temporary protection status. Other major groups are coming from Iraq (126.756), Afghanistan (116.422), Iran (29.502), Somalia (3.921) and others (8.424) in total more than 285.000 people has applied to Asylum in Turkey. It is worth mentioning that by temporary protection Syrians are granted an access to basic rights and services to certain extent and given a right to legally stay in the country; however, this status should not be confused with asylum since temporary protection does not allow them to apply for citizenship as asylum seeker could (Reliefweb, 2016).

In order to cover the basic needs of Syrian refugees Turkish government has establish

им приходилось переносить суровые условия. Например, в первые десять месяцев 2016 г. в Средиземном море погибло 3,740 человек, а в 2015 году в общей сложности погибло 3,771 человек. Несмотря на то, что в 2016 году число людей, пересекающих Средиземное море сократилось на 78% с 1,015,078 до 327,800 человек, коэффициент смертности значительно увеличился с одной смерти на каждые 269 прибывших (2015 г.) до одного на каждые 88 прибывших (2016 г.). В маршруте из Ливии в Италию дела обстоят еще хуже, там была зарегистрирована одна смерть на каждые 47 прибывших (УВКБ ООН, 2016 г.).

В количественных показателях Турция почти приняла половину из общего количества сирийцев, бежавших за границу. 15 января 2012 года число сирийцев, ищущих убежище в Турции составляло 9,500 сирийцев, однако это количество начало увеличиваться после марта 2012 года и к концу года достигло 170,468 сирийцев. В связи с усилением гражданской войны в Сирии в 2013 году ежемесячное число прибывающих в Турцию беженцев увеличилось до 32,000, в 2014 году – до 82,000, в 2015 году немного сократилось до 73,000, а в 2016 году стабилизировалось на уровне примерно 25,000. К декабрю 2016 года, их число достигло чуть более 2,81 млн. Самый высокий скачок в числе прибывающих был зарегистрирован в период с 14 сентября до 31 декабря 2014 года. За три месяца в Турцию прибыло более 775,000 сирийцев, тем самым число зарегистрированных беженцев увеличилось с 847,000 до 1,62 млн. (УВКБ ООН, 2017 г.).

Согласно Главному управлению по вопросам миграции (ГУВМ) Турции, к октябрю 2016 года 3,1 млн. представителей различных стран нуждались в международной защите в Турции. 2,75 млн. из них – сирийцы, которые получили статус временной защиты. Другими основными группами являются выходцы из Ирака (126,756), Афганистана (116,422), Ирана (29,502), Сомали (3,921) и других стран (8,424). В общей сложности более 285,000 человек подали заявление о предоставлении убежища в Турции. Стоит отметить, что, получив временную защиту сирийцам в определенной степени предоставляется доступ к основным правам и услугам и дается право на

“
THE DEATH RATIO
SIGNIFICANTLY
INCREASED FROM ONE
DEATH FOR EVERY
269 ARRIVALS IN 2015
TO ONE IN 88 IN 2016.

КОЭФФИЦИЕНТ
СМЕРТНОСТИ ЗНАЧИ-
ТЕЛЬНО УВЕЛИЧИЛСЯ
С ОДНОЙ СМЕРТИ НА
КАЖДЫЕ 269
ПРИБЫВШИХ (2015 Г.)
ДО ОДНОГО НА
КАЖДЫЕ
88 ПРИБЫВШИХ
(2016 Г.).

”

www.mepanews.com

Source: UNHCR, 2016 / Источник: УВКБ ООН, 2016 г.

26 camps that mostly located in South Eastern region of Turkey close to the border with Syria where 254.260 Syrians are hosted. However, comparing with the total number of Syrians in Turkey we see that 9 out of 10 Syrians are living outside the camps in different parts of the Turkey (Reliefweb, 2016). The provincial breakdown map shows that majority of them reside in cities like Sanli-urfa, Gaziantep, Hatay, Adana, Mersin and Istanbul. In general, they prefer to reside in

законное пребывание в стране. Однако не следует путать этот статус с убежищем, так как временная защита не позволяет им, в отличие от просителей убежища, претендовать на гражданство (Reliefweb, 2016 г.).

Для покрытия основных потребностей сирийских беженцев турецкое правительство создало 26 лагерей, которые в основном расположены в юго-восточном регионе Турции недалеко от границы с Сирией. В этих лагерях находят приют 254,260 сирийцев. Тем не менее, сравнивая с общим числом сирийцев в Турции можно увидеть, что 9 из 10 сирийцев живут за пределами лагерей в разных частях Турции (Reliefweb, 2016 г.). Глядя на карту распределения по провинциям, можно заметить, что большинство из них проживает в таких городах, как Шанлыурфа, Газиантеп, Хатай, Адана, Мерсин и Стамбул. В целом, они предпочитают жить в юго-восточной части Турции и в крупных городах, как Стамбул, Анкара и Измир (УВКБ ООН, 2016 г.).

Различные отечественные и международные наблюдатели, включая представителей УВКБ ООН, заявили, что условия в турецких лагерях более удобны и стандартизированы по сравнению с другими лагерями стран

South Eastern part of Turkey and in big cities like Istanbul, Ankara and Izmir (UNHCR, 2016).

Although various domestic and international observers including UNHCR declared that the conditions in camps are more comfortable and standardized comparing with other refugee accepting countries camps in the region. Since the start of the conflict Turkey has pursued an open door policy that aims to provide the optimum humanitarian assistance to Syrian refugees. In order to do that Turkey has taken great responsibility to cover the expenses of the humanitarian assistance provided to Syrian refugees (İçduygu, 2015). However, prolonged conflict in Syria has increased the challenges of managing the migration flow to Turkey. Since the start of the conflict government spend over \$12.1 billion to provide assistance for refugees, whereas the international community's contributions consisted \$512 million (AFAD, 2016).

MAINTENANCE COST OF THE CAMPS HAS REACHED \$5 BILLION IN EARLY 2015 WHERE THE CONTRIBUTION OF INTERNATIONAL COMMUNITY STOOD AT ONLY 3%.

В НАЧАЛЕ 2015 ГОДА РАСХОДЫ НА ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ ЛАГЕРЕЙ ДОСТИГЛИ 5 МЛРД. ДОЛЛАРОВ, ГДЕ ВКЛАД МЕЖДУНАРОДНОГО СООБЩЕСТВА СОСТАВИЛ ВСЕГО 3%.

в регионе. С момента начала конфликта Турция проводила политику открытых дверей, которая нацелена на обеспечение оптимальной гуманитарной помощи сирийским беженцам. Для этого Турция приняла на себя огромную ответственность за покрытие расходов на гуманитарную помощь, оказываемую сирийским беженцам (İçduygu, 2015). Однако продолжительный конфликт в Сирии увеличил проблемы управления миграционным потоком в Турцию. С момента начала конфликта для оказания помощи беженцам правительство потратило более 12,1 млрд. долларов, тогда как вклад международного сообщества составил 512 млн. долларов (AFAD, 2016 г.).

Огромный поток из Сирии заставил Турцию пересмотреть свою правовую базу на предоставление убежища и международные законы о защите. В начале миграционного потока, программы помощи инициировались в режиме реагирования на чрезвычайные ситуации

www.elifmuhendislik.com.tr

www.sagduyu.de

The large-scale arrivals from Syria has forced Turkey to review its legal framework on its asylum and international protection laws. In the beginning of the migration flow, the assistance programs initiated in an emergency response state and the process handled by state-centered approach. With the continuation of the refugee crisis authorities started to revise their policies in order to change the short-term emergency response to a long-term planning. In line with this goal Kızılay and AFAD organizations have become the responsible organizations for management of acceptance and assistance process of Syrian refugees (İçduygu, 2015).

The current temporary protection status allows them to access basic needs as health, education and legal assistance services through a provisional identity card. However, this situation does not provide them an internationally recognized refugee status that could lead to citizenship rights. Today it could be said that many temporary guests will not return to their home country soon. Therefore, taking into consideration that a lar-

TURKEY HAS REPLACED ITS 1994 ASYLUM REGULATION WITH MORE COMPREHENSIVE NEW LAW ON FOREIGNERS AND INTERNATIONAL PROTECTION IN 2013.

В 2013 ГОДУ ТУРЦИЯ ЗАМЕНИЛА ПРАВИЛА 1994 ГОДА О ПРЕДОСТАВЛЕНИИ УБЕЖИЩА НА БОЛЕЕ ВСЕОБЪЕМЛЮЩИЙ НОВЫЙ ЗАКОН ОБ ИНОСТРАНЦАХ И МЕЖДУНАРОДНОЙ ЗАЩИТЕ

и процесс регулировался государственно-ориентированным подходом. По мере продолжения кризиса беженцев власти начали пересматривать свою политику в целях изменения краткосрочного реагирования на чрезвычайные ситуации к долгосрочному планированию. В связи с этим, Красный полумесяц и AFAD стали организациями, ответственными за принятие сирийских беженцев и оказание им помощи (İçduygu, 2015).

Статус временной защиты позволяет им получать доступ к основным потребностям, как здравоохранение, образование и услуги по оказанию правовой помощи посредством временного удостоверения личности. Тем не менее, эта ситуация не предоставляет им возможности иметь международно признанный статус беженца, который дает право на гражданство. Сегодня можно сказать, что временно пребывающие в ближайшее время не вернутся на родину. Поэтому, с учетом того, что большая часть 2,8 млн. сирийцев поселятся в Турции, необходимо разработать всеобъемлющий долгосрочный план, который станет основой управления процес-

ge part of the 2.8 million Syrians will settle in Turkey there is a need for comprehensive long-term planning which will guide the management of their integration and settlement within the country.

Therefore, one of the most important issues in planning long-term strategies is to identify whether they should be considered as asylum seekers and to update the laws regarding asylum regulations. Regarding the renewal of the regulations, numbers of necessary initiatives are taken and Turkey has replaced its 1994 Asylum regulation with more comprehensive new Law on Foreigners and International Protection in 2013. The new reforms in the law will provide Turkey a modern, reflective and efficient management system at the European standards (İçduygu, 2016). In addition to that, in order to create long-term plans and manage the migration crisis more efficiently establishment of DGMM could be counted as a milestone. The new law and various initiatives indicate that Turkish government is working on the issue in order to provide proper solutions.

It is worth mentioning that there are still problems with the work permit. Starting from 15 January 2016 Regulation on Work Permit of Refugees Under Temporary Protection has been issued which grants work permit to Syrians under certain conditions. Regulation indicates that only Syrians whose temporary registration is older than 6 month could apply for work permit. Moreover, application could be made either by the employers or by individuals themselves for independent application. Foreigners under the temporary protection cannot be paid under the minimum wage and their share cannot exceed 10% of the employed Turkish citizens in companies (Turkishlaborlaw.

**15 JANUARY 2016
REGULATION ON
WORK PERMIT OF
REFUGEES UNDER
TEMPORARY
PROTECTION HAS
BEEN ISSUED
WHICH GRANTS
WORK PERMIT TO
SYRIANS UNDER
CERTAIN CONDI-
TIONS.**

**15 ЯНВАРЯ 2016 ГОДА
БЫЛО ИЗДАНО
ПОЛОЖЕНИЕ О
РАЗРЕШЕНИИ НА
РАБОТУ БЕЖЕНЦАМ
ПОД ВРЕМЕННОЙ
ЗАЩИТОЙ, КОТОРОЕ
ПРЕДОСТАВЛЯЕТ
СИРИЙЦАМ
РАЗРЕШЕНИЕ НА
РАБОТУ ПРИ
ОПРЕДЕЛЕННЫХ
УСЛОВИЯХ.**

сом интеграции и расселения беженцев в стране.

Таким образом, одними из наиболее важных вопросов при планировании долгосрочных стратегий являются определение их статуса просителей убежища и обновление законов, касающихся нормативно-правовых актов предоставления убежища. По вопросу обновления нормативно-правовых актов был предпринят ряд необходимых шагов. Так, например, в 2013 году Турция заменила Правила 1994 года о предоставлении убежища на более всеобъемлющий новый Закон об иностранцах и международной защите. Новые реформы в законодательстве обеспечат Турцию современной и эффективной системой управления в соответствии с европейскими стандартами (İçduygu, 2016 г.). Помимо этого, создание Генерального директората по управлению миграцией может стать важной вехой в составлении долгосрочных планов и в более эффективном управлении миграционным кризисом. Новый закон и различные инициативы свидетельствуют о том, что турецкое правительство занимается этим вопросом, с тем, чтобы обеспечить надлежащие решения.

Стоит отметить, что все еще существуют проблемы с разрешением на работу. 15 января 2016 года было издано Положение о разрешении на работу беженцам под временной защитой, которое предоставляет сирийцам разрешение на работу при определенных условиях. В соответствии с Положением, подавать заявление на предоставление разрешения на работу могут лишь те сирийцы, чьи сроки временной регистрации превышают 6 месяцев. Кроме того, заявление подается либо работодателями, либо самими лицами. Иностранцам под временной защитой не могут выплачивать минимальную заработную плату, и их доля в компаниях не может превышать 10% от занятых турец-

com, 2016). Granting a work permit for Syrians is an important step in their economic integration into society. (Kingsley, 2016).

In conclusion, provisional breakdown of Syrians shows that large number of them has chosen to reside in South Eastern region and in big cities and adopt themselves to their new lives in Turkey. It could be said that Turkish government has accepted the fact that the majority of the temporary guests will turn into permanent settlers. In line with this realization, responsible authorities are working on modification of the policies, regulations and preparation of long-term strategies in order to regulate the integration process.

Использованные источники:

1. UNHCR (2017). *Syria Regional Refugee Response Inter-agency Information Sharing Portal*.
2. <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>
3. UNHCR (2016). *Mediterranean death toll soars, 2016 is deadliest year yet. The office of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)*.
4. <http://www.unhcr.org/news/latest/2016/10/580f3e684/mediterranean-death-toll-soars-2016-deadliest-year.html>
5. Syrianrefugees.eu (2016). *A snapshot of the crisis – in the Middle East and Europe. European University Institute Migration Policy Centre*. <http://syrianrefugees.eu/>
6. Bartolomeo, A.D. (2016). *EU Migration Crisis Actions with a focus on the EU-Turkey Agreement. Migration Policy Centre, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, European University*. http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/40925/RSCAS_MPC_2016_04.pdf?sequence=1
7. Reliefweb.int (2016). *Migrant Presence Monitoring Situation Report October, 2016. Reliefweb.int*. <http://reliefweb.int/report/turkey/migrant-presence-monitoring-situation-report-october-2016>
8. UNHCR (2017). *Syria Regional Refugee Response Inter-agency Information Sharing Portal*.
9. <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/documents.php?page=1&view=grid&Type%5B%5D=1>
10. İcduygu, A. (2015). *Syrian Refugees in Turkey: The Long Road Ahead. Migration Policy Institute*. <http://www.migrationpolicy.org/research/syrian-refugees-turkey-long-road-ahead>
11. AFAD (2016). *Turkey Response to Syria Crisis. Republic of Turkey Prime Ministry Disaster and Emergency Management Presidency (AFAD)*.
12. <https://www.afad.gov.tr/en/2601/Turkey-Response-to-Syria-Crisis>
13. Turkishlaborlaw.com (2016). *Turkey Grants Work Permit for Syrian Refugees. Turkishlaborlaw.com*
14. <https://turkishlaborlaw.com/news/legal-news/362-turkey-grants-work-permit-for-syrian-refugees>
15. Kingsley P. (2016). *Fewer than 0.1% of Syrians in Turkey in line for work permits. The Guardian*.
16. <https://www.theguardian.com/world/2016/apr/11/fewer-than-01-of-syrians-in-turkey-in-line-for-work-permits>

ких граждан (Turkishlaborlaw.com, 2016 г.). Предоставление разрешения на работу для сирийцев является важным шагом в их экономической интеграции в общество (Кингсли, 2016 г.).

Таким образом, распределение сирийцев по провинциям показывает, что многие из них предпочли жить в юго-восточном регионе и крупных городах, и адаптироваться к новой жизни в Турции. Можно сказать, что турецкое правительство приняло тот факт, что большинство временно прибывших превратятся в постоянных поселенцев. В связи с этим, ответственные органы власти работают над изменением политики и положений, а также разработкой долгосрочных стратегий в целях регулирования процесса интеграции.

Использованные источники:

1. UNHCR (2017). *Syria Regional Refugee Response Inter-agency Information Sharing Portal*.
2. <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>
3. UNHCR (2016). *Mediterranean death toll soars, 2016 is deadliest year yet. The office of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)*.
4. <http://www.unhcr.org/news/latest/2016/10/580f3e684/mediterranean-death-toll-soars-2016-deadliest-year.html>
5. Syrianrefugees.eu (2016). *A snapshot of the crisis – in the Middle East and Europe. European University Institute Migration Policy Centre*. <http://syrianrefugees.eu/>
6. Bartolomeo, A.D. (2016). *EU Migration Crisis Actions with a focus on the EU-Turkey Agreement. Migration Policy Centre, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, European University*. http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/40925/RSCAS_MPC_2016_04.pdf?sequence=1
7. Reliefweb.int (2016). *Migrant Presence Monitoring Situation Report October, 2016. Reliefweb.int*. <http://reliefweb.int/report/turkey/migrant-presence-monitoring-situation-report-october-2016>
8. UNHCR (2017). *Syria Regional Refugee Response Inter-agency Information Sharing Portal*.
9. <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/documents.php?page=1&view=grid&Type%5B%5D=1>
10. İcduygu, A. (2015). *Syrian Refugees in Turkey: The Long Road Ahead. Migration Policy Institute*. <http://www.migrationpolicy.org/research/syrian-refugees-turkey-long-road-ahead>
11. AFAD (2016). *Turkey Response to Syria Crisis. Republic of Turkey Prime Ministry Disaster and Emergency Management Presidency (AFAD)*.
12. <https://www.afad.gov.tr/en/2601/Turkey-Response-to-Syria-Crisis>
13. Turkishlaborlaw.com (2016). *Turkey Grants Work Permit for Syrian Refugees. Turkishlaborlaw.com*
14. <https://turkishlaborlaw.com/news/legal-news/362-turkey-grants-work-permit-for-syrian-refugees>
15. Kingsley P. (2016). *Fewer than 0.1% of Syrians in Turkey in line for work permits. The Guardian*.
16. <https://www.theguardian.com/world/2016/apr/11/fewer-than-01-of-syrians-in-turkey-in-line-for-work-permits>

RUSSIA-US RELATIONS ON THE DOORSTEP OF THE INCOMING TRUMP ADMINISTRATION

LIDIYA PARKHOMCHIK

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
SENIOR RESEARCH FELLOW
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
СТАРШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

РОССИЙСКО-АМЕРИКАНСКИЕ ОТНОШЕНИЯ НА ПОРОГЕ ПЕРЕДАЧИ ПОЛНОМОЧИЙ НОВОЙ АДМИНИСТРАЦИИ Д. ТРАМПА

The first official reaction that came from Russia after Donald Trump's victory over Hilary Clinton in the U.S. presidential election, demonstrated Moscow's deep conviction that the President-elect would contribute to the fundamental reshape of the Russian-US relations, recognizing Russia as an equal partner. The President of Russia, Vladimir Putin, and other high-ranking officials repeatedly expressed their strong belief that the incoming Trump administration would resume a constructive dialogue between Moscow and Washington.

There is no doubt that Donald Trump has proven to be a very independently minded politician; however, it is uncertain whether it is enough to succeed in immediate improvement of the U.S. relations with Russia. Despite the fact that the President-elect definitely has his own ideas on the prospects of the bilateral relationship, so far there is no clear vision how to start the improvement process. (Akulov, 2017) Moreover, the outgoing Obama administration makes it rather difficult to reverse the U.S. foreign policy towards Russia, especially, after recent incident with the Russian diplomats.

It is widely known that since 2014 the US-Russia relations have deteriorated sharply because of a number of accusations and disagreements origi-

Первая официальная реакция России на новость о победе Дональда Трампа над Хиллари Клинтон в ходе президентских выборов в США продемонстрировала глубокое убеждение Москвы в том, что избранный президент будет способствовать фундаментальному пересмотру российско-американских отношений, в которых РФ будет рассматриваться как равноправный партнер. Так, президент России Владимир Путин и другие высокопоставленные должностные лица неоднократно выражали свою уверенность в том, что благодаря администрации Д. Трампа между Москвой и Вашингтоном вновь удастся возобновить конструктивный диалог.

Нет сомнений в том, что Д. Трамп зарекомендовал себя в качестве независимо мыслящего политика, однако, остается неясным, будет ли этого достаточно, чтобы добиться успеха в немедленном улучшении отношений с Россией. Несмотря на то, что избранный президент, безусловно, имеет собственное представление о перспективах развития двухстороннего взаимодействия, до сих пор не было сформировано четкого видения относительно того, каким образом начать процесс восстановления отношений. (Akulov, 2017) Более того, уходящая администрация Барака Обамы делает весьма затруднительным любой разворот внешней политики США в сторону России, особенно после недавнего инцидента с российскими дипломатами.

nated from a range of issues including countries' competing military operations in Syria, disputes over the Ukrainian crisis and Crimea annexation, which caused sanctions imposing against Moscow. In December 2016, the official accusations in hacking the American elections systems were added to the list of charges pressed by the U.S. against Russia. On December 29, 2016, the White House Press Secretary, Josh Earnest, publicly accused the Kremlin in hacking the U.S. political groups. For instance, the Obama administration blamed Russian authorities to allegedly trying to influence the 2016 presidential elections through the supposed hacking of both the Democratic National Committee's (DNC) servers and the email account of Hillary Clinton's Campaign Chair, John Podesta. (Mora, 2017) The Head of Russia, Vladimir Putin, as well as the Head of the Russian Foreign Ministry, Sergey Lavrov, have strongly denied any involvement in the cyberattacks, including the DNC's and John Podesta's leaks of sensitive information.

In response to Russia's possible cyberattack against the DNC, the U.S. Government imposed sanctions on Russia's Main Intelligence Agency (GRU)¹ and expelled 35 Russian diplomats from Washington and San Francisco. The diplomats were given 72 hours to leave the country. According to the Foreign Ministry of Russia, it has to send a special government plane to the U.S. to pick up 96 Russians, including the 35 diplomats and their family members, affected by the expulsion order. Moreover, the U.S. Department of State announced about the shutting of the property of the Russian Embassy, which Russian diplomats called dachas or summer houses, at Pio-

THE OUTGOING OBAMA ADMINISTRATION MAKES IT RATHER DIFFICULT TO REVERSE THE U.S. FOREIGN POLICY TOWARDS RUSSIA, ESPECIALLY, AFTER RECENT INCIDENT WITH THE RUSSIAN DIPLOMATS.

УХОДЯЩАЯ АДМИНИСТРАЦИЯ БАРАКА ОБАМЫ ДЕЛАЕТ ВЕСЬМА ЗАТРУДНИТЕЛЬНЫМ ЛЮБОЙ РАЗВОРОТ ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКИ США В СТОРОНУ РОССИИ, ОСОБЕННО ПОСЛЕ НЕДАВНЕГО ИНЦИДЕНТА С РОССИЙСКИМИ ДИПЛОМАТАМИ.

Широко известно, что, начиная с 2014 г., американско-российские отношения резко ухудшились из-за целого ряда взаимных обвинений и разногласий, относящихся к таким вопросам как конкурирующие военные операции в Сирии, украинский кризис и аннексия Крыма, которые в итоге привели к вводу экономических санкций против Москвы. В декабре 2016 г., список обвинений США в отношении РФ пополнился обвинениями во взломе американской избирательной системы. В своем выступлении от 29 декабря 2016 г. пресс-секретарь Белого дома Джош Эрнест публично обвинил Кремль в проведении хакерских атак против политического истеблишмента США. Администрация Б. Обамы обвинила российские власти в попытке повлиять на результаты президентских выборов 2016 г. посредством предполагаемого взлома серверов Национального комитета Демократической партии США (ДНК), а также почтового аккаунта главы избирательного штаба Х. Клинтон Джона Подеста. (Mora, 2017) Глава России Владимир Путин, а также глава МИД РФ Сергей Лавров, категорически отрицают любую причастность к кибератакам, в результате которой произошла утечка конфиденциальной информации.

В качестве ответной меры на предполагаемые кибератаки России в отношении ДНК, правительство США ввело санкции против Главного разведывательного управления России (ГРУ)¹ и объявило о высылке 35 российских дипломатов из Вашингтона и Сан-Франциско. Дипломатам были даны 72 часа, чтобы покинуть страну. Согласно данным МИД России, чтобы забрать 96 россиян, в том числе 35 дипломатов и членов их семей, попавших в список на выдворение, в США был направлен специальный правительственный самолет. Кроме того, Государственный департамент

¹ Five GRU's employee, namely, Vladimir Alexeyev, Sergei Gizunov, Yevgeny Bogachev, Igor Korobov and Igor Kostyukov, were put on the sanctions' blacklist.

¹ В санкционный «черный список» попали следующие сотрудники ГРУ: Владимир Алексеев, Сергей Гизунов, Евгений Богачев, Игорь Коробов и Игорь Костюков.

neer Point in Maryland, along with another Russian-owned estate on Long Island in New York. According to the official statement of Washington, the ambassadorial compounds were used by Russia's intelligence agencies to spy on the nearby National Security Agency among other things. (Harding, 2016)

Actually, it was not the first time when the U.S. expelled the Russian diplomats. For instance, the George Bush administration expelled 51 Russian diplomats in 2001 accusing them of spying. Russia responded by forcing 50 U.S. diplomats to leave the country. Therefore, it was quite expectable that the Russian Government will also use the tit-for-tat diplomacy this time. For instance, the high-ranking official such as Russia's Foreign Ministry Spokeswoman, Maria Zakharova, and the President's Press Spokesman, Dmitry Peskov, clearly demonstrated that the political establishment in Russia is ready to use proportionate tactics against the U.S. Therefore, on December 30, 2016, the Head of the Russian Foreign Ministry, proposed counter-measures, which were

THE PRESIDENT OF RUSSIA REJECTED THE PROPOSED COUNTER-MEASURES SHOWING AN INTENTION NOT TO MAKE AN ALREADY SENSITIVE SITUATION EVEN MORE COMPLEX.

В СВОЕМ ОФИЦИАЛЬНОМ ЗАЯВЛЕНИИ ПРЕЗИДЕНТ РОССИИ ОТВЕРГ ПРЕДЛОЖЕННЫЕ КОНТРМЕРЫ, ДЕМОНИСТРИРУЯ НАМЕРЕНИЕ НЕ УСУГУБЛЯТЬ И БЕЗ ТОГО СЛОЖНУЮ СИТУАЦИЮ ЕЩЕ БОЛЬШЕ.

США объявил о закрытии имущества посольства России, которое российские дипломаты именовали как дача или дом отдыха, в штате Мэриленд, а также недвижимое имущество на Лонг-Айленде в Нью-Йорке. Согласно официальному заявлению Вашингтона, посольские резиденции среди прочего использовались спецслужбами России для проведения разведывательной деятельности в отношении Агентства национальной безопасности. (Harding, 2016 г.)

На самом деле, это уже не первый раз, когда США прибегают к практике высылки российских дипломатов. К примеру, в 2001 г. по обвинению в шпионаже администрация Джорджа Буша выслала из страны 51 сотрудника российского посольства. В качестве ответной меры Россия выслала из страны 50 американских дипломатов. Таким образом, было вполне ожидаемо, что правительство РФ и в этот раз прибегнет к дипломатии в стиле «око за око». Так, в своих выступлениях такие высокопоставленные чиновники, как официальный представитель МИД России Мария Захарова, а также пресс-секретарь президента РФ Дмитрий Песков, наглядно

www.media.washtimes.com.s3.amazonaws.com

“

IN RESPONSE TO RUSSIA'S POSSIBLE CYBERATTACK AGAINST THE DNC, THE U.S. GOVERNMENT IMPOSED SANCTIONS ON RUSSIA'S MAIN INTELLIGENCE AGENCY (GRU) AND EXPELLED 35 RUSSIAN DIPLOMATS FROM WASHINGTON AND SAN FRANCISCO.

В КАЧЕСТВЕ ОТВЕТНОЙ МЕРЫ НА ПРЕДПОЛАГАЕМЫЕ КИБЕРАТАКИ РОССИИ, ПРАВИТЕЛЬСТВО США ВВЕЛО САНКЦИИ ПРОТИВ ГЛАВНОГО РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ РОССИИ (ГРУ) И ОБЪЯВИЛО О ВЫСЫЛКЕ 35 РОССИЙСКИХ ДИПЛОМАТОВ ИЗ ВАШИНГТОНА И САН-ФРАНЦИСКО.

”

supposed to be approved by Vladimir Putin. Within the framework of proposed measures, Russia was planning to expell 31 U.S. diplomats from the Embassy in Moscow and 4 diplomats based at the U.S. Consulate in St. Petersburg, as well as to shut down the dacha of the U.S. Embassy's in Serebryany Bor. (Walker & Addley, 2016) However, in his official statement the President of Russia rejected the proposed initiative showing an intention not to make an already sensitive situation even more complex.

The Kremlin is confident that the latest sanctions of the White House against Russia are intended to undermine bilateral relations, and the diplomats' expulsions were not only a protest against Russian cyberespionage. Furthermore, there is a strong belief that by imposing the sanctions in the last few days of his presidency, Barak Obama is trying to disrupt his successor's plans and to undermine the normalization of the Russian-US relations. In addition, according to the official view of Moscow, the sanctions pursue some domestic political purposes related to the political game that Republicans and Democrats play against each other.

Therefore, by choosing not to engage in the tit-for-tat diplomacy, the President of Russia is attempting to disarm his American critics, including members of Congress who consider him as aggressively adjusted in relation to the United States. This gives the U.S. President-elect more room to pursue closer cooperation with Russia. (Mora, 2017) Moscow's decision to refuse the imposition of sanctions as a response has not gone unnoticed and received a favourable response from the incoming Donald Trump administration. Consequently, Russia once again showed its deep conviction that further steps towards the restoration of the Russian-U.S. relations will be built on the basis of the policy, which the new administration is planning to implement.

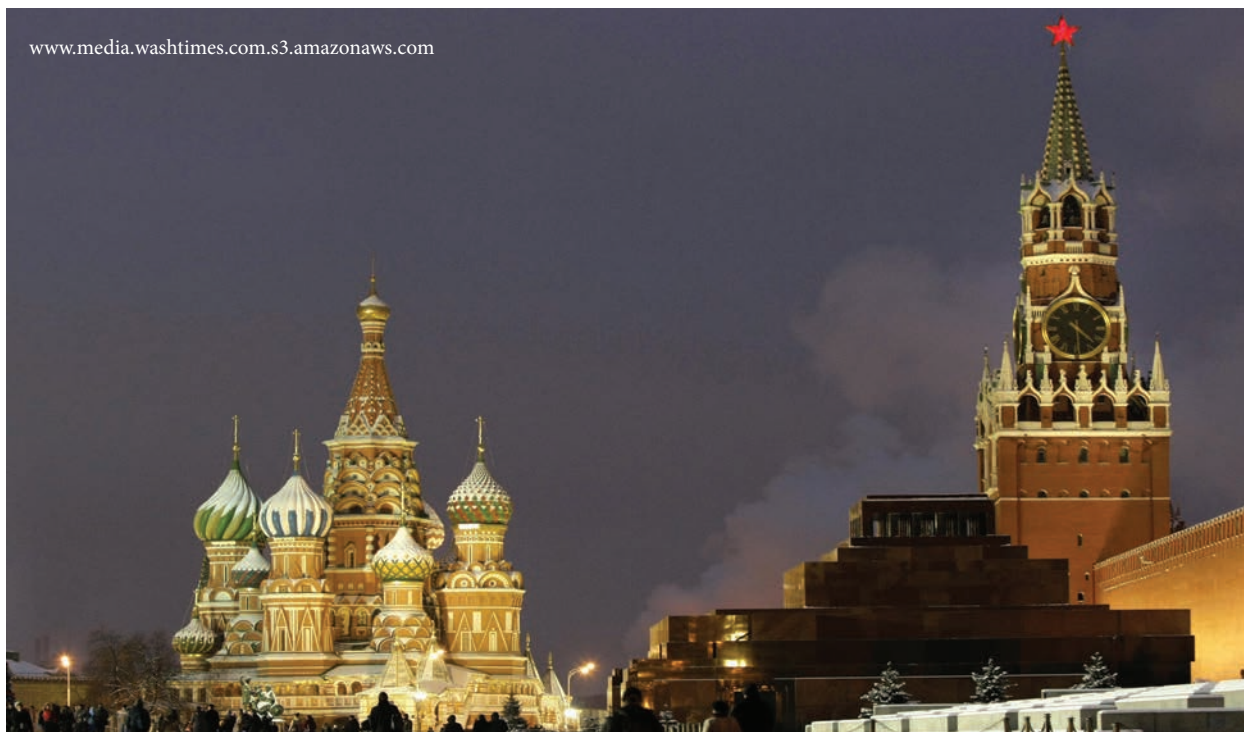
However, it should be highlighted that the new presidential team has limited opportunities of radically changing the format of the Russian-U.S. interactions. Firstly, it will take at least half a year for the Trump administration to finish the process of power transit. Secondly, there is a high

↑

продемонстрировали готовность российского политического истеблишмента использовать аналогичную тактику против США. В результате, 30 декабря 2016 г. глава МИД РФ выдвинул перечень ответных мер на утверждение президента. В рамках предложенных мер, предполагалось выслать из России 31 сотрудника американского посольства в Москве и 4 представителей консульства США в Санкт-Петербурге, а также закрыть дачу посольства США в Серебряном бору. (Walker & Addley, 2016 г.) Тем не менее, в своем официальном заявлении президент России отверг предложенную инициативу, демонстрируя намерение не усугублять и без того сложную ситуацию еще больше.

В Кремле утвердилась уверенность в том, что последние санкции Белого дома против России направлены в большей степени на подрыв двусторонних отношений в целом, и в данном контексте высылку дипломатов нельзя рассматривать только лишь как протест против российского кибершпионажа. Помимо этого, присутствует твердая убежденность, что введенные Б. Обамой санкции против РФ в последние несколько дней своего президентства направлены на то, чтобы сорвать планы своего преемника по нормализации отношений между Россией и США. Помимо того, официальная позиция Москвы в отношении санкции также фиксирует наличие некоего внутривнутриполитического подтекста, предполагающего продолжающиеся межпартийные игры между республиканцами и демократами.

В данных обстоятельствах, делая выбор в сторону отказа от политики «зуб за зуб», президент России попытался обезоружить своих американских критиков, в том числе членов Конгресса, которые считают его излишне агрессивно настроенным по отношению к Соединенным Штатам. Данный шаг позволит избранному президенту США располагать большим полем для маневра в отношении установления более тесного сотрудничества с Россией. (Mora, 2017) Тем более, что решение Москвы отказаться от введения ответных санкций не осталось незамеченным, и получило положительный отклик со стороны новой администрации Д. Трампа. Таким образом, Россия в очередной раз продемонстрировала свою уверенность в том, что дальнейшие шаги в отношении возможного восстановления российско-американских отношений, следует свя-

www.media.washtimes.com.s3.amazonaws.com

probability that Trump's initiatives would face opposition in the Congress, which has already showed its support for the tightening of the U.S. sanctions against Russia. Moreover, the President-elect will have to convince his own team members to give up the anti-Russia policy. For instance, the Chairman of Joint Chiefs of Staff, Joseph Dunford, together with James Mattis, who was appointed as the Defense Secretary, share the idea that Russia should be considered as one of the major threats to the U.S. national security. Taking into account that the position of some other members of the presidential team regarding Russia has not yet been made public it is difficult to talk about drafting of a roadmap for improvement of relations between Moscow and Washington. Thirdly, Russia and the U.S. still have substantial differences in understanding current geopolitical trends that would shape the future world order. Despite the fact that according to the Donald Trump's electoral platform, the U.S. military activities abroad should

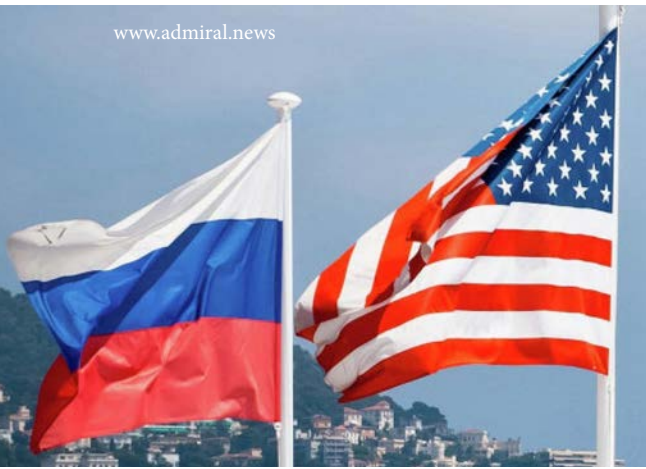
HOWEVER, THE NEW PRESIDENTIAL TEAM HAS LIMITED OPPORTUNITIES OF RADICALLY CHANGING THE FORMAT OF THE RUSSIAN-U.S. INTERACTIONS.

ОДНАКО, КОМАНДА НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА ВСЕ ЖЕ РАСПОЛАГАЕТ ОГРАНИЧЕННЫМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ КОРЕННЫМ ОБРАЗОМ ИЗМЕНИТЬ ФОРМАТ РОССИЙСКО-АМЕРИКАНСКОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ.

зывать с внешнеполитической линией, которой будет придерживаться новая администрация.

Тем не менее, следует подчеркнуть, что команда нового президента все же располагает ограниченными возможностями коренным образом изменить формат российско-американского взаимодействия. Во-первых, процесс передачи властных полномочий администрации Д. Трампа займет временной промежуток примерно в полгода. Во-вторых, существует высокая вероятность того, что выдвинутые Д. Трампом инициативы столкнутся с оппозицией в Конгрессе, который уже показал свою поддержку политики ужесточения санкций США против России. Кроме того, избранный президент должен будет убедить отказать от антироссийской политики и ряд членов собственной команды. К примеру, председатель Объединенного комитета начальников штабов, генерал Джозеф Данфорд, вместе с генералом Джеймсом Маттисом, который был номинирован на пост министра обороны, склонны рассматривать Россию в качестве одной из главных угроз националь-

 www.admiral.news

be reduced, Washington will continue using the exceptionalism paradigm, which sets the idea of the U.S. global dominance.

In conclusion, the establishment of friendly relations between leaders of the U.S. and Russia could be considered as the very first step on the way to restore trust in bilateral relations. However, there is no guarantee that the considerable political will on both sides will be enough to launch the process of rapprochement. At the beginning of his presidential term Barak Obama also attempted to push the reset button in the U.S. relations with Russia. Therefore, Donald Trump's intention to start the relationship anew will need much more time and effort in order to be implemented.

References

1. Akulov, A. (2017). *Prospects for Russia-US Relations: Serious Assessment Requires Realistic Approach*. Retrieved from <http://www.strategic-culture.org/news/2016/12/27/prospects-russia-us-relations-assessment-requires-realistic-approach.html>
2. Harding, L. (2016). *Georgian mansions, Moscow dachas and the souring of US-Russian relations*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2016/dec/30/georgian-mansions-moscow-dachas-and-the-souring-of-us-russian-relations>
3. Mora, E. (2017). *Backfire: Obama Sanctions Allow Trump to Pursue Closer Relations with Russia*. Retrieved from <http://www.breitbart.com/national-security/2017/01/02/obama-sanctions-may-backfire-allowing-trump-forge-closer-relations-putin/>
4. Walker, S., & Addley, E. (2016). *Trump praises 'very smart' Putin for not expelling US diplomats*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2016/dec/30/russia-plans-immediate-counter-measures-us-diplomats>

ной безопасности США. Принимая во внимание тот факт, что позиция ряда других членов президентской команды по отношению к России до сих пор не была обнародована, трудно говорить о возможности разработки «дорожной карты», направленной на улучшение отношений между Москвой и Вашингтоном. В-третьих, Россия и США по-прежнему имеют существенные различия в понимании нынешних геополитических тенденций, которые должны лечь в основу будущего мирового порядка. Так, несмотря на то, что в соответствии с избирательной платформой Д. Трампа, военные действия США за рубежом должны быть сокращены, Вашингтон будет продолжать придерживаться парадигмы собственной исключительности, которая и обуславливает идею глобального доминирования США.

В заключение отметим, что установление дружеских отношений между лидерами США и России можно рассматривать в качестве первого шага на пути к восстановлению доверия в двусторонних отношениях. Тем не менее, нет никакой гарантии, что политической воли с обеих сторон какой бы сильной она ни была будет достаточно, чтобы запустить процесс российско-американского сближения. В начале своего президентского срока Б. Обама также попытался нажать кнопку «перезагрузки» в отношениях между США и России. Данный пример свидетельствует о том, что для реализации намерения Д. Трампа начать отношения с РФ с чистого листа потребуются гораздо больше времени и усилий.

Использованные источники:

1. Akulov, A. (2017). *Prospects for Russia-US Relations: Serious Assessment Requires Realistic Approach*. Retrieved from <http://www.strategic-culture.org/news/2016/12/27/prospects-russia-us-relations-assessment-requires-realistic-approach.html>
2. Harding, L. (2016). *Georgian mansions, Moscow dachas and the souring of US-Russian relations*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2016/dec/30/georgian-mansions-moscow-dachas-and-the-souring-of-us-russian-relations>
3. Mora, E. (2017). *Backfire: Obama Sanctions Allow Trump to Pursue Closer Relations with Russia*. Retrieved from <http://www.breitbart.com/national-security/2017/01/02/obama-sanctions-may-backfire-allowing-trump-forge-closer-relations-putin/>
4. Walker, S., & Addley, E. (2016). *Trump praises 'very smart' Putin for not expelling US diplomats*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2016/dec/30/russia-plans-immediate-counter-measures-us-diplomats>

FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN RUSSIA

DANIYAR NURBAYEV

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
JUNIOR RESEARCH FELLOW
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
МЛАДШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

ПРЯМЫЕ ИНОСТРАННЫЕ ИНВЕСТИЦИИ В РОССИИ

In March-April of 2014, the US and the European Union countries, Canada along with Australia and Japan imposed sanctions on Russia over Ukrainian/Crimean crisis. These sanctions mostly targeted Russian arms, energy and financial state-owned entities and Russian officials. It is important to note that the military, financial and energy sectors are the most important sectors in the Russian economy. Therefore, the sanctions on these sectors along with low oil prices in the world significantly negatively affected the Russian economy. For example, according to the World Bank (WB) in 2015, the Russian economy contracted by 3.7% while in 2014, 2013 and 2012 the country's GDP grew by 0.7%, 1.3%, and 3.2% respectively ¹.

Thus, the sanctions increased the risks for foreign investments. Most foreign investors lowered their risk appetite and withdrew their investments from Russia. For instance, according to the Central Bank of the Russian Federation (CBR), in 2014, net capital outflow in Russia was \$152.1 billion, and it was the highest amount of net capital outflow, while the second highest capital outflow was during the world economic crisis in 2008, when net capital outflow reached \$133.6 billion²

В марте-апреле 2014 года, США, страны ЕС, Канада вместе с Австралией и Японией ввели санкции против России из-за украинского кризиса, в связи с присоединением Крыма к РФ. Введенные санкции были нацелены на компании оборонного, энергетического и финансового сектора собственником которых являлось правительство России и на некоторых госслужащих Российской Федерации. Важно заметить, что вышеперечисленные сектора очень важны для экономики страны. Тем самым, данные санкции вместе с низкими мировыми ценами на нефть в значительной степени негативно повлияли на экономику России. Например, по данным Всемирного Банка (ВБ), в 2015 году экономика России снизилась на 3,7%, тогда как в 2014, 2013 и в 2012 годах рост ВВП страны был на уровне 0,7%, 1,3% и 3,2%, соответственно¹.

Таким образом, увеличился риск для иностранных инвестиций. Большинство иностранных инвесторов снизили свои аппетиты к риску и вывели свои инвестиции из страны. К примеру, по данным Центрального Банка России (ЦБР), в 2014 году, чистый отток капитала в России был в размере \$152,1 миллиардов, что является максимальным размером за всю историю расчета данного показателя, тогда как второй по вели-

¹ <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=RU>

² <http://www.cbr.ru/eng/statistics/?Prtd=svs>

¹ <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=RU>

. In 2015, the pace of capital outflow decreased and reached \$57.5 billion, while in the first three-quarters of 2016, net capital outflow decreased to \$9.6 billion. This information reveals an evidence that foreign investors decreased their risk appetite toward the Russian economy. In particular, most foreign investors lost their interest in direct investments.

The sanctions imposed on Russia by the Western countries have a significant negative effect on foreign direct investments (FDI) in particular. According to the Organization for Economic Cooperation and Development's (OECD) Benchmark Definition of FDI³, when a private investor owns more than 10% of a foreign company's equity, which gives him voting power is called FDI. There is widespread empirical evidence that FDI positively affects eco-

³ <https://www.oecd.org/daf/inv/investmentstatisticsandanalysis/40193734.pdf>

THE RUSSIAN ECONOMY DECREASED BY 3.7% WHILE IN 2014, 2013 AND 2012 THE COUNTRY'S GDP GREW BY 0.7%, 1.3%, AND 3.2% RESPECTIVELY.

В 2015 ГОДУ ЭКОНОМИКА РОССИИ СНИЗИЛАСЬ НА 3,7%, ТОГДА КАК В 2014, 2013 И В 2012 ГОДАХ РОСТ ВВП СТРАНЫ БЫЛ НА УРОВНЕ 0,7%, 1,3% И 3,2%, СООТВЕТСТВЕННО.

чине отток капитала произошел в 2008 году во время мирового кризиса, когда чистый отток капитала составил \$133,6 миллиардов². В 2015 году темпы оттока капитала снизились и достигли \$57,5 миллиардов, тогда как в первых трех кварталах 2016 года отток чистого капитала составил \$9,6 миллиардов. Приведенные цифры показывают, что иностранные инвесторы из-за возросших рисков, потеряли интерес к Российской экономике. В частности, большинство иностранных инвесторов потеряли интерес к прямым инвестициям.

Тем самым, санкции, введенные Западом, также негативно отразились на прямых иностранных инвестициях (ПИИ). Организация экономического сотрудничества и Развития (ОЭСР)³ определяет ПИИ как случай, когда частный инвестор владеет более чем 10%

³ <https://www.oecd.org/daf/inv/investmentstatisticsandanalysis/40193734.pdf>

² <http://www.cbr.ru/eng/statistics/?Prtid=svs>

economic growth in developed and developing countries (De Mello, 1999; Alfaro et al., 2000; Chong et al., 2010). The scholars generally show that FDI promotes economic growth by increasing country's trade, technology transfers and by improving human capital.

Because of the importance of FDI, it is essential to attract more FDI to Russia, but since the sanctions were imposed on Russia, the country failed to increase FDI, even more, FDI significantly decreased in comparison with previous years. For example, in Figure 1 we can see that FDI sharply decreased since 2014. FDI in 2015 and 2014 was \$6.5 billion and \$22.03 billion respectively, while in 2013 FDI was more than ten times higher (\$69.22 billion) than the amount of 2015. The amount of FDI in 2015 is the lowest since 2003 when the investments reached \$7.92 billion. Even during the global economic crisis, FDI in Russia was higher than the current amount. The highest amount of FDI was reached in 2007 when the investments amounted to \$74.8 billion.

FDI IN 2015 AND 2014 WAS \$6.5 BILLION AND \$22.03 BILLION RESPECTIVELY.

ПИИ В 2015 И 2014 ГОДАХ БЫЛИ \$6,5 МИЛЛИАРДОВ И \$22,03 МИЛЛИАРДОВ, СООТВЕТСТВЕННО

собственного капитала иностранной компании и владеет правами голоса в управлении компанией. Существует широко распространенный консенсус среди экономистов, что ПИИ положительно влияют на экономический рост в развитых и развивающихся странах. (De Mello, 1999; Alfaro et al., 2000; Chong et al., 2010). Как считают эксперты, в целом ПИИ способствуют экономическому росту за счет увеличения торговли, трансфера технологий и улучшения человеческого капитала.

Учитывая всю важность ПИИ, России требовалось увеличивать приток данных инвестиций, однако по причине санкций, наложенных на Россию, страна не смогла увеличить приток ПИИ. Более того, данные инвестиции в секционные периоды существенно снизились. К примеру, на рисунке 1 мы можем увидеть, что приток ПИИ резко снизился, начиная с 2014 года. ПИИ в 2015 и 2014 годах составляли \$6,5 миллиардов и \$22,03 миллиардов соответственно, тогда как в 2013 году ПИИ были в десять раз больше (\$69,22 миллиардов) чем в 2015 году. Объем ПИИ в 2015 является

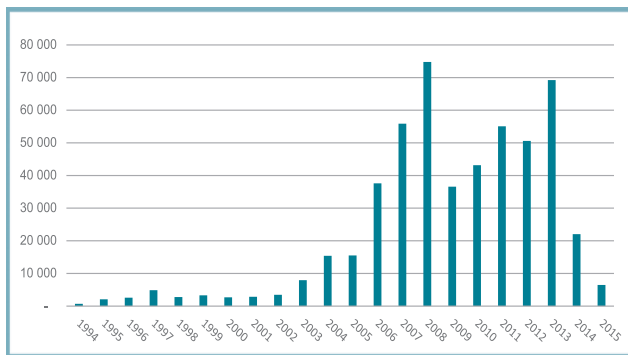

Figure 1: Net Foreign Direct Investments in Russia, million \$
Source: <https://www.cbr.ru/Eng/statistics/?PrId=svs>

However, it is important to note that in the second quarter of 2016, FDI in Russia amounted to \$7.12 billion, which is by 9.8% higher than the amount that the country attracted in 2015. At the same period of 2015, FDI in the country was \$0.463 billion. It is also important to note that in the first quarter of 2016, the country had the outflow of FDI in the amount of \$0.385 billion. It should also be mentioned that \$11.37 billion were invested in the form of reinvestment of earnings, while the outflow of FDI was in the form of equity and in the form of debt instruments, which amounted -\$1.03 billion and -\$3.87 billion.

According to the CBR, 8.68% of FDI (\$563 million) was invested in the banking sector of the country in 2015, while in previous three years 16.19% of all FDI were invested in the banking sector. It was also noted that \$313 million of these investments were made in terms of debt instruments and \$273 million was made as reinvestment of earnings, while \$24 million were withdrawn from banking sector's equity. The manufacturing industry gained the highest amount of FDI in 2015 (\$6.84 billion). In particular, the basic metals and fabricated metal products industry had the total amount of \$2.37 billion. Meanwhile, industries such as electricity, gas, steam and air conditioning supply; construction; information and communication; rental and leasing activities experienced outflows of FDI in 2015, and the outflows were \$1.94 billion, \$1.05 billion, \$6.51 billion, \$0.47 billion respectively.

According to Table 1, the Bahamas made the highest direct investments in Russia in 2015, followed by British Virgin Islands, Jersey, and Ber-

самым низким начиная с 2003 года, когда данные инвестиции достигали \$7,92 миллиардов. Более того, во время мирового экономического кризиса, ПИИ в Россию был выше текущих показателей. Наивысший уровень ПИИ был достигнут в 2007 году, когда данные инвестиции составили \$74,8 миллиардов.

Однако, важно отметить тот факт, что во втором квартале 2016 года, ПИИ в Россию составили \$7,12 миллиардов, что на 9,8% больше чем весь объем ПИИ полученных в 2015 году, тогда как за первый квартал этого же года страна привлекла \$0,385 миллиардов. К тому же, в тот же период 2015, страна привлекла только \$0,463 миллиардов. Важно также отметить, что в 2015 году \$11,37 миллиардов было инвестировано в виде реинвестированной прибыли, тогда как в ПИИ в виде взносов в собственный капитал и в форме долговых инструментов наблюдался отток в размере \$1,03 миллиардов и \$3,87 миллиардов, соответственно.

По данным ЦБР, 8,68% от ПИИ (\$0,563 миллиардов) были инвестированы в банковский сектор страны в 2015 году, тогда как в предыдущие три года 16,19% от ПИИ были инвестированы в этот сектор. ЦБР также отмечает, что из инвестиций в банковский сектор, \$0,313 миллиардов были инвестированы в виде долговых инструментов и \$0,273 миллиардов были инвестированы в виде реинвестированной прибыли, тогда как \$0,024 миллиардов были выведены с уставного капитала банковского сектора. Важно отметить, что в 2015 году наибольший уровень притока ПИИ получил промышленный сектор. В частности, сектор по производству основных металлов и производство готовых металлических изделий привлек \$2,37 миллиардов ПИИ. В то же время, секторы по электроснабжению, подаче газа, пара и воздушное кондиционирование, строительный сектор, сектор информации и коммуникации, сектор по предоставлению услуг аренды и лизинга получили отток ПИИ в размере \$1,94 миллиардов, \$1,05 миллиардов, \$6,51 миллиардов и \$0,47 миллиардов, соответственно.

В Таблице 1 указано, что Багамы внесли наибольший объем ПИИ в Россию в 2015 г., следом идут Британские Виргинские Острова, Джерси и Бермуды. Эти страны налоговые гавани и именно по этой причине, большое количество инвестиций, сделанных из этих стран, на самом деле от ком-

Table 1: FDI in Russia by country, million \$

Top countries, FDI in Russia	2015	Top countries, FDI outflow from Russia	2015
BAHAMAS	5090	CYPRUS	-7057
BRITISH VIRGIN ISLANDS	2242	LUXEMBOURG	-5770
JERSEY	2122	HUNGARY	-452
BERMUDA	1692	FINLAND	-272
FRANCE	1686	NETHERLANDS	-249
GERMANY	1483	NORWAY	-93
UNITED KINGDOM	1104	CAYMAN ISLANDS	-79
CHINA	645	SEYCHELLES	-65
IRELAND	623	VIETNAM	-32
JAPAN	447	SAINT VINCENT AND THE GRENADINES	-26
KAZAKHSTAN	433	AUSTRALIA	-21

Source: <https://www.cbr.ru/Eng/statistics/?PrtId=svs>

muda. These countries are tax heavens and because of that, most of the investments that were made by these countries are actually from companies from other countries, which use these countries to avoid high taxes imposed in their countries. These countries followed by France, Germany and the United Kingdom, which shows that despite the sanctions European countries are still one of the main investors in the Russian economy. China accounted for \$645 million, while Japan accounted for \$447 million. Kazakhstan took 11th place among these countries with \$433 million.

If we look at the FDI outflow from Russia, we can see the European countries on the top of the list. Cyprus account for \$7.06 billion FDI outflow and followed by Luxembourg, Hungary, Finland, the Netherlands and Norway with \$5.77 billion, \$0.45 billion, \$0.27 billion, \$0.25 billion and \$0.093 billion respectively. Interestingly, Vietnam is also among the countries that withdrew its direct investments

IN 2014, NET CAPITAL OUTFLOW IN RUSSIA WAS \$152.1 BILLION, AND IT WAS THE HIGHEST AMOUNT OF NET CAPITAL OUTFLOW.

В 2014 ГОДУ, ЧИСТЫЙ ОТТОК КАПИТАЛА В РОССИИ БЫЛ В РАЗМЕРЕ \$152,1 МИЛЛИАРДОВ, ЧТО ЯВЛЯЕТСЯ МАКСИМАЛЬНЫМ РАЗМЕРОМ ЗА ВСЮ ИСТОРИЮ РАСЧЕТА ДАННОГО ПОКАЗАТЕЛЯ.

Table 1: FDI in Russia by country, million \$

Топ страны по ПИИ в Россию	2015	Топ страны по оттоку ПИИ из России	2015
БАГАМЫ	5090	КИПР	-7057
БРИТАНСКИЕ ВИРГИНСКИЕ ОСТРОВА	2242	ЛУХЕМБУРГ	-5770
ДЖЕРСИ	2122	ВЕНГРИЯ	-452
БЕРМУДЫ	1692	ФИНЛАНДИЯ	-272
ФРАНЦИЯ	1686	ГОЛЛАНДИЯ	-249
ГЕРМАНИЯ	1483	НОРВЕГИЯ	-93
СОЕДИНЕННОЕ КОРОЛЕВСТВО	1104	КАЙМАНОВЫ ОСТРОВА	-79
КИТАЙ	645	СЕЙЧЕЛЛЫ	-65
ИРЛАНДИЯ	623	ВЬЕТНАМ	-32
ЯПОНИЯ	447	СЕНТ-ВИНСЕНТ И ГРЕНАДИНЫ	-26
КАЗАХСТАН	433	АВСТРАЛИЯ	-21

Source: <https://www.cbr.ru/Eng/statistics/?PrtId=svs>

паний из третьих стран, использующих эти страны во избежание высоких налоговых нагрузок. Следом за этими налоговыми гаванями идут такие страны, как Франция, Германия и Соединенное Королевство. Это свидетельствует о том, что несмотря на наложенные санкции ЕС один из важнейших инвесторов в экономику России. Китай инвестировал \$0,65 миллиардов ПИИ, тогда как Япония вложила \$0,45 миллиардов. Казахстан занял 11 место по объемам ПИИ в Россию с \$0,43 миллиардами.

Если мы взглянем на отток ПИИ из России, то мы можем обратить внимание на тот факт, что Европейские страны находятся во главе списка. Кипр изъяс \$7,06 миллиардов с экономики России, тогда как, такие страны, как Люксембург, Венгрия, Финляндия, Нидерланды и Норвегия изъяс \$5,77 миллиардов, \$0,45 миллиардов \$0,27 миллиардов \$0,25 миллиардов и \$0,093 миллиардов соответственно. Важно отметить, что и Вьетнам находится среди стран, изъясавших свои прямые инвестиции из

from Russia, despite the fact the country plans to increase its ties with the Eurasian Economic Union, while Russia is an important member of the union.

In conclusion, it is important to say that the information presented above shows that the sanctions from the Western countries negatively affect FDI flows in Russia. However, the situation with FDI inflows gets better in 2016, although FDI levels are still significantly lower than their previous levels in the pre-sanctions period. Considering the fact that FDI is very important for increasing the economic development of Russia, Russia's efforts to persuade the western countries to lift the sanctions is also of great importance.

References:

1. De Mello, L.R., 1999. Foreign direct investment in developing countries and growth: a selected survey. *Journal of Development Studies* 34 (1), 1–34
2. Chong, C.-K., Baharumshah, A.Z., Yusop, Z., Habibullah, M.S., 2010. Private capital flows, stock market and economic growth in developed and developing countries: a comparative analysis. *Japan and the World Economy* 22, 107–117.
3. <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=RU>
4. <http://www.cbr.ru/eng/statistics/?Prtid=svs>
5. <https://www.oecd.org/daf/inv/investmentstatisticsandanalysis/40193734.pdf>

THE BAHAMAS MADE THE HIGHEST DIRECT INVESTMENTS IN RUSSIA IN 2015.

БАГАМЫ ВНЕСЛИ НАИБОЛЬШИЙ ОБЪЕМ ПИИ В РОССИЮ В 2015 Г.

России, несмотря на тот факт, что страна планирует укрепить свои экономические связи со странами Евразийского Экономического Союза, важным членом которого является Россия.

В заключение стоит отметить, что данные представленные выше показывают, что санкции Западных стран негативно сказались на ПИИ в России. Однако, данная ситуация пошла на улучшение в 2016, хотя они все еще ниже результатов пресанкционных периодов. Учитывая тот факт, что ПИИ имеют большое значение для экономического развития страны, для России важно убедить западные страны снять санкции.

Использованные источники:

1. De Mello, L.R., 1999. Foreign direct investment in developing countries and growth: a selected survey. *Journal of Development Studies* 34 (1), 1–34
2. Chong, C.-K., Baharumshah, A.Z., Yusop, Z., Habibullah, M.S., 2010. Private capital flows, stock market and economic growth in developed and developing countries: a comparative analysis. *Japan and the World Economy* 22, 107–117.
3. <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=RU>
4. <http://www.cbr.ru/eng/statistics/?Prtid=svs>
5. <https://www.oecd.org/daf/inv/investmentstatisticsandanalysis/40193734.pdf>

HOW CLIMATE CHANGE AFFECTED 2016: HOTTEST YEAR IN RECORD

SAULE AKHMETKALIYEVA

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
JUNIOR RESEARCH FELLOW
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
МЛАДШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

ИЗМЕНЕНИЕ КЛИМАТА: 2016 ГОД – САМЫЙ ЖАРКИЙ ГОД В ИСТОРИИ НАБЛЮДЕНИЙ

2016 turned out to be the hottest year on record. Moreover, with 2014 and 2015 previously winning the title of the hottest year, 2016 becomes third one in a row. 16 out of 17 hottest years on instrumental temperature record took place in the 21st century. The sixth place belonging to 1998 along with 2009 (NOAA, 2016). In addition, since the record started in 1979, satellite temperature records have also showed that the global surface temperature hit the new record high in 2016, overcoming 1998.

In this light, according to the World Meteorological Organization (WMO), average global temperature of January-November 2016, is 1.2 °C above the pre-industrial levels. This is especially alarming as the target temperature of the Paris Agreement is only 0.3 °C higher than that. In the period of January-November 2016, the global temperature was 0.94 °C higher than the 20th century's average of 14 °C, which is also 0.07 °C higher than the previous record of 2015. Meanwhile, the land surface temperature and the sea surface temperature were 1.43 °C and 0.76 °C higher than the average land and sea surface temperatures of the 20s century (NOAA, 2016).

In summer 2016, NASA made available to the public the mid-year climate analysis. According to the analysis, the first six months of 2016 have been the hottest ones on record. Then 2016 was already predicted to become the hottest year on

2016 год стал самым жарким годом за всю историю наблюдений, получив титул самого жаркого года третьим к ряду после 2014 и 2015 годов. Более того, 16 из 17 самых жарких лет в истории инструментальных замеров температуры были зафиксированы в 21-м веке. Шестое место занимает 1998 год наряду с 2009 годом (NOAA, 2016). С начала ведения спутниковых замеров температуры в 1979 году, глобальная температура поверхности Земли также достигла наивысшей отметки в 2016 году, преодолев показатели 1998 года.

В связи с этим, по данным Всемирной метеорологической организации (ВМО), средняя глобальная температура за январь-ноябрь 2016 года превышает показатели доиндустриального уровня на 1,2 °C. Контрольная температура Парижского соглашения превышает вышеуказанное значение всего на 0,3 °C. В период с января по ноябрь 2016 года глобальная температура превысила среднюю температуру 20-го века (14 °C) на 0,94 °C, а также предыдущий наивысший показатель 2015 года на 0,07 °C. Между тем, средняя температура поверхности суши и поверхности моря привысили показатели 20-го века на 1,43 °C и 0,76 °C (NOAA, 2016).

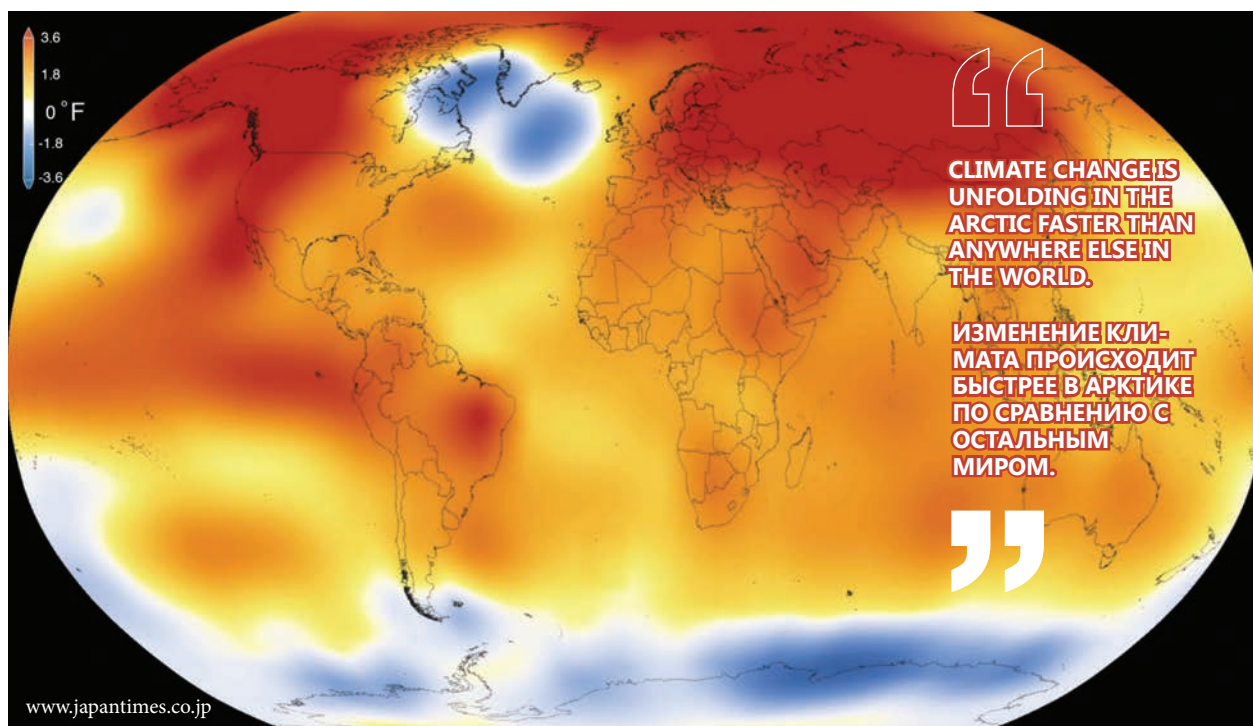
Летом 2016 года НАСА открыла общественный доступ к анализу климата за первую половину года. Согласно анализу, первые шесть месяцев 2016 года стали самыми жаркими за всю историю наблюдений. Уже на тот момент, 2016 год

record with the probability of 99%. For instance, in the first half of 2016, the average global temperature was as much as 1.3 °C above the temperature levels of the late 19th century (Ramsayer, 2016) and according to the Global Regional analysis of the National Centers for Environmental Informations, four or more extremely high temperature periods were recorded across all six continents (NOAA, 2016).

The main reason behind the global warming is high amounts of greenhouse gas (GHG) emissions. Besides, there was a warming at the beginning of the year as a result of El Niño weather phenomenon. According to the National Oceanic and Atmospheric Administration, most of the temperature rise in the first two thirds of 2016 were caused by El Niño, and even though a weak La Niña cooled down the globe at the end of the year, 2016 still became the warmest year on record. The latest El Niño was one of the strongest ones recorded. When El Niño occurred, 90% of heat trapped beneath the surface layers of the oceans was released to the surface. Despite the strong El Niño event, the main reason behind the continued warming trend is the heat-trapping CO₂. Effects of El Niño are not going to further affect the air temperature much, while the human induced climate change remains. Besides, climate

прогнозировался стать самым жарким годом с вероятностью 99%. Например, в первой половине 2016 года средняя глобальная температура превышала показатели конца 19-го века на 1,3 °C (Ramsayer, 2016) и согласно данным глобального регионального анализа национальных центров по экологической информации, четыре и более периода экстремально высоких температур были зафиксированы на всех шести континентах (NOAA, 2016).

Основной причиной глобального потепления является большое количество выбросов парниковых газов. Помимо этого, в начале года в результате погодного явления Эль-Ниньо имело место потепление. По данным Национального управления океанических и атмосферных исследований, большая часть повышения температуры в первые две трети 2016 года были вызваны Эль-Ниньо, и даже несмотря на то что в конце года слабый Ла-Ниньо остудил Землю, 2016 год все же стал самым теплым в истории ведения наблюдений. Последний Эль-Ниньо стал одним из самых сильных в истории. Во время Эль-Ниньо, 90% тепла, задержанного в верхних слоях океана, были выпущены на поверхность земли. Несмотря на сильный Эль-Ниньо, основной причиной продолжающегося потепления является CO₂, задерживающий тепло. В дальнейшем, последствия Эль-Ниньо

change has caused strengthening of natural events. According to the WMO, at least 50% of events such as droughts, fires and flooding were caused as a result of global warming.

In 2016, because of the increase of the global temperature events such as 42.7 °C in Pretoria, South Africa in January; 44.6 °C in Mae Hong Son, Thailand in April; 51.0 °C in Phalodi, India in May and 54.0 °C in Mitribah, Kuwait in July took place. Besides, 50% of corals died in parts of Australia's Great Barrier Reef because of warming of the oceans (Carrington, 2016). Additionally, according to the UN Food and Agriculture Organization, agriculture all over the world has also suffered due to the high temperatures.

As for the Arctic, there was an extremely high temperature of 6-7 °C above the average. Moreover, the Arctic ice cover has been melting for over a decade. According to NASA, in summer months, ice covers up to 40% less of the Arctic than it used to in late 1970s and early 1980s (Deamer and Writer, 2016). In September, it was recorded that the sea ice extent of the Arctic is decreasing at the rate of 13.4% per decade (Ramsayer, 2016).

The changing climate is strongly affecting the ecosystem of the Arctic, as the regional warming is outpacing the effects of global warming elsewhere on the Earth surface. Nowadays, as a result of melting of ice caps, melt ponds are formed on the surface. As these ponds are darker in color than ice, they absorb more solar energy, hence, accelerating the process of ice melt. In addition, ecosystem of the Arctic, including forests and permafrost are highly affected by the climate change which is unfolding in the Arctic faster than anywhere else in the world. So, less CO₂ is being absorbed by forests, permafrost is thawing, releasing stored carbon into the atmosphere, and the occurrence of pit fires has become more frequent.

In addition, previously, despite the general trend, the ice cover of the Southern Ocean of Antarctica was increasing. However, as a result of the global warming and

AVERAGE GLOBAL TEMPERATURE OF JANUARY-NOVEMBER 2016, IS 1.2 °C ABOVE THE PRE-INDUSTRIAL LEVELS.

СРЕДНЯЯ ГЛОБАЛЬНАЯ ТЕМПЕРАТУРА ЗА ЯНВАРЬ-НОЯБРЬ 2016 ГОДА ПРЕВЫШАЕТ ПОКАЗАТЕЛИ ДО-ИНДУСТРИАЛЬНОГО УРОВНЯ НА 1,2 °C.

THE MAIN REASON BEHIND THE GLOBAL WARMING IS HIGH AMOUNTS OF GREEN-HOUSE GAS EMISSIONS.

ОСНОВНОЙ ПРИЧИНОЙ ГЛОБАЛЬНОГО ПОТЕПЛЕНИЯ ЯВЛЯЕТСЯ БОЛЬШОЕ КОЛИЧЕСТВО ВЫБРОСОВ ПАРНИКОВЫХ ГАЗОВ.

не окажут значительного влияния на температуру воздуха, в то время как климатические изменения вызванные человеком продолжают свое негативное воздействие. Помимо всего прочего, изменение климата повлекло за собой усиление природных явлений. По данным ВМО, по меньшей мере 50% событий, таких как засуха, пожары и наводнения, были вызваны в результате глобального потепления.

Из-за повышения глобальной температуры в 2016 году произошли такие события как 42,7 °C в январе в Претории, Южная Африка; 44,6 °C в апреле в Мае Хонг Сон, Таиланд; 51,0 °C в мае в Фалоди, Индия и 54,0 °C в июле в Митрибах, Кувейт. Помимо этого, из-за потепления океанов 50% кораллов погибло в некоторых районах Большого Барьерного рифа в Австралии (Carrington, 2016). А так же, по данным Продовольственной и сельскохозяйственной организации ООН, по причине высоких температур сельское хозяйство во всем мире понесло урон.

Температура в Арктике достигла чрезвычайно высоких показателей на 6-7 °C выше средней температуры. Помимо этого, в течение последних десяти лет Арктика постепенно таяла. По данным НАСА, в летние месяцы лед покрывает на 40% меньше поверхности Арктики по сравнению с концом 1970-х и началом 1980-х годов (Deamer and Writer, 2016). В сентябре было зафиксировано, что ледниковый покров Арктики сокращается со скоростью 13,4% за десятилетие (Ramsayer, 2016).

Изменение климата оказывает сильное влияние на экосистему Арктики, поскольку региональное потепление опережает последствия глобального потепления в других местах на поверхности Земли. В настоящее время, в результате таяния льдов на их поверхности образуются бассейны талой воды. Поскольку эти пруды темнее по цвету по сравнению со льдом, они поглощают больше солнечной энергии, следовательно, ускоряя процесс таяния льда. К тому же, экосистема Арктики, включая леса

weakening of the wind in the area, the amount of sea ice is at its lowest level both in Antarctica and in the Arctic. In this light, according to the U.S. National Snow and Ice Data Center, as of December 4, 2016, combined, an ice with an area of 3.84 million square kilometers, which is equal to the size of India, have melted away since the 1981-2010 average measurements.

Although 2016 became the hottest year both on instrumental and satellite records, at the summit in Morocco it was noted that within the last three years the amount of CO₂ emissions had a low growth rate. It is believed that the main reason behind the stall in the increase of the CO₂ emissions is China's less burning of coal. However, even though the increase of the amount of GHG emissions have declined, it is important to decrease the amount of emissions more rapidly as the amount of the existing GHGs in the atmosphere is already much higher than the pre-industrial levels. So, despite the decline in the amount of CO₂ emissions, according to the WMO, CO₂ concentration in the atmosphere has reached a record high level of 400 ppm in 2016. Pre-industrial concentration

и зоны вечной мерзлоты, сильно подвержена изменению климата, которое происходит быстрее в Арктике по сравнению с остальным миром. Таким образом, меньшее количество CO₂ поглощается лесами, вечная мерзлота оттаивает, высвобождая большое количество углерода в атмосферу, а также возникновение пожаров становится все более частым явлением.

Кроме всего прочего, ранее, несмотря на общую тенденцию, ледяной покров Южного океана Антарктиды увеличивался. Однако, в результате глобального потепления и ослабления ветров в районе южного полюса, ледяной покров достиг наинизшего уровня как в Антарктиде, так и в Арктике. В связи с этим, по данным Национального центра Америки по обработке данных по снегу и льду, по состоянию на 4 декабря 2016 года, по сравнению со средними показателями с 1981 по 2010 года ледяная глыба общей площадью 3,84 миллиона квадратных километров, что равно размеру Индии, растаяла.

Несмотря на то, что 2016 год стал самым жарким годом как по инструментальным, так и по

of the CO₂ was 280 ppm. It is expected that the concentration above the 400 ppm mark is to stay for many years to come. Carbon dioxide remains in the atmosphere and the concentration keeps building up. Half of CO₂ emissions stay in the atmosphere and in the world oceans for thousands of years, exacerbating global temperature rise.

Overall, it is expected that the temperature average will be above the pre-industrial levels by 1 °C in 2017 (Deamer and Writer, 2016). Therefore, 2017 is also expected to be a hot year, however, as the effects of the El Nino are wearing off, 2017 would probably not be another record breaking year.

www.nasa.gov

References:

1. Carrington, D. (2016). 2016 will be the hottest year on record, UN says. *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/environment/2016/nov/14/2016-will-be-the-hottest-year-on-record-un-says>.
2. Deamer, K., & Writer, S. (2016). Hottest year ever? 2016 burns through heat records, NASA says. *Live Science*. Retrieved from <http://www.livescience.com/55469-2016-could-be-hottest-year-on-record.html>.
3. NOAA National Centers for Environmental Information, *State of the Climate: Global Analysis for Annual 2015*, published online January 2016, retrieved on January 5, 2017 from <http://www.ncdc.noaa.gov/sotc/global/201513>.
4. NOAA National Centers for Environmental Information, *State of the Climate: Global Analysis for November 2016*, published online December 2016, retrieved on January 5, 2017 from <http://www.ncdc.noaa.gov/sotc/global/201611>.
5. Ramsayer, K. (2016). NASA/USGS satellite provides global view of speed of ice. *NASA*. Retrieved from <https://www.nasa.gov/feature/goddard/2016/nasa-usgs-landsat-8-satellite-provides-global-view-of-speed-of-ice/>.

спутниковым данным, на саммите в Марокко было отмечено, что в течение последних трех лет объем выбросов CO₂ показал низкий темп роста. Считается, что основной причиной прекращения увеличений выбросов CO₂ является уменьшение использования угля Китаем. Тем не менее, несмотря на то, что увеличение количества выбросов парниковых газов снизилось, важно ускорить темп понижения выбросов, так как количество существующих парниковых газов в атмосфере намного выше доиндустриальных уровней. Таким образом, в соответствии с ВМО, несмотря на снижение количества выбросов CO₂, в 2016 году концентрация газа в атмосфере достигла рекордно высокого уровня 400 частей на миллион. В доиндустриальный период концентрация CO₂ составляла 280 частей на миллион. Предполагается, что концентрация выше 400 частей на миллион сохранится в течение многих лет. Углекислый газ задерживается в атмосфере, тем самым становясь все более концентрированным. Половина выбросов CO₂ остается в атмосфере и в мировом океане на протяжении тысяч лет, усугубляя повышение глобальной температуры.

В целом, ожидается, что в 2017 году средняя температура превысит показатели доиндустриального уровня на 1 °C (Deamer and Writer, 2016). Таким образом, 2017 год также ожидается стать очередным жарким годом. Однако, так как влияние Эль-Ниньо ослабевает, вероятней всего, 2017 год не станет очередным годом бьющий все рекорды.

Использованные источники:

1. Carrington, D. (2016). 2016 will be the hottest year on record, UN says. *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/environment/2016/nov/14/2016-will-be-the-hottest-year-on-record-un-says>.
2. Deamer, K., & Writer, S. (2016). Hottest year ever? 2016 burns through heat records, NASA says. *Live Science*. Retrieved from <http://www.livescience.com/55469-2016-could-be-hottest-year-on-record.html>.
3. NOAA National Centers for Environmental Information, *State of the Climate: Global Analysis for Annual 2015*, published online January 2016, retrieved on January 5, 2017 from <http://www.ncdc.noaa.gov/sotc/global/201513>.
4. NOAA National Centers for Environmental Information, *State of the Climate: Global Analysis for November 2016*, published online December 2016, retrieved on January 5, 2017 from <http://www.ncdc.noaa.gov/sotc/global/201611>.
5. Ramsayer, K. (2016). NASA/USGS satellite provides global view of speed of ice. *NASA*. Retrieved from <https://www.nasa.gov/feature/goddard/2016/nasa-usgs-landsat-8-satellite-provides-global-view-of-speed-of-ice/>.

ÇİN BEYAZ RUSYA'DA GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU ARACILIĞIYLA YENİLİK TİCARET MERKEZİ KURUYOR

DR. AIDARBЕК AMIRBEK

28 Aralık 2016 tarihinde Beyaz Rusya'nın başkenti Minsk şehrinde «Çin-Beyaz Rusya Yenilik Ticaret Merkezi» kuruldu. Devlet Bilim ve Teknoloji Komitesi Başkanı Aleksandr Shumilin medya mensuplarına yaptığı açıklamada şu ifadeleri kullanmıştır: «Merkez bilimsel, teknolojik ve yenilikçi projelere rehberlik edecektir. İşadamlarının ve yatırımcıların ülkedeki Great Stone endüstri bölgesine ortak üretim yapmasını teşvik etme amacıyla araştırma faaliyetlerinde bulunacaktır». Aynı gün Devlet Bilim ve Teknoloji Komitesi, Çinli Tacirler Sermaye Şirketi ve Çin-Beyaz Rusya JSC "Sanayi Parkı Geliştirme Şirketi" arasında imzalanan

üç taraflı anlaşmaya göre ilk etapta 20 milyon dolar sermayenin yatırılmasıyla «Girişim Sermayesi Yatırım Fonu» kuruldu. Devlet Bilim ve Teknoloji Komitesi'nin sitesinde belirtildiği gibi fonun temel hedefi – yenilikçi projeleri finanse ederek Great Stone endüstri bölgesinin geliştirilmesini sağlamaktır.

Çin son yıllarda genelde post Sovyet coğrafyasındaki ülkelere, özelde Beyaz Rusya'ya büyük ilgi göstererek bu ülkelerle ekonomik ilişkilerine ivme kazandırma gayretindedir. Rusya'nın bu gelişmelerden rahatsız olma ihtimali olsa da günümüzde Rusya Doğu'ya

daha fazla açılma stratejisine uygun olarak Çin ile ilişkilerini bozmamayı yeğlemektedir. Rusya'nın bu dış politika stratejisi Çin'in lehine işlemektedir ve ülkenin post Sovyet coğrafyasında «İpek Yolu Ekonomik Kemer» projesini ilerletmek için ekonomik anlamda ilişkilerini güçlendirmesine imkan sağlamaktadır.

28-30 Eylül 2016 tarihlerinde Beyaz Rusya Başkanı Aleksandr Lukaşenko Çin'e gerçekleştirdiği resmi ziyarette Çin ile stratejik işbirliği kurmanın önemine değinerek şu ifadeleri kullanmıştır: «Çin 25 yıl boyunca bizimle ilişkilerini geliştirirken herhangi bir talepte bulunmamıştır. Çin her zaman eşit şartlara dayanan ilişkilere öncelik vermektedir. Dünyanın geleceği Çin'e bağlıdır, Çin'in güçlü olması Beyaz Rusya'nın bağımsız ve egemen olmasını sağlayacaktır». Kısacası Lukaşenko çok kutuplu dünyada Çin'in vazgeçilmez olduğunu ve Rusya'yı dengeleyebilmek adına ülkenin Çin ile işbirliğini arttırmanın önemli olduğunu vurgulamıştır. Basın kaynakları ziyaret kapsamında iki ülke arasında işbirliği potansiyelini artırmaya yönelik olarak 11 milyar dolar değerinde anlaşmalar yapıldığına dikkat çekmişlerdir.

Diğer taraftan, Lukaşenko'nun açıklamaları, son aylarda Beyaz Rusya ile Rusya arasında petrol ve doğalgaz alım satımında ciddi anlaşmazlıkların ortaya çıktığı döneme denk gelmiştir. Bilindiği gibi Rusya Beyaz Rusya'daki petrol ve doğalgaz alanlarında faaliyet gösteren stratejik kurumların hisselerini satın almaya çalışmaktadır. Rus yöneticilerin Gazprom'un ekonomik çıkarlarına göre bir dış siyaseti geliştirmeleri, Beyaz Rusya ile ikili işbirliği ilişkilerine olumsuz yansımaktadır. Böylece Beyaz Rusya son aylarda Çin gibi güçlü bölgesel aktörlere daha fazla açılarak, Rusya'nın ülke üzerindeki etkisini bir ölçüde azaltma siyasetine ağırlık vermek istemiş olabilir. Nitekim Aleksandr Lukaşenko'nun 26 Aralık 2016 tarihli Avrasya Ekonomik Yüksek Konseyi'ne ve Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü Devlet Başkanları toplantısına katılmaması iki ülke (Beyaz Rusya - Rusya)

ÇİN SON YILLARDA GENELDE POST SOVYET COĞRAFYASINDAKİ ÜLKELERE, ÖZELDE BEYAZ RUSYA'YA BÜYÜK İLGİ GÖSTEREREK BU ÜLKELERLE EKONOMİK İLİŞKİLERİNE İVME KAZANDIRMA GAYRETİNDEDİR.

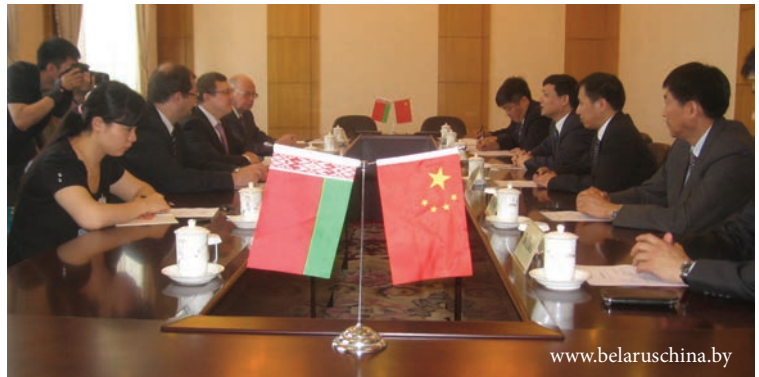

LUKAŞENKO ÇOK KUTUPLU DÜNYADA ÇİN'İN VAZGEÇİLMEZ OLDUĞUNU VE RUSYA'YI DENGELİYEBİLMEK ADINA ÜLKENİN ÇİN İLE İŞBİRLİĞİNİ ARTTIRMANIN ÖNEMLİ OLDUĞUNU VURGULAMIŞTIR.

arasındaki ilişkilerde sorunların devam ettiğinin göstergesi olarak kabul edilebilir. Avrasya Ekonomik Yüksek Konseyi toplantısında ise Yeni Gümrük Anlaşması imzalanmıştır. Böyle bir toplantıya birliğin önemli üyelerinden biri olan Beyaz Rusya'nın katılmaması Yeni Gümrük Anlaşmasının işleyişinde aksamalara yol açabilir.

Bununla birlikte Çin Beyaz Rusya'yı «İpek Yolu Ekonomik Kemer» projesinin gelişimi açısından vazgeçilmez ülkelerden biri olarak görmektedir. Özellikle Minsk yakınlarındaki Great Stone endüstri bölgesi, Çin'in (Lanzhou) karayolları ve demiryolları üzerinden Avrupa'ya mallarını ulaştırması açısından önemli bir lojistik destek sağlayabilir. Günümüzde Çin Beyaz Rusya'nın dış ticaretinde dördüncü önemli ülke konumundadır, ithalat açısından ise Rusya'dan sonra ikinci sıradadır. Önümüzdeki süreçte Çin ve Beyaz Rusya arasında ekonomik ve ticari bağlantıların daha fazla artacağı beklenilmektedir. Kısacası Beyaz Rusya, Rusya'nın önderliğindeki entegrasyon hareketlerinin güçlenmesinin ülke bağımsızlığına gölge düşürebileceğini öngörmüş olabilir ve bundan dolayı Çin ile ikili ve çok taraflı işbirliğini arttırmak suretiyle Rusya'yla ikili görüşmelerde ülkenin pozisyonunu kuvvetlendirmek istemiş olabilir. Böylece önümüzdeki süreçte Beyaz Rusya – Çin ilişkilerinin gelişmesi Rusya'nın çıkarları açısından uygun olmayabilir. Bundan dolayı Rusya Beyaz Rusya'yı yanına çekmek için petrol ve doğalgaz alanlarında bazı taviz içerici politikalara yanaşabilir. Bu doğrultuda Beyaz Rusya Çin faktörünü etkin bir şekilde kullanmaya devam edebilir.

THE CENTRAL ASIAN TOUR OF IRAN'S PRESIDENT HASSAN ROUHANI

LIDIYA PARKHOMCHIK

On December 21, 2016, the President of Iran, Hassan Rouhani, left Tehran for his official Central Asian tour, during which, the head of the state visited Armenia, Kazakhstan and Kyrgyzstan. The official trip to the neighboring countries which aimed at boosting economic relations and deepening mutual cooperation clearly demonstrated Hassan Rouhani's intention to lay the foundation for further progress in negotiations on launching the free trade regime with the member states of the Eurasian Economic Union (EAEU). Actually, the decision to establish the Joint Work-

DURING HIS OFFICIAL CENTRAL ASIAN TOUR, THE PRESIDENT OF IRAN, HASSAN ROUHANI, VISITED ARMENIA, KAZAKHSTAN AND KYRGYZSTAN.

ing Group on the prospects of signing the free trade agreement with Iran was adopted by the Council of the Eurasian Economic Commission on August 21, 2015. Starting its operations in December 2015, the Joint Working Group focused on the development of concrete proposals for shaping the agreement format and improving the business environment. Therefore, undertaken visits to Yerevan, Astana and Bishkek, could be easily regarded as efforts to secure the political support of the EAEU members.

Moreover, during the Central Asian tour the Iranian delegation head-

ed by the President could manage to extend and deepen the economic partnership between the parties. For instance, during the visit to Yerevan, Iran and Armenia, the parties inked five Memorandums of Understanding (MoUs) and cooperation agreements in different areas, including tourism, sports and culture. Additionally, after the official meeting between the Iranian President, Hassan Rouhani, and his Kazakhstani counterpart, Nursultan Nazarbayev, in Astana on December 22, 2016, the parties signed five agreements of cooperation that covered areas such as livestock quarantine, shipping in the Caspian Sea, tourism, and financial collaboration between banks. Finally, as a result of the official meeting between the President of Kyrgyzstan, Almazbek Atambayev, held in Bishkek on December 23, 2016, the sides signed a Cooperation Pact for 2016-2026 and inked five

UNDERTAKEN VISITS TO YEREVAN, ASTANA AND BISHKEK, COULD BE EASILY REGARDED AS EFFORTS TO SECURE THE POLITICAL SUPPORT OF THE EAEU MEMBERS.

MoUs and a cooperation agreement focused on expanding bilateral ties in the fields of communication and information technologies, fighting drug trafficking, medical and cultural cooperation.

It is also worth mentioning that Hassan Rouhani's Central Asian tour took place after the Prime Minister of Israel, Benjamin Netanyahu's, Muslim countries tour to Azerbaijan and Kazakhstan in the beginning of December 2016. Of course, there is little evidence that aforementioned visits would trigger the geostrategic and geo-economic competition between Iran and Israel in the region. However, it demonstrates that the countries of the Middle East are interested in establishing closer ties with the Eurasian states, searching for opportunities to maximize their economic benefits and enhance mutual trade.

www.lemerg.com

www.georgiapoliticalreview.com

CHINESE “ONE BELT, ONE ROAD” INITIATIVE WILL CHANGE AFRICA’S ROLE IN GLOBAL TRADE

DR. AZHAR SERIKKALIYEVA

The “One Belt, One Road” (OBOR) Initiative has been envisioned by Chinese leaders to revive China’s ancient Silk Road trading routes. Historically, the Silk Road is an ancient network of trade and cultural transmission routes connecting regions of Asia with the West by merchants from China to the Mediterranean Sea during the different periods of time.

The modern project will link China via rail and shipping networks with major markets in the Middle East, Central Asia and Africa. The initiative will connect 60 countries that account for an estimated 40 % of world trade. Billions of dollars in new rail, shipping, and airport infrastructure are underway in dozens of countries including Egypt, Djibouti, and Kenya, among the small group of African countries that are expected to benefit the most from the

“

THE MODERN PROJECT WILL CONNECT CHINA VIA RAIL AND SHIPPING LINKS WITH MAJOR MARKETS IN THE MIDDLE EAST, CENTRAL ASIA AND AFRICA.

”

OBOR. Thus, the OBOR is expected to radically change Kenya’s and Africa’s participation in global trade in the coming decades. The former Permanent Secretary in Kenya’s Ministry of Transport and Communication noted that the East African nations have started feeling the impact of this initiative through implementation of the China-funded Standard Gauge Railway (SGR) project and seaports. The SGR project has created about 30,000 jobs in Kenya. It has introduced capacity building program for training Kenyans in diverse railway skills. The SGR project has also inspired creation of special economic zones that will hasten realization of Kenya’s industrialization strategy. “Kenya is expected to play a key role in the initiative through the ongoing construction of the SGR project and modernization of Mombasa port”, Gerishon Ikiara, a Lectur-

er at the University of Nairobi's School of Diplomacy remarked. He noted that the proposed Lamu Port and other infrastructure projects linking Kenya to its East African neighbors also forms a crucial component of the OBOR initiative.

China-funded infrastructure projects will develop intra-African trade and strengthen the continent's industrial transfiguration. China-funded infrastructure projects that are part of the OBOR initiative have started unleashing benefits in Kenya and the larger East and Horn of African region. Beijing's diplomatic clout in Africa will increase with the implementation of mega infrastructure projects to revitalize trade and technology transfer between the Asian giant and the world's second largest continent. China's foreign policy that emphasizes mutual cooperation and non-interference in other nation's sovereignty will withstand turmoil between the countries. In separate interviews, the experts hailed the OBOR initiative, terming it a game changer in global trade, diplomacy and

**CHINA-FUNDED
INFRASTRUCTURE
PROJECTS WILL BOOST
INTRA-AFRICAN
TRADE AND CATALYZE
THE CONTINENT'S
INDUSTRIAL
TRANSFORMATION.**

cultural interactions. Also, many consider the initiative will underpin Africa's future prosperity.

While most countries welcome the Chinese investment and inclusion in Beijing's trading network, there is mounting concern as to whether they will be able to implement such a large, complex undertaking. For example, Chinese projects of palm oil and copper production in Africa has been perpetually delayed by bureaucracy and a lack of electricity. By signing the agreements, African country's government promises to build infrastructure, provide power or supply land, but this is not as credible as it thought. Public land turns out to be occupied by squatters, who may have farmed it for generations; private land may not be owned by the people selling it. Local politicians do not accept deals struck by national ones, etc. Furthermore, in some ways, the OBOR also is a reminiscent of Britain's old imperial trading network that was designed to extract natural resources from its colonial outposts and then sell back finished goods to these markets.

ECOLOGICAL TAXES IN RUSSIA ARE TO BRING 6.5 BILLION RUBLES TO THE BUDGET

SAULE AKHMETKALIYEVA

The Ministry of Construction Industry, Housing and Utilities Sector of Russia adopted the "Guidelines for the Calculation of Regulated Tariffs in the Treatment of Municipal Solid Waste Management". Based on the new legislation, regional authorities are obliged to develop and implement territorial program of waste management, to choose waste management operator, and to establish waste collection and transportation fees. Moreover, according to the document, the following waste types are prohibited to landfill: ferrous and non-ferrous scrap and mercury containing equipment and products (starting January 2017); paper and cardboard waste, tires, thermoplastic, glass and glass product (starting January 2018); computers, electronic, optical and electrical equipment (starting January 2020). So, starting from 2017 solid waste such as paper, cardboard, polymers, glass, rubber and textiles are mandatory to be recycled.

The taxes are collected from manufacturers and importers of goods whose products are meant to be utilized after the loss of consumer properties. On the other hand, packaged goods which are not ready to be used are taxed only in regards of the packaging itself, while the goods exported from Russia are not taxed at all.

As it was announced during the board meeting on agriculture and wildlife in the Federation Council, according to the Deputy Minister of Natural Resources and Ecology of Russia, Ivan Valentik, ecological taxes for waste recycling are to bring 6.5 billion rubles to the federal budget of Russia in 2017. This is the first time such fees are be-

TOTAL VOLUME OF WASTE IN RUSSIA IS 3.5 BILLION TONS, 40 MILLION TONS OF WHICH IS MUNICIPAL SOLID WASTE.

COLLECTED TAXES ARE TO BE USED FOR CONSTRUCTION OF NEW RECYCLING FACILITIES.

ing collected. The amount of taxes is expected to increase up to 30 billion rubles annually in the next five years.

Total volume of waste in Russia is 3.5 billion tons, 40 million tons of which is municipal solid waste. Currently, only 7% of the solid waste is being recycled, while 3% is being incinerated. Over 35 million tons of waste which is 90% of municipal solid waste is disposed into landfills. However, despite the large amounts of waste and new legislations, currently, there is a lack of recycling facilities, waste sorting complexes and incineration plants. Moreover, waste collection and transportation fares are yet to be established. In this light, collected taxes are to be used for construction of new recycling facilities which are to cost 150 billion rubles in the next three years and for the development of waste management in Russia. Moreover, the waste market in Russia is estimated at \$3.5 billion annually making it attractive to potential investors which will hopefully develop the waste market of Russia further.

www.ecovolga73.ruk7k7

KAZAKHSTAN DEPOSIT INSURANCE FUND LOWERED THE RECOMMENDED MAXIMUM INTEREST RATE ON CONSUMER DEPOSITS

DANIYAR NURBAYEV

Kazakhstan Deposit Insurance Fund (KDIF), which is a subsidiary fund of the National Bank of Kazakhstan (NBK) declared that it has lowered the nominal recommended maximum interest rate on consumer deposits in tenge from 14% to 13.2% annually, and it comes into force from January 1, 2016. It is important to note that this is the nominal interest rate, while the effective recommended maximum interest rate decreased from 14.9% to 14% annually. Meanwhile, KDIF has not changed the recommended maximum interest rate on consumer deposits in USD and left it at its current level of 2%. In addition, KDIF has not changed the maximum size of the deposit guaranteed for individuals in Kazakhstan's second-tier banks. The maximum size of the deposits in tenge guaranteed for individuals stays at 10 million tenge, while the maximum size of the deposits in USD is 5 million tenge.

It is important to note that this maximum interest rate is the recommended rate. However, in cases when the commercial bank decides to put a higher rate on its deposits, KDIF stops guaranteeing these deposits, decreasing the attractiveness of the deposits for individuals. Moreover, the rate of fees that they should contribute to KDIF depends on the interest rate on their deposits. This means that the bank with 13.2% interest rate on individuals' deposits in tenge pays more fee to KDIF in comparison with

www.adelinapeltea.com

KDIF HAS NOT CHANGED THE RECOMMENDED MAXIMUM INTEREST RATE ON CONSUMER DEPOSITS IN USD AND LEFT IT AT ITS CURRENT LEVEL OF 2%.

the bank that gives 12% interest rate on its deposits.

The last time when KDIF changed recommended maximum interest rate was February 2016, when the fund increased its nominal recommended maximum interest rate on consumer deposits in tenge from 10% to 14% annually, while decreased recommended maximum interest rate on consumer deposits in USD from 3% to 2% to attract consumers' deposits in terms of tenge.

www.freeths.com

Today, the situation in the financial market gets better, the confidence in tenge has been increasing, and as a result, the commercial banks do not need high-interest rates on their deposits. Moreover, in November 2016, the NBK decreased its base rate to 12%, which was 17% in the beginning of the year. The current base rate is lower than the recommended maximum interest rate of KDIF. Current recommended maximum interest rate might be suitable for the current situation in the country's financial

“

**IN NOVEMBER 2016,
THE NBK DECREASED
ITS BASE RATE
TO 12%.**

”

market, but it is very high for long run. Because when the base rate is lower than the recommended maximum interest rate, commercial banks try to fund their operations through money market, which are usually very short term, with 12% interest rate rather than funding their operation through expensive consumer deposits, which usually concludes for a year and longer. Therefore, banks will be interested to lending short-term loans rather than long-term ones. However, for a long-term growth the economy needs long-term investments.

KUZEY-GÜNEY ULAŞIM KORİDORU YAKINDA AÇILACAK

CENGİZHAN CANALTAY

İlk olarak 2000 yılında Rusya, İran ve Hindistan'ın Uluslararası Kuzey-Güney Ulaşım Koridoru (NSTC) antlaşmasını imzalaması ile gündeme gelen proje 16 Mayıs 2002 tarihinde onaylanmıştır. Projeye daha sonradan Azerbaycan, Türkiye, Kazakistan, Tacikistan, Ermenistan, Beyaz Rusya, Kırgızistan, Oman, Ukrayna ve Bulgaristan dahil olmuşlardır. Ancak proje her ne kadar 13 yıl önce onaylanmasına rağmen bugüne kadar çeşitli nedenlerden ötürü tam kapasite çalışmaya başlamamıştır. Bunun önündeki en büyük engellerden biri İran'a daha önce uygulanan ambargolar, diğeri ise ulaşım güzergâhı üzerindeki altyapı ve tren hatlarını birbirine bağlayacak hatların bulunmaması veya gelişme aşamasında olmasıdır. 2015 yılında İran ile P5+1 grubu ülkelerinin İran'a karşı uygulanan ekonomik yaptırımların kaldırılmasını sağlayan Ortak Kapsamlı Faaliyet Planı üzerinde anlaşması NSTC projesinin önündeki en büyük engellerden birini kaldırmıştır.

“

**AZERBAIJAN
ULUSLARARASI
BANKASI REST
DEMİRYOLU YAPIMI
İÇİN İRAN'A 500
MİLYON DOLARLIK
KREDİ VERMİŞTİR.**

”

Koridor, Hindistan'ın Mumbai şehrindeki Nhava Sheva limanında başlamakta ve Arap Denizi'ni geçerek İran'ın Bandar Abbas limanında son bulmaktadır (1200 deniz mili). NSTC'nin karada bulunan kısmı İran topraklarından geçerek ülkenin kuzeyinde yer alan Bender Enzeli limanına kadar gelmektedir (1300 km). Rotanın ikinci deniz yolu ise Hazar Denizi'nden geçmekte (800 deniz mili) ve Rusya'daki Astrahan limanına ulaşmaktadır. Daha sonra, malların Moskova'ya ulaşması (1700 km) ve Rusya-Finlandiya sınırından Avrupa ülkelerine taşınmasını öngörmektedir.

Hindistan Nakliye Aracıları Birliği Federasyonu ilk deneme kargo trenini 2014 yılının Ağustos ayında Mumbai'den Moskova'ya göndermiş ve test sonuçlarına göre NSTC güzergâhının Süveyş Kanalı rotası ile karşılaştırıldığında transit süresini %40 ve transit maliyetlerini de %30 oranında azalttığını göstermektedir. Bu konuda yapılan araştırmalar, Mumbai'den Moskova'ya 20ft kuru yük konteyneri gönderiminde Süveyş kanalı güzergâhının taşıma maliyetinin yaklaşık 2100-2800 dolar, transit süresinin ise 32-37 gün arasında olacağını göstermektedir. Yapılan araştırmalara göre göre bunu yerine NSTC güzergâhı kullanıldığında maliyeti yaklaşık olarak 1260 dolar ve transit süresi ise 19 güne düşecektir.

8 Aralık 2016 tarihinde Moskova'da düzenlenen NSTC konferansına Hindistan'ın Rusya Büyükelçisi, Rusya Ulaştırma Bakanı ve Azerbaycan ile İran Büyükelçilerinin katılımı ile ilk defa dörtlü formatta bir görüşme yapılmıştır. Görüşmeler sonunda İran'ın Rusya Büyükelçisi Mehdi Sanai projenin gerçekleştirilmesine

İRAN'IN RUSYA'DAKİ BÜYÜKELÇİSİ MEH-Dİ SANAI PROJENİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİNE HİÇ BU KADAR YAKLAŞILMADIĞINI İFADE ETMİŞTİR.

hiç bu kadar yaklaşmadığını ifade etmiştir. İran ile Azerbaycan arasındaki Rest-Astara demiryolu yapım çalışmalarında Azerbaycan Uluslararası Bankası İran'a 500 milyon dolarlık kredi üzerine anlaşmıştır. Diğer yandan, Gazvin-Reşt demiryolunun yüzde 93 oranında tamamlandığı ve Mart 2017'ye kadar kullanıma gireceği ifade edilmektedir.

Son yaşanan gelişmeler göstermektedir ki NSTC üye ülkeler arasındaki aktif işbirliği sayesinde yakın zaman içerisinde hizmete açılacak olup hem zaman hem de maliyet açısından avantajı ile Suveyş kanalına rakip olmaya hazırlanmaktadır. Bu güzergâh Hindistan ile Orta Asya, Kafkaslar ve Rusya arasında direkt bir ulaşım hattı oluşturması ile hat üzerindeki ülkelerin ticari ilişkilerinin güçlenmesinde önemli rol oynayacaktır. Öte yandan bu hat Orta Asya ülkelerinin denize açılmalarını sağlama potansiyeli ile alternatif bir ticaret rotası olarak da işlev görecektir.

www.bdrs70d.co.uk

GLOBAL OIL DEMAND AND OUTPUT BEFORE AND AFTER THE OIL FREEZE DEAL

LIDIYA PARKHOMCHIK

After reaching a historic agreement over the crude oil production cuts, the Organization of Petroleum Exporting Countries (OPEC) together with the non-OPEC countries committed to enter the route of the global energy market re-balancing. OPEC's decision to cut total oil output by 1.2 million barrels a day to a range of 32.5 million barrels a day since January 2017 and to secure a reduction of 0.558 million barrels a day from non-OPEC countries demonstrated the end of the pump-at-will policy which was widely implemented by the member countries, especially, by Saudi Arabia and Iran.

Actually, in November 2016, the oil production among the OPEC members reached record levels of over 34.2 million barrels a day, which is an increase of 1.4 million barrels a day year-on-year and an increase of 0.3

OPEC AND NON-OPEC STATES COMMITTED TO ENTER THE ROUTE OF THE GLOBAL ENERGY MARKET RE-BALANCING.

million barrels a day compared to October 2016. Furthermore, the global oil supplies in November 2016 rose to a record level of 98.2 million barrels a day. As of December 2016, the global oil supply amounted to 96.2 million barrels a day, while the global demand was about 95.4 million barrels a day having 0.8 million barrels of oversupply a day.

According to the previous forecasts, the demand and supply levels were supposed to enter the route of re-balancing by the end of 2017. However, the oil freeze deal would definitely speed up the process. For instance, there is a possibility that the oil market will have deficit in the first half of 2017 by an estimated 0.6 million barrels a day on condition that the OPEC and non-OPEC countries would succeed to meet their oil production target.

However, leading energy agencies find it difficult to make any specific

prognoses over the crude oil pricing. Firstly, it should be taken into consideration that the proposed oil cuts are to be reviewed at the next OPEC ministerial meeting at the end of May 2017 and it could not be extended. Therefore, 6-months period may not be enough for the global energy market to experience profound changes. The oil production restraints could cause a sharp increase in short-term prices but there are major concerns over the long run trend of oil prices.

Secondly, it is clear that for contractual and logistical reasons it will take weeks or even months to reach the targeted production cuts. Moreover, there is no guarantee that all parties would faithfully implement the terms of the oil freeze agreement.

THERE IS A POSSIBILITY THAT THE OIL MARKET WILL HAVE DEFICIT IN THE FIRST HALF OF 2017.

Therefore, further re-assessment of the oil market outlook could be available only after the deal will be fulfilled. In this sense, the next few weeks of January 2017 will be crucial in determining future prospects for the developments in the energy market.

www.oiltradinggroup.com

BELARUS WILL JOIN WTO WITHIN FIVE YEARS

KANAT MAKHANOV

According to the Belarusian Telegraph Agency (BelTA), Belarus plans to join the World Trade Organization (WTO) within a five-year period taking into account its national interests. The plan is to be realized within the framework of 2016-2020 national social and economic development program, which was enacted by the President of Belarus according to the Decree No. 466 in December 15, 2016. The economy of Belarus is currently in a recession since 2015. Low oil prices and sharp economic contraction in Russia caused a strong spillover effects on the Belarusian economy which is closely tied to the Russian economy. Instability in current account balance and foreign exchange market interventions led

IT IS WORTH MENTIONING THAT RECENT DECISION OF THE BELARUSIAN GOVERNMENT SHOWS THAT IT IMPLICITLY INTENDS TO RESET ITS POLICY PRIORITIES IN FOREIGN ECONOMIC POLICY.

to a considerable depletion of the foreign exchange reserves of Belarus. The crisis had a strong negative effect on the banking system of Belarus, making the Central Bank of Belarus adopt tight monetary policy measures, which eventually proved

www.bbamantra.com

to be largely ineffective. As a result, during January-October of 2016, the economy of Belarus had a negative growth of 2.9% with serious contraction in the key sectors of economy except for agriculture accompanied with high inflation of 9.2%. Due to the gradual reduction of tax revenues from private sector and high public and social expenditures, the gross public debt of Belarus in 2016 grew by more than 12%. The external public debt of Belarus increased by 8.6% over the course of 2016 and reached 13.5%.

Accession to the WTO for Belarus might well last for quite a long time. For instance, for Russia, which joined the WTO in 2012, it took more than ten years, while for Kazakhstan, which became a WTO member-state in 2015, it took around nineteen years. The WTO accession process is rather problematic. The country that intends to join the WTO has to negotiate with each member and get its approval. It is worth mentioning

THE INTENTIONS OF BELARUS TO JOIN THE WTO AND TO ADOPT A NEW ECONOMIC PROGRAM WITH DIFFERENT KEY PLAYERS CAN BE INTERPRETED AS A REACTION TO UNSUCCESSFUL ATTEMPTS TO BECOME A MEMBER OF THE EEU.

that recent decision of the Belarusian government shows that it implicitly intends to reset its policy priorities in foreign economic policy through diversifying its trade relations. Thus, by entering the WTO and implementing its economic program for the next five years, Belarus intends to diversify its foreign trade and to attract foreign investments. According to the plans of the government of Belarus, in 2017, the main sources of growth for foreign investments to Belarus will come from China, Iran and Turkey.

The economic performance of Belarus in the last two years was disappointing. The intentions of Belarus to join the WTO and to adopt a new economic program with different key players can be interpreted as a reaction to unsuccessful attempts to become a member of the EEU. The projections and plans of the Belarusian government for 2017 look rather optimistic. However, these measures do not guarantee the desired success.

THE KAZKOMMERTSBANK GAINED 64.5 BILLION TENGE BEFORE TAX

DANIYAR NURBAYEV

According to the Kazkommertsbank's financial report for the third quarter of 2016, the bank gained 64.5 billion tenge before tax in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRS) in the first three-quarters of 2016. The bank published the financial report to dispel doubts on the bank's financial stability, which allegedly was in a bad condition. The bank's finan-

THE INTEREST INCOME OF THE BANK GREW BY 4.7% TO 141.4 BILLION TENGE IN THE THREE QUARTERS OF 2016 FROM 135.1 BILLION TENGE IN THE SAME PERIOD OF 2015.

provoked the bank's clients, troubling about their savings, to start withdrawing their deposits. To prevent further drain of deposits the bank decided to prove its financial stability by publishing the financial report and showing good financial performance.

The bank could manage to improve its financial results, especially in comparison with the results of last year. For instance, in the first three-quarters of 2015, the Kazkommertsbank gained 5.8 billion tenge loss before tax. The bank decreased the share of its non-performing loans in total loans from 8.99% at the end of 2016 to 7.99% at the end of the third quarter of 2016, which shows that the bank improves its underwriting process. During the first nine months of 2016, the bank was able to

cial stability was in question when the Bloomberg news agency reported that the Kazkommertsbank is in trouble and borrowed 400 billion tenge from the National Bank of Kazakhstan (NBK) to deal with its liquidity problems in December 23, 2016. The Kazkommertsbank and the NBK confirmed that the commercial bank borrowed in order not to stabilize the financial situation of the bank but to increase its liquidity in December when cash transactions sharply grow due to holidays. The Bloomberg's information that the bank has financial problems has

increase its deposits by 4.4% to 3.47 trillion tenge. It was also noted that the interest income of the bank grew by 4.7% to 141.4 billion tenge in the three-quarters of 2016 from 135.1 billion tenge in the same period of 2015. However, non-interest income sharply reduced. The bank gained 3.9 billion tenge of non-interest income in January-September 2016, while it was 38.3 billion tenge in the same period of 2015. The reason for such decrease was the fact that most of the non-interest income in Janu-

IN THE FIRST THREE QUARTERS OF 2015 THE KAZKOMMERTSBANK GAINED 5.8 BILLION TENGE LOSS BEFORE TAX.

ary-September 2015 was achieved with the gains on foreign currency differences due to August 2015 devaluation. Therefore, this reduction in non-interest income does not reflect the real situation in the bank.

In conclusion, it is important to note that according to the report, Kazkommertsbank does not have problem with its financial stability. These strong results will definitely help the bank to dispel the doubts on the bank's financial stability and will stop

OPEC-RUSYA ANLAŞMASININ PETROL FİYATINA ETKİLERİ

CENGİZHAN CANALTAY

OPEC ve OPEC üyesi olmayan önde gelen petrol üreticisi ülkeler 30 Kasım 2016 tarihinde petrol üretiminde kısıntıya giderek petrol fiyatlarını artırmayı amaçlayan ortak bir plan üzerinde anlaşmaya vardılar. Anlaşma çerçevesinde küresel petrol üretimini 1.8 milyon bpd, diğer bir ifadeyle, dünya petrol arzının yaklaşık olarak %2'sini azaltma kararı alındı. Bu karar petrol fiyatlarına olumlu yansıdı. Dolayısıyla, yılın son işlem gününde Uluslararası Brent ham petrolün fiyatı 56.82 dolara çıktı. Anlaşmanın gerçekleşmesinde Suudi

ANLAŞMA SONRASI YILIN SON İŞLEM GÜNÜNDE ULUSLARARASI BRENT HAM PETROLÜN FİYATI 56.82 DOLARA ÇIKMIŞTIR.

Arabistan'ın İran'dan da petrol üretimini azaltması talebini geri çekmesinin ve Rusya'nın da petrol üretiminde kesintiye gideceğini açıklamasının önemli etkileri olmuştur. Anlaşmaya OPEC'e üye ülkelerin yanı sıra Rusya, Azerbaycan, Bahreyn, Bolivya, Brunei, Ekvator Ginesi, Kazakistan, Malezya, Meksika, Umman, Sudan ve Güney Sudan gibi ülkeler de destek vereceklerini açıklamışlardır.

Anlaşmaya katılan ülkeler küresel petrol arzının %55'ini sağlamaktadır. 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren OPEC üyelerin toplam 1.2 milyon bpd, OPEC üyesi olmayan ve anlaşmaya dahil olan ülkelerin ise 600.000 bpd kesintiye gitmesi beklenmektedir. Bu kesintiye en büyük katkısı OPEC üyeleri arasında 486.000 bpd ile Suudi Arabistan'ın ve diğer üreticiler arasında 300.000 bpd kesinti ile Rusya'nın vermesi beklenmektedir. OPEC dışı ülkeler en son 2001 yılında 11 Eylül olayları sonrasında OPEC'in petrol üretimini azaltma kararını desteklemiştir. Bu anlaşma

www.oneyoungworld.com

ile OPEC, 15 yıl sonra 2001 yılındaki anlaşmadan sonra daha fazla sayıda OPEC dışı üretici ülkeyi kesinti kararına katılmaya ikna edebilmiştir.

OPEC petrol üretimini azaltarak petrol fiyatlarını yeniden 60 dolar civarına çıkarmayı hedeflemektedir. Bilindiği üzere petrol fiyatları 2014 yılının ortalarında 115 dolar civarlarında iken 2015 yılında 30 dolara kadar inmiştir. Bu durum, ekonomisi önemli ölçüde petrol ihracatına dayanan ülkelerin gelirlerinin ciddi ölçüde azalmasına yol açmıştır. Bu düşüşün sebepleri arasında Suudi Arabistan'ın petrol ihracatı stratejisinin de payı bulunmaktadır. Suudi Arabistan petrol üretimini artırarak fiyatların düşmesine sebep olmuş ve maliyeti yüksek olan kaya gazı üreticisi Amerikalı firmaları pazar dışına itmeye çalışmıştır. Ancak fiyatların 50 doların altına düşmesi diğer petrol ihraç eden ülkeler gibi Suudi

**BU ANLAŞMA İLE
OPEC 15 YIL SONRA
2001 YILINDAKİ
ANLAŞMADAN
SONRA DAHA FAZLA
SAYIDA OPEC DIŞI
ÜRETİCİ ÜLKEYİ
KESİNTİ KARARINA
KATILMAYA İKNA
EDEBİLMİŞTİR.**

Arabistan'ın da gelirlerini önemli ölçüde azaltmıştır. Bu doğrultuda uzmanlar Suudi Arabistan'ın bütçe açığı vermemesi için petrol fiyatlarının 70 dolar civarında olması gerektiğini ifade etmekle beraber fiyatların düşmesiyle birlikte bütçe açığının arttığını ve bu açığın şimdilik ülke rezervlerinden karşılandığını belirtmektedirler. Bu nedenle Suudi Arabistan'ın düşük fiyat stratejisini uygulamaya son vererek fiyatların tekrar artması için kesintiye gidilmesini desteklediğini belirtebiliriz.

2017 yılında petrol fiyatları açısından en merak edilen noktalardan biri de bu beraberliğin ne kadar süreceği ve OPEC ve diğer üreticilerin kesinti kotalarına ne kadar sadık kalacağıdır. Bu konuda uzmanlar petrol fiyatlarının 60 doların üzerine çıkması halinde ülkelere vaat ettikleri kotaların dışına çıkabileceğini öne sürmektedirler.

KYRGYZSTAN SUPPORTS IRAN'S PLANS TO JOIN SCO

ZHULDUZ BAIZAKOVA

After visiting Armenia and Kazakhstan, the Iranian President, Hassan Rouhani, arrived to Bishkek on December 22, 2016 and had a meeting with the Kyrgyz President, Almazbek Atambaev, on December 23, 2016. During the official visit, the parties signed agreements in the cultural and medical fields, improved the program for the long-term cooperation until 2026 and committed to jointly fight against the terrorism and gradually introduce visa-free travel between the two countries. At the end of the visit, the heads of the states issued a joint statement stressing the fact of deepening the ties between the two countries based on the friendship, cooperation and mutual respect. The statements also highlighted bilateral cooperation within the framework of international organizations, especially, the

**KYRGYZSTAN
SUPPORTS IRAN'S
CLAIM FOR FULL
MEMBERSHIP TO
THE SCO.**

Shanghai Cooperation Organization (SCO).

Actually, the President, Almazbek Atambaev, stated that Kyrgyzstan supports Iran's claim for full membership to the SCO and that Iran's full membership will promote the capabilities of the SCO. Kyrgyzstan had officially voiced its support for the Iranian membership after China. For instance, after the lifting of the international sanctions from Iran in 2015, Beijing explicitly stated that China would support Iran's joining the SCO as a full member.

Currently, the SCO members are China, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Russia, Tajikistan, and Uzbekistan. Iran has an observer status. In 2008, the country already applied for full membership, however, it was denied due to the ongoing UN sanctions

www.nationalgeographic.com

against Iran concerning its nuclear program. After lifting of sanctions, Tehran is convinced that it is just a question of time for Iran to become a permanent SCO member. Since Iran for many years has been internationally isolated, the development of extended trade and commercial ties with the SCO members is considered by Tehran as one of its key economic priorities.

Tehran views the organization as playing a decisive role in the Eurasian region that is and also should be involved into the post-reconstruction efforts in Afghanistan. Sharing a long border with Afghanistan, Iran has long been concerned with the post-NATO situation in the country

BECOMING A FULL-FLEDGED MEMBER OF THE SCO WOULD INCREASE IRAN'S STATUS AND REGIONAL INFLUENCE.

where Taliban insurgency continues.

Becoming a full-fledged member of the SCO would increase Iran's status and regional influence and might provide a perfect platform for the multilateral and bilateral dialogue with China and Russia. Thus, by gaining support from Kyrgyzstan, after China, Iran took another step forward to have a seat as a permanent SCO member. However, it should be highlighted that Iran's accession to the SCO will appear on the agenda only after finalization of India's and Pakistan's accession process. It is expected that Delhi and Islamabad would enter the list of the permanent SCO members during the Astana Summit in June of 2017.

УЗБЕКИСТАН 2017: В ОЖИДАНИИ ПЕРЕМЕН

DR. ERKIN BAYDAROV

Последние дни ушедшего в историю 2016 г. в Узбекистане прошли на фоне эффектных действий нового президента страны Шавката Мирзиёева. К наиболее ярким событиям следует отнести встречу с ведущими представителями науки Узбекистана, которая состоялась после долгого перерыва и была прогнозируема, а также новогоднее видеообращение главы Узбекистана к народу, транслировавшееся по всем телеканалам страны и произведшее большое впечатление на ее граждан.

Встреча президента с ведущими представителями науки состоялась 30 декабря 2016 г. На встрече президент страны отметил, что всесторонняя поддержка науки и ученых является одной из приоритетных задач Узбекистана.

Действительно, работа в этом направлении последовательно и системно продолжается. Об этом свидетельствует, например, недавно принятый Указ главы государства «О мерах по дальнейшему совершенствованию и стимулированию деятельности академиков Академии наук Республики Узбекистан», в котором определен ряд важных мер по дальнейшему развитию и укреплению научного потенциала страны и усилению роли науки в социально-экономическом развитии государства.

Отметив самоотверженный труд ученых, Шавкат Мирзиёев в то же время отметил, что проводимые сегодня в стране исследования не всегда отвечают нынешнему высокому уровню развития науки. Поэтому, в целях внедрения в

В ЦЕЛЯХ ВНЕДРЕНИЯ В ПРАКТИКУ ВЫСОКОТЕХНОЛОГИЧНОЙ ПРОДУКЦИИ НЕОБХОДИМО СОЗДАТЬ НОВЫЕ СОВРЕМЕННЫЕ ОПЫТНО-ПРОИЗВОДСТВЕННЫЕ, КОНСТРУКТОРСКО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ИННОВАЦИОННЫЕ ЦЕНТРЫ.

практику высокотехнологичной научной продукции необходимо создать новые современные опытно-производственные, конструкторско-технологические организации и инновационные центры, а также на соответствующий уровень поднять маркетинг и услуги лицензирования. Предоставление льгот и преференций предприятиям, внедряющим новые технологии, является важным фактором для увеличения количества предприятий, вкладывающих инвестиции в науку. Имеющиеся научный потенциал и средства необходимо задействовать в наиболее приоритетных исследованиях, направленных на заказы отраслей экономики и решение конкретных проблем.

Президент Шавкат Мирзиёев особо отметил, что наука занимает очень важное место в развитии всех отраслей экономики, и в этом деле государство опирается в первую очередь на Академию наук. Так, с 1 января 2017 г. академикам Узбекистана подняли ежемесячные гонорары более чем в 2,5 раза. В частности, предполагается внедрить новый механизм активного вовлечения действительных членов Академии наук Узбекистана в научно-образовательные и производственные процессы, усиления их роли в углублении интеграции науки, образования и производства, а также подготовке высококлассифицированных кадров.

В свою очередь новогоднее поздравление президента 31 декабря 2016 года, за несколько минут до наступления Нового – 2017 года произвело большое впечатление на граждан Узбекистана, так как в прежние годы новогоднее послание от главы государства всегда зачитывали дикторы Национальной телерадиокомпании.

Впервые глава Узбекистана обратился к народу в формате видеобращения, причем на двух языках

**2017 Г. ОБЪЯВЛЕН
В УЗБЕКИСТАНЕ
ГОДОМ ДИАЛОГА
С НАРОДОМ И
ИНТЕРЕСОВ
ЧЕЛОВЕКА**

– русском и узбекском. Всю ночь на 1 января это выступление Мирзиёева граждане страны активно обсуждали в соцсетях, собирая тысячи лайков. Большинство комментаторов выражали благодарность и уважение президенту, который ввел новую традицию лично поздравлять с Новым годом народ Узбекистана.

Глава государства пожелал узбекистанцам мира, благополучия в семьях и достатка, пообещав и в будущем году продолжать реализацию намеченных планов по развитию республики и повышению уровня жизни граждан.

2017 г. объявлен в Узбекистане Годом диалога с народом и интересов человека. Как заявил узбекский лидер, усилия и возможности для реализации программных задач нового года, а также укрепление в стране атмосферы мира и спокойствия, межнационального и гражданского согласия, останутся и впредь приоритетной задачей всех ветвей власти государства. В то же время, народ Узбекистана ждет перемен и надеется, что новый лидер страны оправдает их надежды.

ҚЫРҒЫЗСТАН ПРЕЗИДЕНТІ АЛМАЗБЕК АТАМБАЕВТЫҢ ҚЫТАЙҒА САПАРЫ

DR. AIDARBEK AMIRBEK

2017 жылы 5-6 қаңтар арасында Қырғызстан Президенті Алмазбек Атамбаев Қытайға ресми сапармен барды. Сапар барысында Атамбаев ҚХР Төрағасы Си Цзиньпин және Қытайдың Сауда министрі Гао Хучыңмен екі жақты кездесу өткізді. Ресми сапардан бұрын Қырғызстанның ақпарат көздері Президент Әкімшілігіне қарасты Ақпараттық саясат департаментіне сілтеме жасай отырып, сапар барысында Қытайдың жоғары дәрежелі лауазымды тұлғаларымен екі жақты ынтымақтастықты арттыруға байланысты кездесулер өткізілетіндігін, әсіресе «Қытай-Қырғызстан-Өзбекстан» темір жол жобасының құрылысы талқыланатындығын жазған болатын. Ал Pars

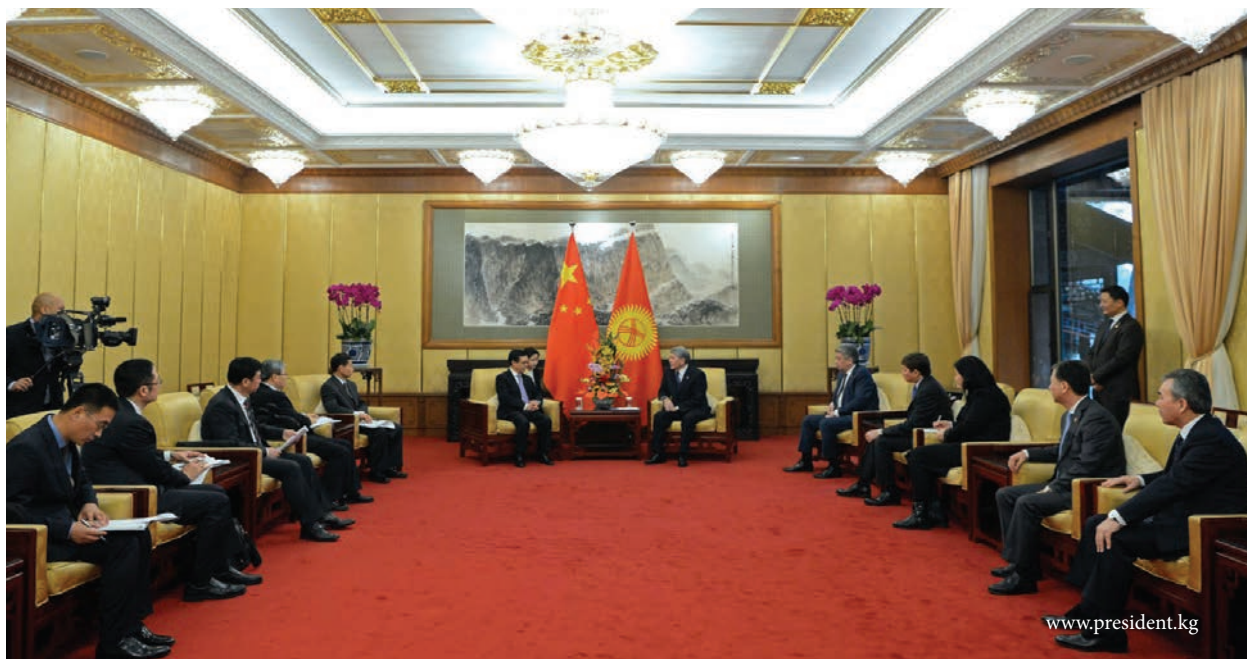

**АЛМАЗБЕК
АТАМБАЕВТЫҢ
ҚЫТАЙҒА
ЖАСАҒАН РЕСМИ
САПАРЫН
ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ
ЭКОНОМИКАЛЫҚ
ТҰРҒЫДАН
ТАЛДАУҒА
БОЛАДЫ.**

Today ақпараттық сайты Атамбаевтың Қытайға сапары шеңберінде негізінен қауіпсіздік саласындағы ынтымақтастықты нығайту мәселелерінің талқыланғанын мәлім етті.

Жалпы алғанда, Атамбаевтың Қытайға сапарын қауіпсіздік және экономикалық тұрғыдан талдауға болады. Қауіпсіздік тұрғысы әлемде лаңкестік шабуылдарының артуы және Орталық Азия азаматтарының кейбір аймақтар мен елдерде лаңкестік оқиғаларға араласуымен байланысты болуы мүмкін. Сонымен қатар, 2016 жылы 30 тамызда Бішкектегі Қытай елшілігіне жасалған лаңкестік шабуыл Қытай билігін айтарлықтай алаңдатты

және Қытайдағы кейбір ақпараттық көздер Қырғызстан басшыларының елдегі қауіпсіздік кемшіліктерін жоюға селсоқ қарағандықтарын жазған болатын. Осы орайда Си Цзиньпин екі жақты кездесуде келесідей мәлімдеме жасаған болатын: «Қытай қауіпсіздік саласында Қырғызстанмен ынтымақтастықты тереңдетуге, екі елдегі және аймақтағы қауіпсіздік пен тұрақтылықты сақтау үшін үш негізгі қауіп-қатермен (лаңкестік, сепаратизм және діни экстремизм) күресті ұлғайтуға дайын. Қытай ШЫҰ шеңберінде Қырғызстанмен тереңірек ынтымақтастық орнатуға мүдделі». Бұған қоса, 2016 жылғы Лаңкестіктің жаһандық индексі туралы есепте Қырғызстан 86-шы орыннан 84-ші орынға көтеріліп, кейбір сарапшылар ықтимал лаңкестік шабуылдардың нысанындағы елге айналуы мүмкін деген болжам жасады.

Жоғарыда айтылғандарды түйіндей келе, Қытай басшылары Қырғызстанда қауіпсіздікті арттыруға негізделген шаралар күшейтілмеген жағдайда тұрақсыздық туындап, көршілес Орталық Азия елдері мен Шыңжаң Ұйғыр автономиялық өлкесінің қауіпсіздігіне кері әсерін тигізуі ықтималдығын болжаған болар. Осы

**2016 ЖЫЛЫ
30 ТАМЫЗДА
БІШКЕКТЕГІ ҚЫТАЙ
ЕЛШІЛІГІНЕ
ЖАСАЛҒАН
ЛАҢКЕСТІК
ШАБУЫЛ
ҚЫТАЙ БИЛІГІН
АЙТАРЛЫҚТАЙ
АЛАҢДАТТЫ.**

**ЕКІ ЖАҚТЫ
ЭКОНОМИКАЛЫҚ
ҚАТЫНАСТАРДЫҢ
ҰЛҒАЮЫНДА
«ҚЫТАЙ-
ҚЫРҒЫЗСТАН-
ӨЗБЕКСТАН»
ТЕМІРЖОЛЫ
АТТЫ ЖОБАСЫ
МАҢЫЗДЫ
ОРЫНҒА ИЕ.**

тұрғыда Қытай Қырғызстанның қауіпсіздігі мен тұрақтылығын нығайту мақсатында қосымша әскери көмек беруі, қажет болған жағдайда «Төрттік әскери одақ» (Қытай-Тәжікстан-Пәкістан-Ауғанстан) арқылы қауіпсіздікті күшейтуге негізделген ынтымақтастықты одан әрі өрбітуі мүмкін.

Сапарды экономикалық тұрғыдан қарастыратын болсақ, ең бастысы Қырғызстанның ел экономикасын жандандыру үшін жобалардың барлық түрлеріне ашық екендігін және Қытайдың Өзбекстанмен сауда байланыстарын барынша арттыруды мақсат тұтқанын атап өту қажет. Бұл бағытта «Қытай-Қырғызстан-Өзбекстан» теміржол жобасы басты орынға иеленуде. Қырғызстан бұл теміржол транзитінен жылына 100 млн. доллардан астам табыс табатынын болжап отыр, ал Қытай болса Қырғызстан аумағынан өтетін теміржол арқылы қысқа уақыт аралығында Өзбекстан нарығына көбірек тауар экспорттау мүмкіншілігін иеленеді. Толықтай Қытайдың қаржылық қолдауымен салынуы жоспарланған бұл теміржолдың Қырғызстан аумағындағы бөлігінің құрылысына жалпы 1,4 млрд. доллар кетеді деп болжануда.

Аталған мәселелер екі жақты кездесулерде толығырақ талқыланған болуы мүмкін және жақын болашақта осы бағыттарда (қауіпсіздік, экономикалық) кейбір келісімдердің жасалуы да ықтимал. Алайда, екі жақты экономикалық қатынастардың артуы қауіпсіздік мәселелерімен тығыз байланыста өрбуі ықтимал. Осы орайда, Қытай Қырғызстаннан елдегі тұрақтылықты күшейту үшін қауіпсіздік шараларын арттыруды талап етуі мүмкін және Қырғызстанға көрсететін қаржылық қолдауын елдегі тұрақтылыққа негіздеуі мүмкін.

www.the-biggest.net

TURKMENISTAN'S OFFSHORE OIL POTENTIAL: THE CASE OF THE DEMIRGAZYK GOTURDEPE FIELD

LIDIYA PARKHOMCHIK

In early January 2016, the Turkmen Oil State Concern reported that according to the extensive exploration carried out by the Concern, the rich hydrocarbon reserves were discovered at the Demirgazyk Goturdepe field located on the Turkmen shelf of the Caspian Sea. According to the initial estimations, the geological oil resources could reach 87.3 million tons and it is expected that over 6.85 million tons of oil could to be produced per year within the framework of the first stage of the offshore field exploration.

For instance, it was stated that the

**THE RICH
HYDROCARBON
RESERVES WERE
DISCOVERED AT
THE DEMIRGAZYK
GOTURDEPE FIELD.**

estimated costs for the first phase of the Demirgazyk Goturdepe project amounted to over \$600 million. In accordance with the draft exploration plan, the Turkmen Oil State Concern will drill about 60 wells within the area of 15,000 square meters. Actually, Turkmenistan's authorities have already stated that the Turkmen Oil State Concern would keep control over the Demirgazyk Goturdepe field by conducting 90% of exploration works. However, Ashgabat considers the possibility to establish the joint venture with foreign investors, which would provide necessary

services.

Turkmenistan's experts believe that more than half of total oil reserves of the country are concentrated in the Turkmen sector of the Caspian Sea. In order to create favorable conditions for active exploration of its offshore reserves, Ashgabat divided its national sector of the Caspian shelf into 32 licensed blocks, an average of 2,600 square kilometers per block. The Magtymguly, Diyarbekir and Garagol Deniz fields were the first blocks of the offshore deposits which the Turkmen Government started to develop within the framework of the Production Sharing Agreements with the Malaysian company, Petronas. Moreover, as a part of the so-called the Cheleken Contract Area, the offshore oil and gas fields entitled

THERE ARE MAJOR CONCERNS OVER THE TURKMEN OIL STATE CONCERN'S ABILITY TO CONDUCT WELL DRILLING FOR GEOPHYSICAL AND EXPLORATION ACTIVITIES WITH ITS OWN EFFORTS.

the Dzheitune, Dzhygalybeg and Chelekenyangummez are developed by the UAE-UK company, Dragon Oil. To date, the Canadian, German and Russian energy companies, namely, Buried Hill, RWE and Itera, are also involved in the development of the Turkmen Caspian oil fields. However, aforementioned companies are still at the phase of conducting of geological forecasting and research.

Taking into the account the fact that it took over 10 years for Petronas to complete the preparation phase and to finally start the hydrocarbon production in the Turkmen sector of the Caspian Sea in 2006, there are major concerns over the Turkmen Oil State Concern's ability to conduct well drilling for geophysical and exploration activities with its own efforts.

www.upload.wikimedia.org

INFLATION IN KAZAKHSTAN REACHED 8.5% IN 2016

DANIYAR NURBAYEV

According to the Ministry of National Economy of Kazakhstan, inflation, in terms of the consumer price index (CPI), reached 8.5% in 2016, which is by 5% lower than the inflation rate of 2015 (13.5%). It was noted that foodstuff prices increased by 9.7%, nonfood goods and paid services increased by 9.5% and 6.1%, respectively in 2016. The Ministry shows that tea prices grew the most among foodstuff by 38.9%, while cereals, eggs, bread, sugar, confectionery, vegetables, processed and preserved food, and potatoes prices grew by 31.3%, 20.3%, 17.2%,

IN DECEMBER 2016, INFLATION REACHED 0.9% IN COMPARISON WITH NOVEMBER 2016.

17.0%, 16.6%, 15.8% and 15.6%, respectively, in 2016 in comparison with 2015.

Among nonfood goods, pharmaceutical products grew the most and made 17.7% in 2016, and followed by office supplies and drawing equipment, detergents and cleaning products, textile products and glass and ceramic products prices grew by 14.2%, 13.0%, 11.2% and 10.2%, respectively, in 2016. Meanwhile, health services, education, central heating, electricity, cold water and hot water increased by 10.1%, 6.6%, 8%, 6.1%, 12.2% and 7.8%, respectively in the reporting period.

It was also noted that in December 2016, prices grew by 0.9% in comparison with previous month. In particular, foodstuff prices increased by 1.7%, nonfood goods and paid services increased by 0.8% and 0.2%, respectively. While the CPI grew in December 2016 in comparison with November 2016, Industry Price Index (IPI), in contrary, decreased by 1.7% in the same period, but in a year ending December 2016, it increased by 15.5%.

It is important to note that according to this data the National Bank of Kazakhstan (NBK) failed to achieve its goal to maintain inflation in the range of 6%-8%. This fact is negative for the NBK's credibility, while under the current monetary policy, the credibility of the central bank is very important

because it affects the population's expectations on inflation. Therefore, it might have been a wrong decision to decrease the base rate from 12.5% to 12.0% that NBK made in November 2016, based on the fact that inflation during first 10 months of 2016 was 6.2%. This decision to decrease base rate negatively affected inflationary expectation of the population, which is reflected in the last inflationary expectations survey of the NBK. The survey that was conducted in November 2016 shows that 25.1% of the population expects that prices will grow

THE NATIONAL BANK OF KAZAKHSTAN FAILED TO ACHIEVE ITS GOAL TO MAINTAIN INFLATION IN THE RANGE OF 6%-8%.

significantly in the next month. This expectation was highest since January 2016, when the expectations that in the next month inflation will grow significantly reached 28.0%, while in all other 9 cases the expectations were 13.7% in average.

Therefore, we can expect that in 2017, the NBK will not drastically reduce the base rate to maintain inflation in the range of 6%-8%, because the population's inflationary expectations are still high.

TEXTILE COMPANY IN CHINA WAS FINED FOR WASTE DUMPING

SAULE AKHMETKALIYEVA

Chinese authorities have fined the manufacturer of textiles and dye Dystar Dyestuff in Nanjing, Jiangsu Province in Eastern China for dumping untreated waste into Chinese canals. The company has released 2700 tons of sulfuric acid into the Taitung river and Tunyan channel. The amount of fee constituted 20 million yuan (\$2.8 million). Moreover, six people responsible for the incident are sentenced to three and a half to five years of prison term.

Waste consisting of sulfuric acid, which is a byproduct of textile production, and organic compounds was not properly disposed of as the textile company hired an unlicensed contractor to dispose of the waste, which resold the waste to another subcontractor. According to the Environmental Protection Office, the

THE LEAK IS TO CAUSE A LONG-TERM ENVIRONMENTAL DAMAGE TO THE LOCAL WATERWAYS THAT WILL TAKE YEARS TO RECOVER.

leak is to cause a long-term environmental damage to the local waterways that will take years to recover. As a result of the waste disposal, water quality in the nearby water bodies have deteriorated forcing several water plants to shut down.

German management which took over the plant in 2010 have introduced a new waste disposal technology which costs 3000 yuan per ton. In order to avoid such high costs, the waste was contracted out at a price as low as 580 yuan per ton, which was outsourced to a third party, who was dumping the waste into waters from a boat, at 150 yuan per ton. The Court has established that 2698 tons of acid were released into the nearby waterways in the period from September 2013 to May

www.gizmodo.com.au

www.sergeydolya.livejournal.com

2014. The illegal waste dumping was stopped on May 19, 2014 after earlier, on 15 May, 2014, another environmental scandal related to dumping of waste took place. Six chemical plants in Taizhou, Jiangsu province were dumping over 25 thousand tons of untreated acid into waters.

China contains only 7% of global fresh water sources, and being the most populated country in the world, it has long suffered from the lack of clean water supplies. According to the Nature Conservancy April 2016 report, tens of millions of people suffer from the lack of clean water as 75% of water in China's 30 biggest cities are highly

CHINA CONTAINS ONLY 7% OF GLOBAL FRESH WATER SOURCES, AND BEING THE MOST POPULATED COUNTRY IN THE WORLD, IT HAS LONG SUFFERED FROM THE LACK OF CLEAN WATER SUPPLIES.

polluted. Moreover, it was reported that two thirds of groundwater and one third of surface water is unsuitable for human contact. In addition, land development have caused pesticide and chemical contamination of waters. In this light, in August 2016, the Chinese Government announced its plans to spend a total of 430 billion yuan (\$499 billion) on projects aimed at improving water quality caused by unregulated liquid waste and untreated wastewater runoffs.

KAZAKHSTAN AND UZBEKISTAN ARE EAGER TO INTENSIFY ECONOMIC COOPERATION

KANAT MAKHANOV

Kazakhstan and Uzbekistan are working on a Road Map of bilateral cooperation for a ten-year period. This was confirmed during the recent visit of the Minister of Foreign Affairs of Kazakhstan, Erlan Idrisov, to Uzbekistan where he met with his Uzbek counterpart and the President of Uzbekistan. According to the Road Map, the top priorities in bilateral cooperation during the next ten years will be machinery industry, agriculture and transportation. Moreover, a joint business-forum is planned to be held in 2017 in order to stimulate the bilat-

UZBEKISTAN IS ACTIVELY SEEKING WAYS OF IMPROVING RELATIONSHIPS WITH REGIONAL NEIGHBORS AND OTHER FOREIGN COUNTRIES.

eral economic cooperation in the private sector. The plan also covers the issues of security risks and measures of joint actions of ensuring stability of the region. It is taken into account that the risks in the regional security might be augmented in 2017-18 due to the membership of Kazakhstan in the UN Security Council. During the visit, the issue of Afghanistan was also covered. Particularly, both Kazakhstan and Uzbekistan are interested in stability, development and prosperity of Afghanistan.

Another step in bilateral cooperation was taken on January 6 during the meeting of Kazakh and Uzbek officials in the administration of the South Kazakhstan region. Namely, it was decided to reinstate the functioning of the Route M-39 that connects the two countries. The road was closed in 2006 due to the unresolved territorial disputes between Kazakhstan and Uzbekistan, which led to difficulties in transportation. When the reconstruction will be completed in February 2017 the road distance from Tashkent to Samarkand will become shorter by 24.5 km.

It is worth mentioning that the new presidential administration of Uzbekistan is actively seeking ways of improving relationships with region-

www.digital.report

al neighbors and other foreign countries. Due to its geographical position, Uzbekistan has a potential to play an important role in transportation in Central Asia. The main transportation routes that connect Tajikistan with Kazakhstan and Russia pass through the territory of Uzbekistan.

Since the new President of Uzbekistan took charge, the level of understanding between Kazakhstan and Uzbekistan is rapidly increasing. In 2016, two countries reached many agreements

SINCE THE NEW PRESIDENT OF UZBEKISTAN TOOK CHARGE, THE LEVEL OF UNDERSTANDING BETWEEN KAZAKHSTAN AND UZBEKISTAN IS RAPIDLY INCREASING.

that eliminate many trade barriers. It was set as an objective to increase the bilateral trade from \$1.7 billion to \$5 billion in the medium-term perspective. Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of Kazakhstan to Uzbekistan, Erik Utembayev, in one of the recent interviews, admitted that the two countries are about to start a new period of the bilateral relationship.

www.mccainstitute.org

KAZAKISTAN'DA GÖÇ SERVİSİ KOMİTESİ KURULUYOR

CENGİZHAN CANALTAY

Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in İçişleri Bakanlığına Göç Servisi Komitesi kurulması yönünde vermiş olduğu emir sonrasında Göç Servisi Komitesi kurulmuştur. 5 Ocak 2017 tarihinde Akorda sitesinden yapılan açıklamada da Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in "Kazakistan Cumhuriyetinin kamu yönetimi sisteminin geliştirilmesi" emrini imzaladığı belirtilmiştir. Cumhurbaşkanı yapmış olduğu açıklamada bu adımın devlet yönetim sisteminin etkinliğini artırmayı amaçladığını ifade etmiştir. Bu doğrultuda İçişleri Bakanlığı bünyesi altında Göç Servisi Komitesi kurulmasına karar verilmiştir.

Bu karar Milli Ekonomi Bakanlığı, Sağlık

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI GÖÇ SERVİSİ KOMİTESİNİ KURDU.

ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığını yakın ilgilendirmektedir. Çünkü uluslararası göçmenler, işçi göçmenler ile vatanına geri dönen Kazaklar (Oralmanlar) ile ilgili meseleleri takip etme, politika önerileri hazırlama ve sorunların çözülmesi sorumluluğu bu bakanlıklar arasında paylaştırılmıştır. Göç konusu ile birden fazla bakanlıktaki çalışma gruplarının ilgilenmesi, bu konudaki sorunların çözülmesinde ve güncel durumunun takip edilerek etkin bir çalışmanın ortaya konulmasında bazı zorluklar çıkarmaktadır.

İçişleri Bakanlığı altında kurulan Göç Servisi Komitesi, bakanlıklar arasındaki iletişimin koordine edilmesine

yardımcı olmanın yanı sıra sorumlulukların tek bir çatı altında toplanmasını sağlayarak yapılan çalışmaların etkinliğini artırmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda Sağlık ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı İçişleri Bakanlığına bir takım yetkilerini devretmek zordur. Bunlar arasında bakanlıklar arasında göç alanındaki yetki dağıtımı ve uygulanması, göç süreçlerinin izlenmesi ve analizi gibi yetkiler yer almaktadır. Ancak Oralmanlar, yabancı işçi göçmen çekme ve kotalarının belirlenmesi ve veri bankası oluşturulması gibi bir takım sorumluluklar Sağlık ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı'nın sorumlulukları arasında bırakılmıştır. Buna ek olarak 1 Nisan 2017 tarihine kadar Kazakistan Cumhuriyeti'nin 2017-2021 yılları arasında uygulayacağı göç politikasına yönelik konseptin hazırlanması ile Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı ile koordineli olarak devlet kurumları arasında personel dağılımının düzenlenmesine yönelik bazı kararlar da alınmıştır.

SAĞLIK VE SOSYAL KALKINMA BAKANLIĞI İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA BİR TAKIM YETKİLERİNİ DEVREDECEK.

Yapı itibarıyla Göç Servisi Komitesi yeni bir yapılanma olmayıp Cumhurbaşkanının "Kazakistan Cumhuriyeti'nin kamu yönetimi sisteminin geliştirilmesi" yönündeki 466 no'lu emri ile ilk olarak 16 Ocak 2013 yılında Çalışma ve Sosyal Bakanlığı altında kurulmuştur. Daha sonra bu komitenin değişik komiteler ile birleştirilmesi ile birlikte komitenin göç alanındaki gelişmeler üzerindeki kontrolünün azaldığını ifade edebiliriz. Konuyla ilgilenen uzmanlar göç konusundaki sorunlar ile özel olarak ilgilenen bağımsız bir yapı kurulması gerektiğini savunmaktadır. Bu karar meselelerin tek bir çatı altında toplanarak incelenmesine olanak sağlayacaktır. Ayrıca yeni kurulan mekanizmanın etkin bir şekilde çalışabilmesinde başkanlık yapısı, yetki çerçevesi ile bölgesel organizasyonlarının yer alıp almayacağı gibi çeşitli faktörlerin önemli rol oynayacağını söyleyebiliriz.

www.liter.kz

KAZAKİSTAN'DA KUVVETLER AYRILIĞI İLKESİ: İKTİDARIN YETKİLERİNİN YENİDEN DAĞITILMASI GİRİŞİMİ

DR. AIDARBEEK AMIRBEK

11 Ocak 2017 tarihinde Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarabayev iktidarın farklı düzeyleri arasında yetkilerin yeniden dağıtılmasına ilişkin konuları inceleyecek olan Çalışma Grubu'nun kurulmasına yönelik kararnameyi imzalamıştır. Çalışma Grubu'nun başına Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı Adilbek Zhaksıbekov tayin edilmiştir. Ayrıca Çalışma Grubu'na çeşitli iktidar düzeylerini temsil eden, yani Parlamento, Hükümet, Yüksek Yargı'da görevli üst düzey yöneticileri ile çeşitli sivil toplum örgütü yöneticileri ve uzmanlar dâhil edilmiştir. 12 Ocak 2017 tarihinde Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarabayev'in kararıyla daha önce Kazakistan'ın Rusya'daki Büyükelçiliği görevini yürüten Marat Tazhin, Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı'nın Birinci Yardımcısı olarak tayin edilmiştir. 13 Ocak 2017 tarihinde ise Çalışma Grubu'nun ilk toplantısı yapılmış ve yoğunluklu olarak yönetimle ilgili sorunların ele alındığı duyurulmuştur. Cumhurbaşkanlığının sitesinden yapılan açıklamaya göre iktidar düzeyleri arasında yetkilerin yeniden dağıtılmasında ülkenin ve dış devletlerin bu alandaki birikimlerinden ve tecrübelerinden, Kazakistan Cumhuriyeti Anayasası'nın ve yürürlükte olan diğer yasa normlarının uygulanma pratiğinden yararlanılacağına dikkat çekildi.

Kazakistan'ın genelde Avrasya'da-

ÖNÜMÜZDEKİ SÜREÇTE İKTİDAR (GÜÇ) AÇISINDAN CUMHURBAŞKANLIĞINI DENGEEYEBİLECEK EK YETKİLERLE DONATILAN BİR PARLAMENTO'NUN OLUŞTURULMASI ÖNGÖRÜLEBİLİR.

ki, özelde Orta Asya'daki jeopolitik konumu diğer bölge devletlerden farklılık arz etmektedir. Diğer bir ifadeyle ülke, Rusya'nın önderliğindeki (AEB, KGAÖ) entegrasyon hareketlerinin tam üyesidir, ayrıca Çin'in "İpek Yolu Ekonomik Kemerini" projesi açısından önemli bir kara ülkesi hüviyetini korumaktadır. ABD ve dünyadaki diğer etkili yatırımcılar ile bölgesel güçler Kazakistan'ın önemli jeopolitik ve jeoekonomik konumundan dolayı ülkeye büyük ilgi göstermektedirler. Bundan dolayı ülkenin geleceğine, yani siyasi rejimin yapılanmasına başta bölgesel iki gücün (Rusya ve Çin) ve diğer güçlü aktörlerin kayıtsız kalmayacağı tahmin edilebilir.

Özbekistan'da meydana gelen iktidar değişimi önümüzdeki süreçte Kazakistan'ın siyasi rejimiyle ilgili birçok soruları/tartışmaları gündeme getirmiştir. Diğer taraftan, ülke istikrarının günümüzdeki garantörü konumundaki Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarabayev 22 Kasım 2016 tarihinde Bloomberg'e verdiği mülakatta çocuklarını iktidara taşıma gibi bir hedefinin olmadığını dile getirmiştir. Böyle bir açıklama zamanla ülkedeki çeşitli güç odakları arasındaki üstü örtülü rekabeti ve çatışmayı arttırabilir. Kısacası, değişik iktidar düzeyleri arasındaki yetkilerin yeniden dağıtılmasına yönelik girişimlerin temel hedefi başta Rusya ve Çin olmak üzere, ayrıca bu devletlerle bağlantılı olan ya da olmayan ülke içi

“

KAZAKİSTAN CUMHURBAŞKANI SAYIN NURSULTAN NAZARABAYEV İKTİDARIN FARKLI DÜZEYLERİ ARASINDA YETKİLERİN YENİDEN DAĞITILMASINA İLİŞKİN KONULARI İNCELEYECEK OLAN ÇALIŞMA GRUBU'NUN KURULMASINA YÖNELİK KARARNAMEYİ İMZALAMIŞTIR.

”

etkili güç odaklarının, gelecek siyasi rejime yönelik tedirginliklerini giderme ve siyasi rejimin hangi yönde şekillenebileceğine açıklık getirme isteğinden kaynaklanmış olabilir. Böylece ülkede istikrarın devamının sağlanması hedeflenmiş olabilir.

Genel olarak, konuya yönelik hem Rusya'daki hem de bölgedeki uzmanların kaleme aldıkları yorumlar ve analizler dikkate alındığında, önümüzdeki süreçte iktidar (güç)

→

açısından Cumhurbaşkanlığını dengeleyebilecek ek yetkilerle donatılan bir Parlamento'nun oluşturulabileceğine dikkat çekilmektedir. İktidar açısından ek yetkilerle donatılan Parlamento'nun anlamı, yetkileri artabilecek bir Hükümet Başkanı'nın söz konusu olmasıdır. Bu bağlamda, önümüzdeki süreçte Parlamento ile Hükümet Başkanı'nın iktidarı arttırılabilir ve bu birimlerin farklı bir yapıda yeniden şekillenmeleri sağlanabilir.

СОЦИАЛЬНО ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ 2016: ОБЩЕСТВЕННОЕ МНЕНИЕ

DR. ERKIN BAYDAROV

В новый, 2017 г. Республика Узбекистан вступает с ожиданием перемен во всех сферах социально-экономической жизни. Несмотря на определенные социально-экономические проблемы, 97,5% граждан страны удовлетворены развитием дел в республике. Об этом свидетельствуют результаты социологического исследования «Узбекистан: общественное мнение – 2016», проведенный Центром изучения общественного мнения «Ижтимоий фикр», который на протяжении почти 20 лет проводит разномасштабные социологические опросы среди различных слоев населения республики и во всех ее регионах.

СОГЛАСНО ОПРОСУ, 97,5 % ГРАЖДАН ПОЛОЖИТЕЛЬНО ХАРАКТЕРИЗУЮТ СОВРЕМЕННУЮ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКУЮ СИТУАЦИЮ В СТРАНЕ И ОЦЕНИВАЮТ ЕЕ КАК «ХОРОШУЮ И СТАБИЛЬНУЮ».

Опрос «Общественного мнения – 2016» проводился во всех регионах страны. В нем участвовали представители всех социальных групп, различных национальностей и религиозных конфессий. Согласно опросу, 97,5 % граждан положительно характеризуют современную социально-экономическую ситуацию в стране и оценивают ее как «хорошую и стабильную». Опрошенные респонденты объясняют это улучшением как условий и повышением качества жизни населения, а также уверенностью в завтрашнем дне. Следует отметить, что данные за 2016 г. превосходят результаты аналогичного опроса по итогам 2015 г. Тогда этот

www.oz.sputniknews-uz.com

показатель равнялся 90,8 %.

Как показывают данные социологического опроса, граждане удовлетворены уровнем развития и состоянием дел в сфере экономики, свободы экономической деятельности, развития малого бизнеса и частного предпринимательства, обеспечения защиты частной собственности, обеспечения личной безопасности граждан, защиты прав и свобод человека и других.

В то же время, опрос также выявил недостаточную эффективность работы местных исполнительных органов власти по решению актуальных социальных и экономических проблем, а также по обеспечению доступности и открытости для граждан информации о работе органов местной власти. В частности, 38,7 % участников опроса в той или иной степени были удовлетворены работой местных органов исполнительной власти, 42,8 % — удовлетворены частично, 13,6 % — не удовлетворены. Две трети опрошенных граждан считают, что их социальное положение в 2016 году улучшилось. Отмечается рост доходов граждан

НЕСМОТЯ НА ДОСТИГНУТЫЕ УСПЕХИ ЗА ПОСЛЕДНИЕ ГОДЫ, УЗБЕКИСТАН ВСЕ ЕЩЕ ВХОДИТ В СПИСОК СТРАН, СО СРЕДНИМ УРОВНЕМ РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА.

от предпринимательской, фермерской деятельности, увеличение размера заработной платы, пенсий. Исследование также показало, что граждане с воодушевлением восприняли инициативы нового Президента Узбекистана Ш. Мирзиёева по созданию народных приемных, направленных на защиту интересов и реализацию устремлений граждан, а также решение наиболее актуальных вопросов, затрагивающих широкие слои населения.

Однако, несмотря на достигнутые успехи за последние годы (уровень роста ВВП является одним из самых высоких в мире), Узбекистан все еще входит в список стран, со средним уровнем развития человеческого потенциала. Так, в последнем Докладе ООН о развитии человека 2015 «Work for Human Development» («Труд во имя человеческого развития») Узбекистан занял в 2014 году – 114 место (Туркменистан – 109, Кыргызстан – 120, Таджикистан – 129). Из стран региона только Казахстан входит в список стран с высоким уровнем развития занимая 56 место.

Безусловно, новое поколение руководителей Узбекистан предпримет все возможное для того, чтобы поднять уровень жизни и социальной защищенности своих граждан, а также поднять на должный уровень показатели здоровья, уровня образования, культурного развития населения, охраны окружающей среды, преступности и т.д. Для этого у Узбекистана есть все возможности: природные и человеческие ресурсы, дух предпринимательства, богатое культурное наследие, традиции взаимопомощи и сострадания.

2016 YILINDA KÜÇÜK VE ORTA BOY İŞLETMELERİN KAZAKİSTAN EKONOMİSİNDEKİ YERİ

www.russedina.ru

DR. HAYAL AYCA SIMSEK

2016 yılında küçük ve orta boy işletmelerin Kazakistan ekonomisindeki yeri önemli ölçüde artmıştır. Nitekim, yıl sonu (Aralık 2016) itibarıyla 125,000'den fazla küçük işletme Kazakistan ekonomisinde faaliyet göstermektedir. Kazakistan Milli Ekonomi Bakanlığı'nın açıklamalarına göre, küçük işletmelerin ekonomideki payı 2016 yılında %21 oranında artmıştır. Buna karşılık, son dönemde yaşanan durgunluğun etkisiyle büyük ve orta boy işletmelerde durum tam tersidir. Nitekim, 2016 yılında faaliyet gösteren orta boy işletmelerin sayısı %1 oranında azalmış ve yeni açılan orta boy işletmelerin oranı da %39 oranında düşmüştür.

Bununla birlikte Kazakistan ekonomisinde küçük işletmelerin iyileştirilmesine yönelik yapılan düzenlemeler ve verilen destekler, bu alanda girişimciliğin teşvik edilmesini sağlamıştır. Özellikle Damu Fonu aracılığıyla küçük işletmelerde girişimciliğin teşvik edilmesine yönelik olarak işletilen kredi mekanizması, bu alanda hızlı bir gelişme sağlanmasına yardımcı olmuştur. 2010 yılından bu yana küçük işletmelerde 8.3 bin girişimci projesi için devlet tarafından onaylanan kredi teşviği miktarı, 1.6 trilyon tengedir. Ocak-Kasım 2016 döneminde 21.8 milyar tenge, küçük işletmelere teşvik kredisi olarak dağıtılmıştır.

KAZAKİSTAN EKONOMİSİNDE KÜÇÜK İŞLETMELERİN İYİLEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK YAPILAN DÜZENLEMELER VE VERİLEN DESTEKLER, BU ALANDA GİRİŞİMCİLİĞİN TEŞVİK EDİLMESİNİ SAĞLAMISTIR.

Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in kamuoyu ile paylaştığı '100 Somut Adım' projesinde de küçük işletmelerin geliştirilmesine yönelik düzenlemeler yer almaktadır. Programda özellikle küçük ve orta boy işletmelerde nitelikli işgücünün kullanılmasına yönelik olarak aktif bir istihdam politikasının uygulanması önerilmektedir. Diğer yandan Hızlı Endüstriyel Yenilikçi Kalınma Milli Programı kapsamında ise istihdam politikalarında reformun yanı sıra mesleki eğitimin ve yeniden eğitimin geliştirilmesine yönelik kapsamlı düzenlemeler yer almaktadır. Bu program yoluyla küçük ve orta boy işletmelerin daha geniş ölçekte üretim yapmasını sağlayacak uzmanlık gerektiren düzenlemeler ve mesleki eğitim imkanı sağlanmaktadır. Bu kapsamda uygulanan mesleki eğitim ve yeniden eğitim düzenlemeleri, 6 ay süren özel kurslar yoluyla verilmekte ve ayrıca 3 ay süren eğitim programları yoluyla eğitime devam edilmektedir. Diğer yandan, 2011 yılından itibaren uygulanan 2020 Devlet İstihdam Programı çerçevesinde insan kaynaklarının hızlı bir şekilde endüstrileşme sürecine entegrasyonunu sağlamaya yönelik ve özellikle küçük ve orta boy işletmelerde mikro kredi mekanizmasını işletmeyi hedefleyen bir planlama yapılmaktadır. Mikro kredi uygulamasının özellikle kırsal bölgelerde binlerce kişiye iş

imkanı sağlaması ve böylece köyden kente göç sürecini yavaşlatması beklenmektedir.

Yukarıda adı geçen düzenlemelerin Kazakistan ekonomisinde küçük işletmeler üzerindeki olumlu etkisi 2016 yılında açıkça ortaya çıkmıştır. Ocak-Kasım 2016 döneminde küçük işletmeler GSYİH'dan aldıkları pay 15 trilyon tenge olmuştur. Buna karşılık aynı dönemde büyük ve orta boy işletmelerin kar elde etme oranı sadece %18 oranında artmıştır. Küçük işletmelerin Ocak-Kasım 2016 döneminde elde ettikleri kar ise 1.4 trilyon tenge olmuştur. Bu sektörün karlılığı 2015 yılında %3 iken 2016 yılında %10'a yükselmiştir. Görüldüğü gibi, küçük ve orta boy işletmelerin geliştirilmesi, Kazakistan ekonomisinde yeni istihdam oluşturma ve çeşitlendirme süreci için de çok büyük önem taşımaktadır. Kazakistan'da küçük ve orta boy işletmelerin istihdamının toplam istihdam içindeki payı %28'dir ve bu oran hala dünya ortalamasının (%63) oldukça altındadır. Dolayısıyla, bu alanda istihdam imkanlarının artırılması gerekmektedir.

KÜÇÜK VE ORTA BOY İŞLETMELERİN GELİŞTİRİLMESİ, HEM ETKİN BİR İSTİHDAM POLİTİKASININ UYGULANMASINDA HEM DE ENDÜSTRİLEŞME SÜRECİNİN HIZLANDIRILMASINDA ÜLKEYE ÖNEMLİ KATKI SAĞLAYACAKTIR.

Sonuç olarak, küçük ve orta boy işletmelerin geliştirilmesi, Kazakistan ekonomisi için hem etkin bir istihdam politikasının uygulanmasında hem de endüstrileşme sürecinin hızlandırılmasında çok önemli bir katkı sağlayacaktır. Bu nedenle küçük işletmeler arası ekonomik bağlantıların iyileştirilmesi, yerel işletmelerin entegrasyonunun sağlanması ve güçlendirilmesi ve bu işletmelere alt yapı sağlayacak faaliyetlerin hızlı bir şekilde tamamlanması, bu işletmelerin daha etkin bir şekilde ekonomide faaliyet göstermesini sağlayacaktır. Diğer yandan, uygulanacak istihdam politikasının da kısa dönemli istihdam ihtiyaçlarının yanı sıra uzun dönemli ihtiyaçları da yansıtacak şekilde kapsayıcı bir çerçevede düzenlenmesi, hem ülkenin kısa ve uzun dönemli istihdam potansiyelinin daha doğru bir şekilde belirlenmesini hem de küçük işletmelerin istihdam ihtiyaçlarını en etkin oldukları alanlarda karşılamalarını sağlayacaktır. Böylece bu işletmeler, ülkenin ekonomik gelişme hızına ciddi bir katkı sağlayacaklardır.

NEW AGREEMENTS OVER THE BAKU-NOROROSSYISK OIL PIPELINE SUPPLY

LIDIYA PARKHOMCHIK

**SOCAR AND
TRANSNEFT
REACHED AN
AGREEMENT ON
THE ISSUE OF THE
BAKU-NOVOROS-
SIYSK OIL PIPELINE
SUPPLY IN 2017.**

www.azernews.az

In early January 2017, the Azerbaijani state oil company SOCAR and the Russian state-owned oil transportation company Transnet reached an agreement on the issue of the Baku-Novorossiysk oil pipeline supply in 2017. The parties agreed to increase the volumes of the Azerbaijani oil transportation via the pipeline to about 1.5 million tons, which is a 0.2 million tons more compared to 2016. It was also stated that over 325,000 tons of oil produced in Azerbaijan are to be transported in the first quarter of the year.

It is worth mentioning that last year Azerbaijan and Russia faced problems with pumping oil via the Baku-Novorossiysk pipeline. For instance, in December 2015, Transneft stopped the Azerbaijani oil deliveries, referring to technical limitations. Moreover, Transneft refused to temporarily provide alternative route to Makhachkala. Therefore, the oil volumes that supposed to be shipped via the Russian pipeline were redirected to the Baku-Tbilisi-Ceyhan pipeline. The oil shipments via the Baku-Novorossiysk pipeline were resumed in March 2016

as a result of the agreement signed between the parties in February 2016. According to the inked document, SOCAR pledged to export 1.3 million tons of oil via Russia.

Actually, it was not the first occasion in the Azerbaijani-Russian energy relations on which the parties had to overcome a number of obstacles that could affect the oil export via the Baku-Novorossiysk pipeline. For instance, in May 2013, the Prime Minister of Russia, Dmitry Medvedev, signed a decree on termination of the oil contract with Azerbaijan in the beginning of 2014. By signing the decree, the Russian side wanted to demonstrate its dissatisfaction with the steady decline in the oil supplies through the Baku-Novorossiysk pipeline. In fact, in 2008 the total amount of Azerbaijani oil transported through the Baku-Novorossiysk pipeline was

IT CAN BE EXPECTED THAT SOCAR AND TRANSNEFT WILL KEEP THE OIL SUPPLY OF THE BAKU-NOVOROSIYSK PIPELINE STABLE.

about 4 million tons. The volumes of oil supplies decreased to over 2 million tons in 2011 and 2012. Furthermore, SOCAR decreased the oil export via Russia to 1.75 million tons in 2013 reaching 0.932 million tons in 2014. The parties could manage to stop the decreasing trend only by signing a new agreement on the Baku -Novorossiysk pipeline agreeing to pump at least 1.5 million tons of oil per year. As a result, the oil exports from Azerbaijan via Russia increased totaling 1.27 million tons in 2015.

Therefore, it can be expected that SOCAR and Transneft will keep the oil supply of the Baku - Novorossiysk pipeline stable in 2017. However, since Russia and Azerbaijan joined the oil freeze deal, there is a possibility that the volumes of oil transported via the pipeline would not reach the projected level.

NATO'NUN POLONYA'YA ASKERİ SEVKİYATI

CENGİZHAN CANALTAY

Polonya medyası NATO'nun Atlantik Kararlılık Operasyonu kapsamında Polonya'ya konuşlandırılması beklenen çok sayıda aracın Polonya'ya ulaştığını bildirdi. Çoğunluğu Amerikan askerlerinden oluşan konvoy, Almanya-Polonya sınırını geçerek Zagan kentine ulaştı. 6 Ocak 2017 tarihinde sevkıyat kapsamında Almanya'nın kuzeyindeki Bremerhaven limanından NATO'nun 3. Zırhlı Tugayına ait 87 tank ve 144 Bradley tipi savaş aracı ile 3.500 asker sevk edildi. Bu sevkıyatı NATO'nun önemli hava üstlerinden birisi olan Wrocław kentindeki üste yapılacak olan 2 bin 800 parça askeri teçhizat sevkıyatının takip edeceği bildirildi.

Polonya'ya ulaşan askerlerin 18 Ocak 2017 tarihine kadar ülkenin Swietosow, Skwierzynia ve Boleslawiec kentlerine yerleşmesi beklenmektedir. Buna ek olarak birliklerin bazılarının Baltık ülkeleri ile Bulgaristan ve Romanya'ya da yönlendirilmesi planlanmaktadır. Bu sevkıyat, Soğuk Savaş sonrası ABD'nin

NATO'NUN 3. ZIRHLI TUGAYINA AİT 87 TANK VE 144 BRADLY TİPİ SAVAŞ ARACI İLE 3.500 ASKER POLONYA'YA SEVK EDİLDİ.

Avrupa'ya yapmış olduğu en büyük askeri sevkıyat olma özelliğini taşıması nedeniyle dikkat çekmektedir.

Bilindiği üzere Polonya, son yıllarda ordu kapasitesini hem teknolojik hem de asker sayısı açısından geliştirmek amacıyla büyük kaynaklar ayırmaktadır. Savunma Bakanı Antoni Macierewicz ilk olarak 2015 yılında verdiği demeçlerde Polonya ordusunu yeniden inşa edeceğini ve bu planlarının arasında asker sayısını %50 artırarak 150.000'e çıkarmak olduğunu belirtmekle beraber, hükümetin modernizasyon çalışmalarına 2022 yılına kadar ayırmayı planladığı 34 milyar doları 62 milyar dolara çıkardığını açıklamıştı.

Süreci değerlendirdiğimizde, Varşova'da 8-9 Temmuz 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen toplantıda NATO'nun Polonya'nın savunmasının güçlendirilmesi için Polonya'ya bir NATO taburu gönderilmesi ile birlikte Estonya, Latvia ve Litvanya gibi ülkelere de NATO taburlarının gönderilmesi konuları tartışılmıştır. Bu toplantıda alınan kararların Polonya ayağının hayata geçirilmeye başlandığını görmekteyiz. Aynı tarihlerde yaşanan bir diğer önemli gelişme ise Polonya Savunma Bakanı Antoni Macierewicz'in Rusya'dan gelebilecek potansiyel askeri tehditlere karşı 35000 kişilik sivillerden oluşan paramiliter bölgesel savunma gücü birliklerinin kurulması yönündeki kararın onaylandığını açıklamasıdır. Bu kararın alınmasında rol oynayan en büyük etkenlerden biri ise Ukrayna'daki gibi bir hibrid savaş ihtimaline karşı hazırlıklı olunması düşüncesidir.

www.wgwnews.org

Polonya Rusya'dan gelebilecek potansiyel bir saldırı tehdidine karşı soğuk savaş dönemi tarzında bir silahlanma yarışına girmiştir. Bu durum Rusya'nın Kaliningrad'ı daha fazla silahlandırması ile yeni bölgesel bir güvenlik tehdidi oluşturma potansiyeline sahiptir. Sevkiyat ile ilgili Kremlin Basın Sözcüsü Dmitriy Peskov "bu hareketler bizim çıkarlarımızı ve ulusal güvenliğimizi tehdit eder" şeklinde bir açıklama yapmıştır. Açıklamasının devamında Peskov önemli olanın ne kadar asker sevk edildiği değil asıl üstünde durulması gereken gelişmenin "Avrupa ülkesi bile olmayan üçüncü bir tarafın sınırlarımızın yakınlarında askeri varlığını arttırmasıdır" sözleri ile Rusya'nın bu sevkiyattan duyduğu rahatsızlığı dile getirmiştir.

Konuyu uluslararası ilişkiler boyutundan inceleyecek olursak NATO üyesi Avrupalı ülkelerin Atlantikçi ve Avrupalı olarak iki gruba ayrıldığından bahsedebiliriz. Burada Atlantikçi diye

**BU DURUM
RUSYA'NIN
KALİNİNGRAD'I
DAHA FAZLA
SİLAHLANDIRMASI
İLE YENİ BÖLGESEL
BİR GÜVENLİK
TEHDİDİ
OLUŞTURMA
POTANSİYELİNE
SAHİPTİR.**

tabir edebileceğimiz grubun, Avrupalı NATO üyelerine göre NATO'nun stratejilerine daha güçlü destek vermenin yanında ayrıca daha fazla kaynak ayırdıklarını değişik çalışmalar ortaya koymaktadır. Atlantikçi ülkelerin benimsemiş olduğu stratejik kültür nedeniyle bu ülkelerin askeri tehdit algısının daha hassas olduğunu ifade edebiliriz. Bu açıdan bakıldığında Polonya'nın kendisini Rusya tarafından askeri tehdit altında hissetmesi daha iyi anlaşılabilir. Ancak, bu tür adımlar bölgesel gerginlikleri artırmanın yanı sıra her iki ülke ekonomisine de ek bir yük getirmektedir. Dolayısıyla, bu gelişmeler iki ülke arasındaki ve Rusya ile Baltik ülkeleri arasındaki ticareti olumsuz yönde etkileyebilir. Genel çerçevede konunun gidişatında Rusya ve NATO arasındaki güvenlik çemberinde yaşanan güç çekişmesi ve Rusya'nın bu sevkiyata nasıl karşılık vereceği önemli rol oynayacaktır.

TOTAL AMOUNT OF EMISSIONS INTO THE ATMOSPHERE IN RUSSIA DECREASED BY 13% IN 10 YEARS

SAULE AKHMETKALIYEVA

According to the Minister of Natural Resources and Environment of Russia, Sergei Donskoi, over the course of the past 10 years, total amount of pollutants, released into the atmosphere, reduced by 13%, while transport emissions decreased by 10%. However, despite the general positive trend, air pollution level in every fifth city of the country is estimated as high to very high. 17 million people, which is 17% of urban population, breathe poor quality air as high concentrations of sulfur di-

OVER THE COURSE OF THE PAST 10 YEARS, TOTAL AMOUNT OF POLLUTANTS, RELEASED INTO THE ATMOSPHERE, REDUCED BY 13%, WHILE TRANSPORT EMISSIONS DECREASED BY 10%.

oxide, nitrogen oxide, carbon, benzo-pyrene and formaldehyde have negative impacts on the ecosystem and human health.

11 cities on the priority list with population of 1.5 million people suffer the most: Birobidzhan, Bratsk, Zima, Kyzyl, Minusinsk, Norilsk, Petrovsk-Zabaykalsky, Selenginsk, Ulan-Ude, Chita and Chernogorsk. Most of these cities are located in the Asian part of Russia, which is characterized by unfavorable for the dis-

persion of pollutants weather conditions. These 11 cities were also on the list in 2014 and in 2015. Due to the sharp decline of benzo-pyrene by 40%, eight cities, Blagoveshchensk, Irkutsk, Krasnoyarsk, Lesosibirsk, Novokuznetsk, Chelyabinsk, Shelekhov and Yuzhno-Sakhalinsk, were excluded from the priority list in 2014. However, exclusion of the majority of the cities from the priority list is not associated with a significant improvement of ecological situation but with alterations of the amount of maximum allowable concentration. The maximum daily average values of maximum permissible concentration of formaldehyde were increased in 2014. If this threshold was not changed, the number of cities on the priority list would have amounted to 29 instead of 11.

During the Soviet era, Russia used to be one of the most polluted coun-

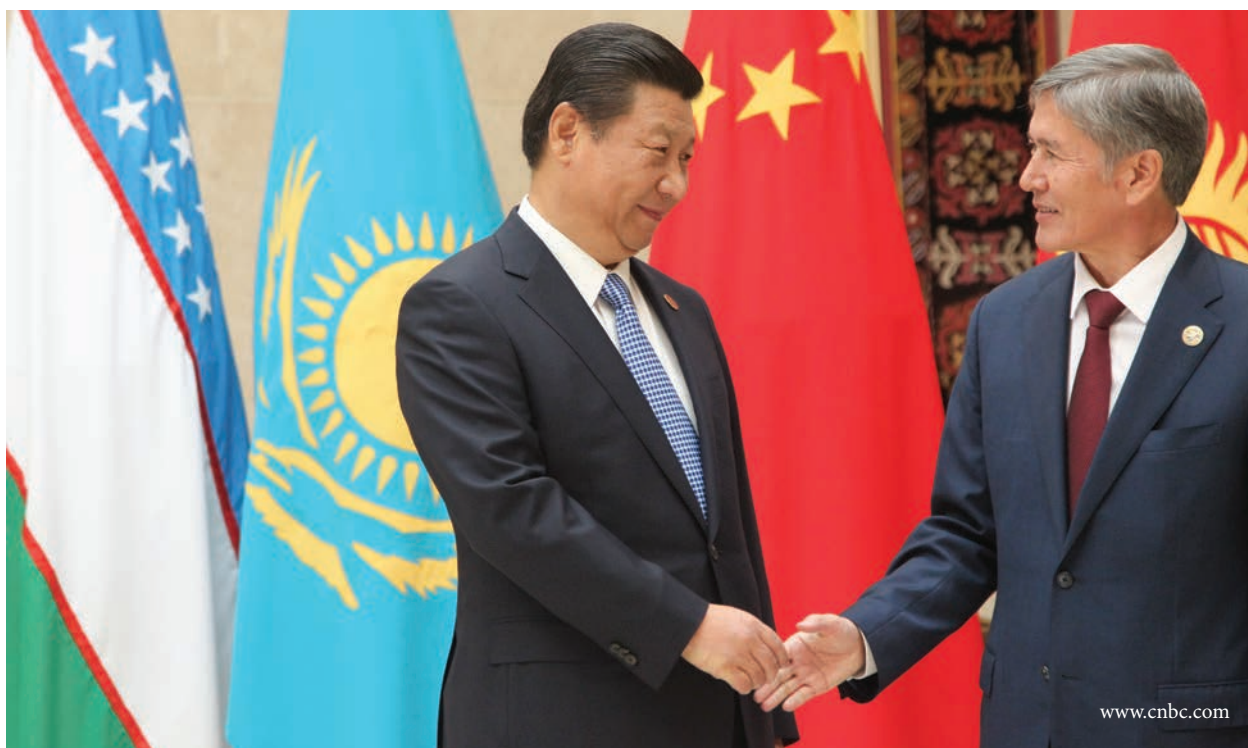
**AIR POLLUTION
LEVEL IN EVERY
FIFTH CITY OF
THE COUNTRY IS
ESTIMATED AS HIGH
TO VERY HIGH.**

tries in terms of air pollution. Since 1990s, as the industrial development of the country has slowed down, so has the amount of air pollution. Moreover, as the amount of vehicles have increased, contribution of the transportation sector to total emissions have also grown. Nevertheless, emissions from industrial plants are the major source of air pollution in the country. According to the environmental report of the Russian Ministry of Natural Resources and Environment, industrial emissions account to 56% of all contaminants. Manufacturing sector accounts for third of all industrial emissions, mining for 28%, electricity gas and water generation and distribution for 22%. In this light, the country needs to introduce new environmental policies that would limit the amount of emissions both from the industrial and transportation sectors.

CHINA AND KYRGYZSTAN VOW TO DEEPEN SECURITY COOPERATION

DR. AZHAR SERIKKALIYEVA

The President of Kyrgyzstan, Almazbek Atambayev, arrived to Beijing on a working visit on January 4, 2017. During the visit, President Almazbek Atambayev met with the Chinese leader, Xi Jinping. The heads of the states discussed topical issues of the Chinese-Kyrgyz relations, shared plans to expand cooperation on a wide range of bilateral cooperation and exchanged views on international and regional issues of mutual interest. This year marks the 25th anniversary of the establishment of diplomatic relations between China and Kyrgyzstan, mentioned Xi, and added that bilateral

CHINA AND KYRGYZSTAN VOWED TO DEEPEN SECURITY COOPERATION AND TO JOINTLY FIGHT AGAINST TERRORISM SUCH AS THE EAST TURKISTAN ISLAMIC MOVEMENT.

ties have reached an unprecedented level. The President of Kyrgyzstan, Almazbek Atambayev, and the President of China, Xi Jinping, exchanged congratulatory messages on the 25th anniversary of establishment of diplomatic relations between the two countries.

In his message Almazbek Atambayev said that during the quarter of a century since the establishment of diplomatic relations, Kyrgyzstan and China jointly established an active political dialogue, mutually beneficial trade and economic and cultural-humanitarian cooperation, as well as effective cooperation in the field

of security. "Our positions on many topical and important issues on the international agenda are similar or close. We also have good cooperation within the UN, Shanghai Cooperation Organization (SCO), and other multilateral frameworks. In September 2013, during the visit of the President of China, Xi Jinping, to Kyrgyzstan, bilateral relations were carried to the level of strategic partnership, which fully corresponds to the spirit of good neighborliness and friendship between the nations.

China and Kyrgyzstan vowed to deepen security cooperation and to jointly fight against terrorism represented by the East Turkistan Islamic Movement. During the meeting, two leaders agreed to jointly combat the "three evil forces": terrorism, separatism and extremism. Xi attributed the achievements in bilateral ties to the adherence to the principle of good-neighborliness, mutual respect, equality, mutual benefit and win-win cooperation by the two sides. The countries have demonstrated mutual support on issues regarding each other's core interests and concerns and maintained close communication and coordination on major international and regional affairs, mentioned Xi. According to the Chinese President, China and Kyrgyzstan have become good friends, neighbors and partners. China is willing to work with Kyrgyzstan for new highlights in cooperation and to push forward the bilateral strategic partnership. In his speech, Xi focused on the achievements by two nations in the "One Belt, One Road" Initiative, calling on both sides to speed up construction of major infrastructure projects, enhance cooperation in production capacity, promote cooperation among small

IN HIS SPEECH, XI FOCUSED ON THE ACHIEVEMENTS BY THE TWO NATIONS IN THE "ONE BELT, ONE ROAD" INITIATIVE, CALLING ON BOTH SIDES TO SPEED UP CONSTRUCTION OF MAJOR INFRASTRUCTURE PROJECTS, ENHANCE COOPERATION IN PRODUCTION CAPACITY, PROMOTE COOPERATION AMONG SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES AND DOVETAIL THE "ONE BELT, ONE ROAD" INITIATIVE WITH THE EURASIAN ECONOMIC UNION.

and medium-sized enterprises and dovetail the "One Belt, One Road" Initiative with the Eurasian Economic Union. China is ready to deepen coordination with Kyrgyzstan within the framework of the SCO.

According to Atambayev, China is an important strategic partner of Kyrgyzstan and has provided huge support for the country's prosperity and stability. Kyrgyzstan is willing to enhance cooperation with China in the areas of infrastructure, agriculture and the "One Belt, One Road" initiative. Kyrgyzstan firmly supports China's efforts in safeguarding its core interests and will continue to stick to the one-China policy. China, in turn, always supports the development policy of Kyrgyzstan, and supports Kyrgyzstan's efforts to ensure state independence, sovereignty, security and development.

www.president.kg

THE WORLD BANK GLOBAL OUTLOOK PREDICTS A 2.2% OF ECONOMIC GROWTH FOR KAZAKHSTAN IN 2017

KANAT MAKHANOV

The World Bank, in its annual Global Outlook published on January 10, predicts 2.7% global economic growth in 2017. The document contains global economic growth estimates for 2016 and projections up to 2019. According to these estimates, the world economic growth for 2016 will be around 2.3%. The pattern of the last year's growth was described as "post-crisis low" which was characterized by "anaemic" levels of investment and general slowdown of international trade. Major economic political events in 2016 had significant effects on projections on

ECONOMIC GROWTH FOR KAZAKHSTAN IN 2017 WILL BE AROUND 2.2%, SUBSEQUENTLY REACHING 3.7% AND 4.0% IN 2018 AND 2019 RESPECTIVELY.

both developed and developing economies. Thus, higher Federal Reserve rates and stronger US dollar will put pressure on developing and emerging economies by making credit conditions harder. Another major event that affected the economic policy of the EU is the Brexit. This development definitely caused serious volatilities in financial markets all over the world and led to weakening of euro and pound relative to the US dollar and other currencies.

When it comes to Kazakhstan, the

growth estimates for 2016 is 0.9%, which is a little bit lower than the government's expectations of 1%. However, according to the outlook, the economic growth for Kazakhstan in 2017 will be around 2.2%, subsequently reaching 3.7% and 4.0% in 2018 and 2019 respectively. The projections for the EEU are lower due to the lower growth projections on the Russian economy. Thus, the economy of the EEU is projected to grow by 1.5%, 1.9% and 2.1% in 2017, 2018 and 2019, respectively. For Russia, these figures are 1.5% (2017), 1.7% (2018) and 1.8% (2019). Generally speaking, Kazakhstan will maintain moderate rates of economic growth during the next three-years. Such moderate economic growth projections result from three conditions: low oil prices, sluggish economic growth in Russia, and tightening of credit terms overseas.

DURING 2017, THE OIL PRICES ARE EXPECTED TO RISE BY 28.2% AND STAY RELATIVELY HIGH IN THE SUBSEQUENT YEAR.

On the other hand, the main factor that will affect the economic growth positively during 2017-2019 is the recuperation of oil prices. Thus, according to the outlook, during 2017 the oil prices are expected to rise by 28.2% and stay relatively high in the subsequent year. However, non-energy commodities are expected to pick up only by 1.4%. Another positive factor for the economy of Kazakhstan is relatively high projections of growth in China. During the period of 2017-2019, the Chinese economy is projected to maintain higher than 6% annual growth rate. This growth rate is as high as it was a couple of years ago. Nevertheless, 6%-6.5% of economic growth in China is still good for Kazakhstan if to take into account the fact that China is currently the second most important trade partner of Kazakhstan.

ÇİN VE RUSYA ABD'NİN THAAD FÜZE SİSTEMİNE KARŞI ANLAŞTI

OMIRBEK HANAYI

Xinhua ajansının haberine göre, 12 Ocak 2017 tarihinde Moskova'da Çin-Rusya arasındaki Kuzeydoğu Asya Güvenlik İştişaresi 6. Toplantısı gerçekleştirildi. Çin Dışişleri Bakan Yardımcısı Kong Xuan-you ve Rusya Dışişleri Bakanı Yardımcısı Igor Morgulov ve iki ülkenin diplomatik, savunma ve güvenlik yetkililerinin katıldığı bu toplantıda, iki taraf ABD ile Güney Kore'nin birlikte Kore Yarımadası'na konuşlandırmayı planladıkları Terminal High Altitude Area Defense (THAAD) füze sistemine karşı birlikte hareket etme konusunda anlaşmaya vardı.

Çin ile Rusya'nın güvenlik ile ilgili çıkar-

FAKAT 20 OCAK 2017 TARİHİNDE ABD'NİN BAŞKANLIK GÖREVİNE RESMİ OLARAK GELME-Sİ BEKLENEN DONALD TRUMP'UN UYGULAYACAĞI DIŞ POLİTİKANIN NE OLACAĞI HENÜZ KESİNLİK KAZANMAMIŞTIR.

larını korumayı ve Kuzeydoğu Asya bölgesinin güvenliğini ve istikrarını sağlamayı amaçladıklarını öne süren taraflar, ABD ve Güney Kore'nin bölgede THAAD füze sistemini kurmaya çalışmalarından son derecede endişe duyduklarını ve buna şiddetle karşı çıkacaklarını belirterek, ABD ve Güney Kore'ye THAAD füze sistemini kurmayı durdurmaları yönünde çağrıda bulundu. Çin ve Rusya, Kore Yarımadası'ndaki ve Kuzeydoğu Asya'daki mevcut durumun son derece karmaşık ve hassas olduğunun altını çizerek, ilgili tarafların gerginliği daha da arttırmaması gerektiğini vurguladı. Nitekim her iki taraf da Kore Yarımadası'nın nükleer si-

lahlardan arındırılmasını hedeflediklerini, sorunun çözülmesi için ve Kore Yarımadası'nda barışın ve istikrarın korunması için diyalog ve istişare yolunda çaba harcamayı devam edeceklerini de yineledi.

Esasında 8 Temmuz 2016 tarihinde ABD ve Güney Kore'nin ortak bir bildiri yayımlayarak THAAD sistemini Kore Yarımadası'nda konuşlandıracaklarını resmi olarak açıklamaları ve 30 Eylül 2016 tarihinde Seul yönetiminin THAAD sistemini konuşlandıracağı yeri resmi olarak belirlemesi, bu gelişmeye uzunca süredir karşı çıkan Çin ile Rusya'nın bir araya gelmesine neden olmuştur denilebilir. ABD ve Güney Kore, her ne kadar THAAD füze sisteminin tamamen Kuzey Kore'nin nükleer silah tehdidiyle ilgili olduğunu açıklasa da, Çin ve Rusya, THAAD sisteminin Kore Yarımadası'nda konuşlandırılmasının, bölgedeki kendi ulusal çıkarlarına zarar vereceğini ve Kore Yarımadası'ndaki sorunları daha

ÇİN İLE RUSYA'NIN GÜVENLİK İLE İLGİLİ ÇIKARLARINI KORUMAYI VE KUZEYDOĞU ASYA BÖLGESİNİN GÜVENLİĞİNİ VE İSTİKRARINI SAĞLAMAYI AMAÇLADIKLARINI ÖNE SÜREN TARAFLAR, ABD VE GÜNEY KORE'NİN BÖLGEDE THAAD FÜZE SİSTEMİNİ KURMAYA ÇALIŞMALARINDAN SON DERECEDE ENDİŞE DUYDUKLARINI VE BUNA ŞİDDETLE KARŞI ÇIKACAKLARINI BELİRTEREK, ABD VE GÜNEY KORE'YE THAAD FÜZE SİSTEMİNİ KURMAYI DURDURMALARI YÖNÜNDE ÇAĞRIDA BULUNDU.

da derinleştireceğini ve bölgesel gerilimi artıracaklarını vurgulamaktadırlar.

Çin ve Rusya'nın, ABD ile Güney Kore'nin THAAD füze sistemine karşı birlikte hareket etme konusunda anlaşmaları, iki ülkenin stratejik işbirliği konusunda ilişkilerini bir adım daha öteye taşıdığını göstermektedir. Çünkü Ukrayna krizi, İran'ın nükleer programı, Güney Çin denizi sorunu ile Suriye sorununa ilgili iki ülkenin yaklaşımlarının Rusya-Çin ilişkilerini pekiştirdiği söylenebilir. Bu açıdan bakıldığında Çin ve Rusya ilişkileri, Çin tarafından önerilen Kapsamlı Stratejik İşbirliği Ortaklık derecesine çıkabilir. Fakat 20 Ocak 2017 tarihinde ABD'nin başkanlık görevine resmi olarak gelmesi beklenen Donald Trump'un uygulayacağı dış politikanın ne olacağı henüz kesinlik kazanmamıştır. Bu yüzden Kore Yarımadası'nda konuşlandırılacak THAAD sisteminin gelecekteki durumu da Trump'un uygulayacağı dış politikaya büyük ölçüde bağlıdır.

www.mil.sohu.com

**ОСАК 2017 ТАРІНІНДЕ АЛ-ФАРАБИ
KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ DOĞU
ARAŞTIRMALARI FAKÜLTESİNDEN
DOÇ. DR. SAYFULLA SAPANOV
“AVRUPA BİRLİĞİ: BREXİT ÖNCESİ
VE SONRASI” ADLI SEMİNER
VERDİ.**

2017 ЖЫЛҒЫ 5 ҚАҢТАРДА ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ ШЫҒЫСТАНУ ФАКУЛЬТЕТІНІҢ ОҚЫТУШЫСЫ ДОЦЕНТ, ДОКТОР САЙФУЛЛА САПАНОВ «ЕУРОПАЛЫҚ ОДАҚТЫҢ БРЕКСИТКЕ ДЕЙІНГІ ЖӘНЕ ОДАН КЕЙІНГІ ЖАҒДАЙЫ» АТТЫ СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.

Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi, Doğu Araştırmaları Fakültesinin Öğretim Üyesi Doç. Dr. Sayfulla Sapanov Avrupa Birliği'nin (AB) Brexit öncesi ve sonrası durumu adlı seminerinde ana hatlarıyla Brexit referandum kararının İngiltere, Avrupa ve küresel çaptaki etkileri, ekonomik ve siyasi yönden analizi ile birlikte bu kararın Kazakistan ve AB arasındaki ilişkilere etkileri konularına değindi. Sapanov kararın hem ekonomik hemde politik yankıları hakkında kendi analizlerini belirtti. Bunlar arasında özellikle milli kimliği öne çıkaran sağ partilerin karar sonrasında güçlenmeye başladığının altını çizdi.

AB açısından yapmış olduğu analizlerde AB entegrasyonu karşıtı grupların Brexit kararı sonrasında güçlerinin artmaya başladığını ve buna son dönemde yaşanan terör ile göç akımı gibi olayların da etki ettiğini belirtti. AB kimliği ile milli kimlik tartışmalarının referandum sonrasında arttığını ifade ederek daha da sertleştiği yönünde görüşlerini belirtti. Buna ek olarak Fransa, İtalya ve Polonya gibi ülkelerde milli kimliği öne çıkaran partilerin bu akımdan faydalanarak güç kazandıklarını

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Шығыстану факультетінің оқытушысы доцент, доктор Сайфулла Сапанов «Еуропалық Одақтың (ЕО) Брекситке дейінгі және одан кейінгі жағдайы» атты семинарында жалпы Брексит референдумы шешімінің Ұлыбританияға, Еуропаға және жаһандық тұрғыдағы әсері мен бұл шешімнің Қазақстан мен ЕО арасындағы қарым-қатынастарға әсеріне тоқталып өтті. Сондай-ақ, Сапанов бұл шешімнің экономикалық және саяси салдарына қатысты талдауларымен бөлісті. Әсіресе, шешімнен кейін ұлттық бірегейлікті алға тартатын оңшыл партиялардың нығая бастағанына назар аударды.

ЕО-ға қатысты жасаған талдауларында Брексит шешімінен кейін ЕО интеграциясына қарсы топтардың күштері арта бастап, бұған соңғы жылдары орын алып жатқан лаңкестік пен көші-қон ағыны сияқты оқиғалар әсер етті деп мәлімдеді. Референдумнан кейін ЕО бірегейлігі мен ұлттық бірегейлікке қатысты дау-дамайлардың артып, одан әрі күшейе түскені жайлы пікір білдірді. Сонымен қатар, Франция, Италия және Польша сияқты елдерде ұлттық бірегейлікті алға тартатын партиялардың бұл жағдайды пайдаланып,

сөзlerine ekledi. İngiltere'nin henüz AB'den çıkmadığını vurgulamakla beraber AB'nin iç kurumlarının güçlü yapılanmaları sayesinde bu krizden fazla etkilenmediklerini belirterek Avrasya Ekonomik Birliği'nin bu krizden kendine çeşitli dersler çıkarabileceğini ifade etti.

AB'nin Kazakistan'ın önemli bir ticaret ortağı olduğunu ve taraflar arasında çeşitli anlaşmaların bulunduğunu ifade ederek Brexit kararının Kazakistan ile AB arasındaki ilişkileri de etkilemesi nedeniyle Kazakistan'ı doğrudan ilgilendirdiğini belirtti. Millî kimliği öne çıkaran söylem dalgasının Avrupa dışına yayıldığını belirten Dr Sapanov, Kazakistan'da bazı akademisyenlerin de bu söylemlere sempati duyarak Kazakistan'ın Avrasya Ekonomik Birliği'nden çıkmasını gerektiğini ifade edenlerin olduğunu, fakat kendisinin bu tür görüşlere katılmadığını, çünkü Avrasya Ekonomik Birliği'ne katılımın Kazakistan'ın ekonomisini ve kurumlarını geliştirip güçlendireceğini düşündüğünü sözlerine ekledi. Buna örnek olarak Kazakistan'ın gümrüklerde yaşanan yolsuzlukları azaltacağı tahmin edilen Ata Carnet Uluslararası gümrük anlaşmasını imzalamasını gösterdi. Kazakistan'ın kendisini izole etmek yerine diğer ülkeler ile entegrasyonu artıracak

күшейгендерін қоса айтты. Ұлыбританияның әлі ЕО-дан шықпағанын ерекше атап өтіп, ЕО-ның ішкі институттарының мықты болуының арқасында бұл дағдарыстан онша зардап шекпегенін және Еуразиялық экономикалық одаққа бұл дағдарыстан сабақ алуға болатынын айтты.

ЕО-ның Қазақстанның маңызды сауда әріптесі болып табылатынын және тараптар арасында түрлі келісімдердің болғанын айтып, Брексит шешімі Қазақстан мен ЕО арасындағы қарым-қатынастарға да әсер еткендіктен, оның Қазақстанға тікелей қатысының болғанын мәлімдеді. Ұлттық бірегейлікті алға тартатын пікірлердің Еуропадан тыс жерлерге тарағанын баяндаған доктор Сапанов Қазақстанда кейбір ғалымдар Қазақстан Еуразиялық экономикалық одақтан шығу қажет деп есептеп, бұл пікірлерді жақтайтындардың болғанын, бірақ өзінің мұндай пікірге қосылмайтынын айтты. Себебі Еуразиялық экономикалық одақтың арқасында Қазақстан экономикасы мен институттарын одан әрі дамып, нығая түсетінін айтты. Қазақстанда кедендегі жемқорлықты азайтуға бағытталған АТА карнеті туралы халықаралық кедендік конвенцияға қол қойылуды бұған мысал ретінде көрсетті. Қазақстан өзін оқшаулаудың орнына басқа елдермен интеграцияны арттыратын жоба мен келісімдерге ашық деп айқындап, мұндай бастамалар қазақстандық институттардың инфрақұрылымын нығайтады деп пайымдады.

Семинар соңында Брексит шешімі қысқа мерзім ішінде Ұлыбритания экономикасына теріс әсер етеді, сондай-ақ ұзақ мерзімді перспективада бұл әсерлер азаяды деген пікір айтты. Ұлыбритания ЕО-дан шыққан жағдайда экономикалық тұрғыда онша зардап шекпейтінін, бірақ еңбек мигранттарына қатысты елеулі мәселелердің туындайтынын айтты. АҚШ-та Дональд Трамп пен Ұлыбританияда Тереза Мэйдің билікке келуімен Ұлыбритания мен АҚШ арасындағы қарым-қатынастар одан әрі күшейе түседі деп түйіндеді.

Семинар соңында қатысушылар ЕО-ның Брекситке дейінгі және одан кейінгі жағдайын талқылап, осы мәселе бойынша пікір алмасты.

proje ve anlaşmalara açık olmasını belirterek bu tür girişimlerin Kazakistan'ın kurumlarının altyapısını güçlendireceğini sözlerine ekledi.

Seminerinin sonunda Brexit kararının İngiltere ekonomisini kısa dönemde olumsuz etkilemesinin yanında uzun dönemde bu tür etkilerin azalacağı yönünde fikir beyan etti. İngiltere'nin AB'den çıkması durumunda ekonomik açıdan fazla etkileneceğini lakin işçi göçmenler konusunda ciddi sorunların oluşacağını sözlerine ekledi. ABD'de Donald Trump ile İngiltere'de Theresa May'in yönetime gelmesi ile birlikte İngiltere ve ABD arasındaki ilişkilerin daha da güçleneceğini belirterek konuşmasını bitirdi.

Seminerin sonunda katılımcılar, AB'nin Brexit öncesi ve sonrası durumuna ilişkin değerlendirmeler yaparak bu konuda fikir alışverişinde bulundular.

12 OCAK 2017 TARİHİNDE AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ ARAŞTIRMACILARINDAN DANIYAR NURBAYEV “KAZAKİSTAN ULUSAL FONU: SORUNLAR VE BEKLENTİLER” KONULU SEMİNER VERDİ.

2017 ЖЫЛҒЫ 12 ҚАҢТАРДА
ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ
ИНСТИТУТЫНЫҢ ҒЫЛЫМИ
ҚЫЗМЕТКЕРІ ДАНИЯР НҰРБАЕВ
«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ ҚОРЫ: МӘСЕЛЕЛЕРІ МЕН
ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ» АТТЫ СЕМИНАР
ӨТКІЗДІ.

“Kazakistan Ulusal Fonu: Sorunlar ve Beklentiler” konulu seminerinde Daniyar Nurbayev ana hatlarıyla Kazakistan Ulusal Fonunun tarihsel gelişimi, amacı, fonksiyonları ve misyonundan bahsetti. Nurbayev, ayrıca Fon’un mevcut durumu ve mevcut dış makroekonomik dalgalanmalarının etkilerini analiz etti. Nurbayev, 2000 yılında Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev’in kararıyla kurulmuş olan Ulusal Fon’un Maliye Bakanlığı’nın idaresinde bulunduğunu bildirdi. Bununla birlikte Fon’un Yönetim Konseyi tarafından denetlendiğini ve Kazakistan Milli Bankası tarafından ise yönetildiğini dile getirdi. Kaynak Harcama Kontrol Komisyonunun Ulusal Fon tarafından tahsis edildiğini de ifade etti. Sunumunun devamında Nurbayev, Kazakistan Ulusal Fonu’nun Norveç modeline (SWF) dayanarak kurulduğunu sözlerine ekledi.

Konuşmasının devamında Nurbayev, Ulusal Fonun temel işlevlerinden de söz ederek, fonun ülke ekonomisinde istikrarı sağlama, gelecek nesil için tasarruf biriktirme gibi ana

«Қазақстан Республикасының Ұлттық қоры: мәселелері мен перспективалары» атты семинарында Данияр Нұрбаев жалпы Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының тарихи дамуы, мақсаты, функциялары мен миссиясы туралы баяндады. Нұрбаев, сондай-ақ Қордың ағымдағы жағдайы мен ағымдағы сыртқы макроэкономикалық ауытқулардың әсеріне талдау жасады. 2000 жылы Қазақстан Республикасы Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың шешімімен құрылған Ұлттық қордың Қаржы министрлігіне тесілі екенін мәлімдеді. Алайда, Қордың Басқару кеңесі тарапынан бақыланып, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі тарапынан басқарылатынын мәлімдеді. Сондай-ақ, Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан бөлінген қаражаттың жұмсалуды бақылау жөніндегі комиссия туралы мағлұмат берді. Баяндама барысында Нұрбаев Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының норвегиялық үлгі (SWF) негізінде құрылғанын айтты.

Семинар жалғасында Данияр Нұрбаев Ұлттық қордың негізгі функцияларына тоқталып өтіп, қордың ел экономикасын тұрақтандыру, болашақ ұрпақ үшін қаржы жинақтау және «голланд ауруының» алдын алу сияқты не-

fonksiyonlardan bahsederek, Fon'un Hol-landa hastalığını önleme işlevi hakkında da detaylı bilgiler paylaştı. Fon'un tasarruf biriktirme işlevinin finansal varlıklar ve diğer aktifler birikimini sağladığını, istikrar sağlama işlevinin ise fonun varlıklarının likiditesini yeterli düzeyde muhafaza ettiğini belirtti. Fonun varlık dağılımını da istikrar portföyünün payının 28% tasarruf portföyünün payının ise 72% olduğu ele alındığında fonun ana amacının gelecek nesiller için para biriktirme olduğunu ifade etti. Tasarruf portföyünün dağılımına bakıldığında ise burada yatırımların çoğunlukla ABD ile AB, İngiltere, Japonya ve Kanada gibi devletlerin hazine bonolarına yatırıldığını belirtti.

Buna ek olarak Nurbayev, 2001-2016 yılları arasında Ulusal Fona yatırılan miktarın 2001-2008 arasında arttıktan sonra 2009 yılındaki küresel ekonomik kriz yüzünden azalmasının ardından 2008 seviyesine ancak 2010 yılına ulaşabildiğini belirtti. Bu artışın 2010-2014 yılları arasında devam ederek 2010 yılında 29 milyar dolar dan 2014 yılı sonunda 76 milyar dolara çıktıktan sonra 2016 yılı sonu itibarıyla bu rakamın 61 milyara düştüğünü sözlerine ekledi. Ayrıca, fon kullanımının 2007-2016 yılları arasında sürekli artmakta olduğunu

гізгі функциялары туралы егжей-тегжейлі ақпаратпен бөлісті. Қордың қаржы жинақтау функциясының қаржылық активтер мен басқа да активтерді жинақтауды қамтамасыз ететінін, ал тұрақтандыру функциясының қор активтерінің өтімділігін жеткілікті деңгейде сақтап тұратынын мәлімдеді. Қордың активтерін бөлуде тұрақтандыру портфелінің үлесі 28%-ды, ал жинақтау портфелінің үлесі 72%-ды құрағанын ескерген кезде қордың негізгі мақсаты болашақ ұрпақтар үшін қаржы жинақтау екенін мәлімдеді. Жинақтау портфелін бөлуде инвестициялардың негізінен АҚШ, ЕО, Ұлыбритания, Жапония және Канада сияқты елдердің қазынашылық вексельдеріне жасалатынын атап өтті.

bildirdi. Seminerinin sonunda fonun geleceğinin petrol fiyatlarına bağlı olduğu yönünde görüşlerini bildirerek konuşmasını bitirdi.

Seminerin sonunda katılımcılar, Kazakistan Ulusal Fonu'nun sorunları ve beklentilerine ilişkin değerlendirmeler yaparak bu konuda fikir alışverişinde bulundular.

Сонымен қатар, Нұрбаев 2001-2016 жж. Ұлттық қорға жасалған инвестиция көлемінің 2001-2008 жж. артып, 2009 жылы жаһандық экономикалық дағдарыс салдарынан төмендегеннен кейін 2008 жылғы деңгейге тек 2010 жылы жете алғанын айтты. Бұл өсім 2010-2014 жж. жалғасып, 2010 жылы 29 млрд. доллардан 2014 жылдың соңында 76 млрд. долларға дейін артты, ал 2016 жылдың соңына қарай бұл көрсеткіш 61 млрд. долларға дейін төмендеді деп түйіндеді. Сондай-ақ, 2007-2016 жж. қаражатты пайдалану үдерісінің үздіксіз артып жатқанын мәлімдеді. Семинар соңында қордың болашағы мұнай бағасына байланысты екенін айтып, өз сөзін аяқтады.

Семинар соңында қатысушылар Қазақстан Республикасының Ұлттық қорының мәселелері мен перспективаларын талқылап, бұл мәселе бойынша пікір алмасты.

KAZAKISTAN'IN BAĞIMSIZLIĞININ 25. YILI VESİLESİYLE, ÜNİVERSİTEMİZİN HİZMET MADALYALARININ ENSTİTÜ ÇALIŞANLARINA TAKDİMİ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТӘУЕЛСІЗДІГІНІҢ 25 ЖЫЛДЫҒЫНА
ОРАЙ ИНСТИТУТ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНЕ
УНИВЕРСИТЕТІМІЗДІҢ ҚЫЗМЕТ
МЕДАЛЬДАРЫ ТАПСЫРЫЛДЫ.

2 Ocak 2017 tarihinde Avrasya Araştırma Enstitüsü'nde üstün başarı gösteren personele hizmet madalyaları takdim edildi. Hizmet madalyası takdimi törenine; Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Yardımcı Rektör Yrd. Doç. Dr. Mustafa Eren, Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Nevzat Şimşek ve enstitünün akademik ve idari personeli katıldı.

Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü Nevzat Şimşek, hizmet madalyası ödülü töreninde yaptığı konuşmasına Kazakistan Cumhuriyetinin Bağımsızlığının 25.yıldönümüyle kutlayarak başladı ve Kazakistan'ın 25 yılda geldiği bu noktanın tesadüf olmadığını, Kazakistan yönetiminin vizyoner, stratejik, bilinçli tercihleri sonucu gerçekleştiğini belirtti. Bağımsızlık yıldönümü vesilesiyle, motivasyon sağlamak ve kaliteyi teşvik etmek amacıyla enstitüde özveriyle çalışan kişilere hizmet madalyası ödülleri takdim etmek istediğini dile getirerek, bundan sonraki iş hayatlarında başarılar dilediğini ifade etti.

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Yardımcı Rektör Yrd. Doç. Dr. Mustafa Eren hizmet madalyası ödülü töreninde yaptığı konuşmada, Avrasya Araştırma Enstitüsü'nün Orta Asya'da hızla yükselen başarılı bir enstitü olduğunu vurgulayarak, enstitünün bugünkü haline gelmesinde başta

2017 жылғы 2 қаңтар күні Еуразия ғылыми-зерттеу институтының үздік қызметкерлеріне медальдар табыс етілді. Қызмет медалімен марапаттау рәсіміне Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің проректоры доцент міндетін атқарушы, доктор Мұстафа Эрен, Еуразия ғылыми-зерттеу институтының директоры доцент, доктор Невзат Шимшек және институттың академиялық әрі әкімшілік қызметкерлері қатысты.

Еуразия ғылыми-зерттеу институтының директоры Невзат Шимшек қызметтік медальмен марапаттау рәсімінде сөз сөйлеп, Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің 25 жылдығымен құттықтады. Қазақстан Республикасы үкіметінің көреген, стратегиялық және парасатты саясаты арқасында тәуелсіздіктің 25 жылдығына қол жеткізгенін айтты. Тәуелсіздік мерейтойына орай, қызметкерлердің еңбегіне уәждемені арттыру және сапалы жұмысты ынталандыру мақсатында институтта жанқиярлықпен еңбек еткен тұлғаларға қызмет медальдарын тапсыру

Enstitü müdürü Nevzat Şimşek olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür edip, bundan sonraki çalışma hayatlarında başarılar diledi.

Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdür Yardımcısı Aidarbek Amirbek, Enstitü Sekreteri Bakhitzhan Ospanov, Kadro Bölümü Başkanı Akkenje Kulbayeva, Misafir Araştırmacı Hayal Ayça Şimşek, Uzman Araştırmacı Lidiya Parhomchik, Araştırmacı Cengizhan Canaltay ile Araştırmacı Daniyar Nurbayev'a hizmet madalyaları takdim edildi.

ниетін білдіріп, болашақ іскерлік өмірде сәттілік тіледі.

Қожа Ахмет Ясауи Халықаралық қазақ-түрік университетінің проректоры доцент міндетін атқарушы, доктор Мұстафа Эрен қызмет медалімен марапаттау рәсімінде сөз сөйлеп, Еуразиялық ғылыми-зерттеу институтының Орталық Азияда жылдам қарқынмен дамып келе жатқан институт екенін ерекше атап өтіп, институттың қазіргі жоғарғы деңгейіне жеткені үшін әуелі институт директоры Невзат Шимшекке және әрбір үлес қосқан қызметкерге алғыс білдіріп, келешекте тек табыс тіледі.

Еуразия ғылыми-зерттеу институты директорының орынбасары Айдарбек Амирбек, институт хатшысы Бақытжан Оспанов, Кадрлар бөлімінің меңгерушісі Ақкенже Кульбаева, шақырылған ғылыми қызметкер Хаял Айча Шимшек, аға ғылыми қызметкер Лидия Пархомчик және ғылыми қызметкерлер Женгизған Жаналтай мен Данияр Нұрбаевқа қызмет медальдары табыс етілді.

**17 ОCAK 2017 TAPIHINDE
AVPASYA APATIPMA
ENCTIYCHYNDY
YLYCLAPAPACI KAZAK-CHIN
IPIBIRLIYI MEKKEZI MYDYRY
DR. ADIL KAUKENOV «YENI
JEOPOLITIK GERCEKLIKLER
ICHINDE CHIN'IN POLITIKASI»
ADLI SEMINER VERDI.**

2017 ЖЫЛҒЫ 17 ҚАҢТАРДА
ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-
ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНДА
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚСТАН-
ҚЫТАЙ ЫНТЫМАҚТАСТЫҒЫ
ОРТАЛЫҒЫНЫҢ ДИРЕКТОРЫ
ДОКТОР ӘДІЛ ҚАУКЕНОВ
«ЖАҢА ГЕОСАЯСИ
ЖАҒДАЙДА ҚЫТАЙ
САЯСАТЫ» АТТЫ СЕМИНАР
ӨТКІЗДІ.

Dr. Adil Kaukenov yeni geopolitik gerçeklikler içinde Çin'in politikası adlı seminerinde ana hatlarıyla Çin ile Kazakistan ilişkilerinin özellikleri, İpek Yolu Ekonomik Kuşak ve Avrasya Ekonomik Birliği arasındaki işbirliğinin perspektifleri ve Çin-ABD-Rusya üçgeninde ülkeler arasındaki modern ilişkiler konularına değindi. Kaukenov, Çin ve Kazakistan arasındaki ilişkilerin 1991 yılında kurulmasına rağmen Çin şirketlerinin Kazakistan'a ilk olarak 1997 yılında geldiğini lakin CNPC gibi önemli firmaların ise 2001 yılından sonra geldiğini belirtti. Son 5-7 sene içerisindeki trendlere bakıldığında ABD'nin Afganistan'dan çıkması ile bölgede etkisinin azaldığını ve bu oluşan boşluğu Rusya'nın doldurmaya çalıştığını ifade etti.

Seminerinin devamında Çin'in Orta Asya stratejisinde bazı değişiklikler yaşandığını dile getirdi. Buna örnek olarak 2000 yılında Rusya'nın bölgede en etkili aktör olduğunu net bir şekilde

Доктор Әділ Қауқенов «Жаңа геосаяси жағдайда Қытай саясаты» атты семинарда жалпы Қытай-Қазақстан қарым-қатынастарының ерекшеліктері, «Жібек жолы экономикалық белдеуі» жобасы мен Еуразиялық экономикалық одақ ынтымақтастығының перспективалары және Қытай-АҚШ-Ресей үштігінің қазіргі қарым-қатынастары сияқты өзекті тақырыптарды қозғады. Қауқенов Қазақстан-Қытай қарым-қатынастары 1991 жылы орнаса да, Қытай компаниялары Қазақстанға алғаш рет 1997 жылы, ал CNPC сияқты ірі компаниялар 2001 жылдан кейін келді деп айқындады. Соңғы 5-7 жылдағы үрдістерге назар аударғанда АҚШ-тың әскери жасақтары Ауғанстаннан толық шығарылғаннан кейін аймақта ықпалының төмендегенін және Ресейдің осы бастықтың орнын толтыруға ұмтылғанын байқауға болатынын айтты.

Семинар барысында Қытайдың Орталық Азия стратегиясында кейбір өзгерістердің туындаға-

dile getirilir iken bu argümanların 2010 yılında değişerek Rusya'nın yanında Çin'in de önemli bir aktör olduğunun daha sık ifade edilmeye başlandığını belirtti. Burada Çin ile Rusya arasında üstü örtülü bir çekişme olduğunu belirtmekle beraber Çinli yetkililerin Rusya'yı incitmeden arada bir güç dengesi kurmaya çalıştığı yönünde görüşlerini bildirdi. Ukrayna krizi sonrası Rusya'nın AB ile olan ilişkilerinin gerilmesi nedeniyle Rusya'nın Çin'e daha da yaklaştığını sözlerine ekledi.

Orta Asya hakkında Çin'de akademisyenlerin tartıştıkları konulara değinen Kaukenov bunlar arasında ŞİÖ ile AEB birlikleri arasında serbest ticari alanın kurma, AEB ile Çin arasında serbest ticaret alanı kurma gibi konuların Çin ve Rusya'da etrafıca tartışılmakta olduğunu lakin bu konuların Kazakistan'da fazla gündeme gelerek tartışılmadığını ifade etti. Bir diğer konunun ise Çin'de üretim yapan bazı fabrikaları Orta Asya'daki ülkelere taşıma ve üretimi bu ülkelerde yapma konusu olduğunu dile getirdi. Kaukenov bu tür girişimlerin Kazakistan ekonomisine faydalı olabileceğini düşündüğünü belirtti. Lakin bu firmaların gelmeleri durumunda kendi benlikleri ile geleceklerini ve bu durumda Kazakistan'ın Çin çalışma kültürüne ne kadar hazır olduğu konusunun tartışılması gerektiğini dile getirdi. Seminerinin sonunda Çin'in bölgeyi iyi incelediğini ve sorunların çözülmesinde Çin'in çıkarlarını da hesaba katan çözüm önerileri üretebildiğini belirtmekle beraber bölge ülkelerinin ise bu önerilere sadece yanıt verdiğini ve kendilerinden fazla fikirlerin çıkmadığını ve bu durumun değişmesi gerektiğini vurgulayarak konuşmasını bitirdi.

Seminerin sonunda katılımcılar Çin-Kazakistan ilişkileri, İpek Yolu Ekonomik Kuşağı projesi konularında görüş alışverişinde bulundular.

↑

нын мәлімдеді. Мәселен, 2000 жылы Ресей аймақтағы ең ықпалды мемлекет болған еді, алайда 2010 жылы жағдай өзгеріп, Ресеймен қатар Қытай да маңызды рөл атқара бастады. Ресей мен Қытай арасында бүркемеленген қайшылықтың болғанын, Қытай билігінің Ресейге зиян келтірмей күш тепе-теңдігін орнатуға тырысқанын тілге тиек етті. Украина дағдарысынан кейін Ресейдің АҚШ-пен қарым-қатынастары шиеленіскендіктен Ресей елі Қытаймен жақындаса бастады деп түйіндеді.

Қауkenov Орталық Азия аймағына қатысты Қытай ғалымдары талқылаған мәселелерге тоқталып өтті. Олардың арасында ШЫҰ мен ЕЭО одақтары арасында еркін сауда аймағын құру, ЕЭО мен Қытай арасында еркін сауда аймағын құру сынды тақырыптарды атап өтті. Бұл мәселелердің Қытай мен Ресейде жан-жақты талқыланып жатқанын, алайда олардың Қазақстанда күн тәртібіне еніп талқыға салынбағанын айтты. Тағы бір маңызды тақырып – Қытайдағы кейбір өндіріс зауыттарын Орталық Азия елдеріне көшіру және осы елдерде өнім өндіру мәселесі. Қауkenovтың пайымдауынша, мұндай бастамалар Қазақстан экономикасы үшін тиімді болып табылады. Алайда бұл компаниялар елге өз болмысымен келеді және Қазақстанның Қытайдың жұмыс істеу мәдениетіне қаншалықты дайын екені талқылану қажет деп түйіндеді. Семинар соңында Қытайдың аймақты жан-жақты зерттеп, мәселелердің шешімінде Қытай елінің мүдделерін де есепке алатын ұсыныстар жасағанын айтты. Дегенмен, аймақтағы елдер бұл ұсыныстарға тек жауап берумен ғана шектеліп, өз тарапынан ұсыныс жасамайды деп тілге тиек етті. Қауkenov болашақта бұл жағдайдың өзгеру қажеттігін атап өтіп, баяндамасын аяқтады.

Семинар соңында қатысушылар Қытай-Қазақстан қарым-қатынастары мен «Жібек жолы экономикалық белдеуі» жобасы бойынша пікір алмасты.

20 ОCAK 2017 TAPİHİNDE AVRASYA APRAŞTIRMA ENSTİTÜSÜNDE “YESEVİ GÜNÜMÜZE NE SÖYLER” KONULU PANEL DÜZENLENDİ.

2017 ЖЫЛҒЫ 20 ҚАҢТАРДА
ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ
ИНСТИТУТЫНДА «ЯСАУИДІҢ
БҮГІНГІ ҰРПАҚҚА АЙТАРЫ» АТТЫ
ЖИЫН ӨТТІ.

Аврasya Араştırma Enstitüsü’nün düzenlemiş olduğu “Yesevi Günümüze Ne Söyler” başlıklı panele Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız ile Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Üyesi Prof. Dr. Muhittin Şimşek konuşmacı olarak katıldı. Panelin açılış konuşmasında oturma başkanı Doç. Dr. Nevzat Şimşek Hoca Ahmet Yesevi’nin Anadolu, Balkanlar, Afganistan ile Orta Asya’nın çe-

Еуразия ғылыми-зерттеу институты ұйымдастырған «Ясауидің бүгінгі ұрпаққа айтары» атты жиынға баяндамашылар ретінде Ахмет Ясауи университетінің Өкілетті кеңес төрағасы профессор, доктор Мұса Йылдыз және Ахмет Ясауи университетінің Өкілетті кеңес мүшесі профессор, доктор Мухиттин Шимшек қатысты. Жинның ашылу рәсімінде отырыс төрағасы доцент, доктор Невзат Шимшек Қожа Ахмет

şitli bölgelerine gönderdiği alperenler ile İslam anlayışının şekillenmesinde ve Müslümanlığın daha iyi anlaşılmasında önemli rol oynadığını ifade etti. Hoca Ahmet Yesevi'nin eserlerinin, fikirlerinin ve öğretilerinin tartışılması için sözü konuşmacılara verdi.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız konuşmasında Hoca Ahmet Yesevi'yi tanıtanın misyonları arasında bulunduğunu ifade etti. UNESCO'nun 2016 yılını Hoca Ahmet Yesevi yılı ilan etmesi ile birlikte öncelikli olarak 25 başlık altında 250 faaliyet planlandığını lakin sene içerisinde 286 faaliyet gerçekleştirdiklerini belirtti. Bunların arasında çocuklar için hazırlanan kitaplardan 5 dilde yazılmış Divan-ı Hikmet'e ve Türk Dünyası coğrafyasında çeşitli ülkelerde konferanslar, toplantılar ve konuşmalar gibi etkinlikler ile Hoca Ahmet Yesevi'nin düşüncelerini ve eserlerini tanıtan birçok değişik faaliyetin yer aldığını ifade etti.

Konuşmasının devamında Hoca Ahmet Yesevi'nin hayatı, eğitimi ve eserleri hakkında detaylı bilgiler verdi. Küçük yaşta ailesini kaybettiğini ve eğitimini ilk olarak Aslan Baba'nın yanında başlayıp onun vefat etmesi nedeniyle daha sonraları Buhara'daki Yusuf el Heme-

Ясауидің Анадолы, Балқан, Ауғанстан және Орталық Азия аймақтарына жіберген шәкірттері арқылы ислам ғұымының қалыптасуы мен мұсылмандықты жақсырақ түсінуде маңызды рөл атқарғанын айтты. Қожа Ахмет Ясауидің еңбектері, идеялары мен ілімдерін талқылау үшін баяндамашыларға сөз берді.

Ахмет Ясауи университетінің Өкілетті кеңес төрағасы профессор, доктор Мұса Йылдыз өз сөзінде Қожа Ахмет Ясауиді таныту университет миссияларының бірі екенін айтты. 2016 жыл ЮНЕСКО тарапынан Қожа Ахмет Ясауи жылы деп жарияланғандықтан, әуелі 25 тақырып бойынша 250 іс-шара жоспарланғанын, бірақ бір жыл ішінде 286 іс-шараның жүзеге асырылғанын айтты. Мысалы, балаларға арналған 5 тілдегі «Диуани Хикмет» кітабы жарық көрді, түрлі түркі елдерінде конференциялар, кездесулер мен пікірталастар ұйымдастырылды және Қожа Ахмет Ясауидің пікірлері мен еңбектері насихатталған көптеген іс-шаралар өткізілді.

Баяндама барысында Қожа Ахмет Ясауидің өмірі, білімі мен еңбектері туралы толық ақпарат беріп өтті. Кішкентай кезінде ата-анасынан айрылғанын және алғашқы білімін Арыстан бабтан алып, оның қайтыс болуына байланы-

dani'nin yanında tamamladığını sözlerine ekledi. Hoca Ahmet Yesevi'yi ilk tanıtan kişinin Fuat Köprülü olduğunu ve onun vermiş olduğu bilgilerde 99.000 öğrenciyi eğittiğini belirtmekle beraber onu diğerlerinden ayıran en önemli özelliğini Arabça veya Farsca yerine hikmetlerini Türkçe olarak halkın direkt kendi dillerinde anlatması olduğunu ve bu yolla geniş kitlelerin İslamı daha iyi anlamalarında önemli rol oynadığını dile getirdi.

Hoca Ahmet Yesevi'nin Divan-ı Hikmet ile Fakirname eserleri hakkında bilgiler vermenin yanında hikmetlerinden örnekler vererek anlamlarının da açıklamasını yaptı. İslamın Şeriat, Tarikat, Marifet, Hakikat boyutlarına değinen Yıldız, günümüzde İslamın sadece Şeriat açısından açıklanması nedeniyle bugün yaşadığımız bazı sorunların ortaya çıktığını sözlerine ekledi. Konuşmasının sonunda Hoca Ahmet Yesevi'nin eserlerini ve düşüncelerini anlatmaya devam edeceklerini ve bu alanda akademik çalışmaların desteklenmesi adına karşılıksız olarak 2 yüksek lisans ve 3 doktora bursunun verildiğini belirtti.

сты кейінірек Бұқарадағы Юсуф әл-Хамаданидың шәкірті болғанын айтты. Фуат Көпрүлүнiң алғашқы ясауитанушы екенін атап өтті. Тарихшының мәліметтеріне сәйкес, Ахмет Ясауидың 99,000 шәкірті болған. Оның басқалардан ерекшелігі хикметтерін араб және парсы тілдерінде емес, өз ана тілі түркі тілінде жазып, көпшілік қауымның исламды жақсы түсінуіне үлес қосуы деп түйіндеді.

Қожа Ахмет Ясауидің «Диуани Хикмет» және «Фақырнама» еңбектері туралы мәліметтер берді. Сондай-ақ, хикметтерінің үзінділерін оқып, мән-мағынасын ашып берді. Исламның шарифат, тариқат, мағрифат және хақиқат сияқты төрт асуына тоқталып өткен Йылдыз бүгінде исламның тек шарифат тұрғысынан түсіндірілуіне байланысты кейбір мәселелердің туындағанын айтты. Сөз соңында Қожа Ахмет Ясауидің еңбектері мен идеяларын насихаттауды жалғастыра беретіндерін және осы салада ғылыми зерттеулерге қолдау көрсету мақсатында 2 магистрлік және 3 докторлық стипендияның тағайындалғанын мәлімдеді.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Üyesi Prof. Dr. Muhittin Şimşek konuşmasında Hoca Ahmet Yesevi'nin nasihatlerinin bugüne nasıl dokunduğu ve nasıl içselleştirilebileceği konusunda görüşlerini paylaştı. Bunların arasında aşk, iyilik etme, tebliğ, riyadan kaçınma ve mazlumlara yardım etme gibi düşüncelerin yer aldığını ifade etti. Hoca Ahmet Yesevi'nin düşünce sisteminde ben veya sen kavramının olmadığını bunun yerine bizin yer aldığını belirterek egonun insanlara imtihan amacıyla verildiğini ve birçok problemin altında egonun yattığını dile getirdi.

Bu fikirlerin insanların hayatına dokunduğu takdirde onun düşüncelerinin ve nasihatlerinin günümüze etkisinin görülebileceğini sözlerine ekledi. Buna ek olarak aşkın Allah'a olan aşk olduğunu ifade ederek herkesin tebliğ ile görevli olduğunu, ilmin ve iyiliğin sürekli tebliğ edilmesi gerektiğini belirtti. Ayrıca akıl ve kalbin bilimin iki kanadı olduğunu, biri olmadan bilimin düz-

Ахмет Ясауи университетінің Өкілетті кеңес мүшесі профессор, доктор Мухиттин Шимшек баяндамасында Қожа Ахмет Ясауидің өсиеттерін бүгінгі ұрпаққа қалай жеткізіп, түсіндіру керектігі жөнінде өз пікірімен бөлісті. Махаббат, мейірімділік, жақсылықты насихаттау, екіжүзді болмау және қаналғандарға көмектесу сияқты негізгі идеяларды атап өтті. Қожа Ахмет Ясауидің ойлау жүйесінде «мен» немесе «сен» деген ұғымдардың болмағанын, оның орнына «біз» ұғымының алға шыққанын айқындады. Эгоның адамдарға сынақ мақсатында берілгенін және көптеген мәселелердің эгоға негізделгенін айтты.

Бұл идеялар адамдардың өмірінде маңызды рөл атқарған жағдайда, оның пікірлері мен өсиеттерінің бүгінгі ұрпаққа әсерін көруге болады деп тілге тиек етті. Сондай-ақ Аллаға деген махаббат жайлы сөз өрбітіп, білім мен мейірімділікті насихаттау қажеттігі жайлы айтты. Ақыл мен жүректің ғылымның екі қанаты екенін, бір-бірімен ғылымның тиісті түрде да-

gün bir şekilde gelişemeyeceğini dile getirdi. Dahası günümüz problemlerinden birisini iletişim sorunu ile onun meydana getirdiği huzursuzluk olduğundan bahsetmekle beraber bunun merheminin ise Divan-ı Hikmet olduğunu vurguladı. Konuşmasının sonunda sözün yaşanırsa kelama dönüşeceğini, yaşanmaz ise kuru gürültü olarak kalacağını belirterek sözlerinin kelama dönüşmesi niyetiyle konuşmasını bitirdi.

Panelin sonunda oturum başkanı Doç. Dr. Nevzat Şimşek 2016 yılının Hoca Ahmet Yesevi'yi tanıma ve tanıtma yılı olduğunu belirtti ve gelecek yıllarda onun hayatı ve eserleri hakkında araştırmaların yapılması gerektiğini ve bu konuda akademik çalışmaların genç akademisyenlerin bir görevi ve ödevi olduğunu ifade ederek konuşmasını bitirdi.

Panelin sonunda katılımcılar Hoca Ahmet Yesevi'nin hayatı ve eserleri hakkında görüş alışverişinde bulundular.

ми алмайтынын айтты. Қазіргі заманғы өзекті мәселелер ретінде қарым-қатынас мәселесі мен оның салдарынан туындаған мазасыздықты атап, «Диуани Хикмет» кітабының бұған дауа бола алатынын ерекше атап өтті. Баяндама соңында сөз жүзеге асса каламға айналатынын, ал жүзеге аспаса бос сөз болып қалатынын айтты. Сондықтан айтылған сөздер каламға айналсын деген ниет білдірді.

Жиын соңында отырыс төрағасы профессор, доктор Невзат Шимшек 2016 жылдың Қожа Ахмет Ясауиді тану және оның ілімін насихаттау жылы болғанын мәлімдеді. Болашақта оның өмірі мен еңбектері жайлы зерттеулер жасау қажеттігін және бұл тақырыпта ғылыми зерттеулер жүргізудің жас ізденушілердің міндеті екенін айтып, өз сөзін тәмамдады.

Жиын соңында қатысушылар Қожа Ахмет Ясауидің өмірі мен еңбектері туралы пікір алмасты.

25 OCAK 2017 TARİHİNDE AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİ'NDE 'BAĞIMSIZLIĞIN 25. YILINDA KAZAKİSTAN' SEMPOZYUMU DÜZENLENDİ.

2017 ЖЫЛЫ 25 ҚАҢТАРДА АХМЕТ ЯСАУИ УНИВЕРСИТЕТІНДЕ «ҚАЗАҚСТАН ТӘУЕЛСІЗДІГІНІҢ 25 ЖЫЛЫ» АТТЫ СИМПОЗИУМ ӨТТІ.

Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin düzenlemiş olduğu 'Bağımsızlığın 25. Yılında Kazakistan' adlı sempozyum, 25 Ocak 2017 tarihinde öğretim üyeleri ve davetlilerin katılımı ile Ahmet Yesevi Üniversitesi Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi. Sempozyumun açılış konuşmasını Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Üyesi Prof. Dr. Muhittin Şimşek ve Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Valihan Abdibekov yaptılar.

Açılış konuşmasında ilk olarak söz alan Mütevelli Heyet Başkanı Yıldız, konuşmasında Kazakistan'ın bağımsızlığı ile ilgili bilgi vermenin yanında 16 Aralık 1991 yılındaki bağımsızlık hareketinde, sadece Kazakistan'da değil tüm Türk dünyasında bağımsızlık fitilinin ateşlendiğini ifade etti. Konuşmasının devamında Kazakistan'ın bağımsızlığını ilk tanıyan ülkenin Türkiye olduğunu da hatırlatan Başkan Yıldız, bunun onur ve gurur verici olduğunu ifade etti. Yıldız konuşmasının sonunda ise Kazak Şair ve Yazar Mağjan Juma-baev'in 'Ben Gençlere İnaniyorum' adlı şiirini okuyarak geleceğin teminatı olan öğrencilere güvendiğini dile getirdi.

Mütevelli Heyet Başkanı Yıldız'ın ardından söz alan Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Üyesi Prof. Dr. Muhittin Şimşek ise dost ve kardeş ülke Kazakistan'ın bağımsızlığının 25. yılının önemine değinerek, Kazakistan'ın daha nice 125 ve 525 yıllarına da

Ахмет Ясауи университеті ұйымдастырған «Қазақстан тәуелсіздігінің 25 жылы» атты симпозиум 2017 жылы 25 қаңтар күні оқытушылар құрамы мен қонақтардың қатысуымен Ахмет Ясауи университетінің мәдениет орталығында өтті. Симпозиумнің ашылу салтында Ахмет Ясауи университетінің Өкілетті кеңес төрағасы профессор, доктор Мұса Ыылдыз, Ахмет Ясауи университетінің Өкілетті кеңес мүшесі профессор, доктор Мухиттин Шимшек және Ахмет Ясауи университетінің ректоры профессор, доктор Уәлихан Әбдібеков сөз сөйледі.

Ашылу салтында бірінші болып сөз алған Өкілетті кеңес төрағасы профессор, доктор Мұса Ыылдыз Қазақстанның тәуелсіздігі туралы айта келіп, 1991 жылғы 16 желтоқсандағы тәуелсіздік жариялануы тек Қазақстанның ғана емес, бүкіл Түркі әлемінің тәуелсіздігінің білмесін тұтатқанын тілге тиек етті. Сөз кезе-

бағымсыз оларак ұлашмасы теменинде бу-
лунду ве “буну герчешкештирекер олар, Түркі-
е ве Казакстан’ын ортак евлadı, гөз бебегі
олар університемизин өгренилери, бу байрагі
достлук ве кардешликке ташиякактыр.” сөзлери иле
конушмасынı битирди.

Ачылыш конушмасында сон оларак күрсүе ы-
кан Ахмет Ясеви Університеси Ректöрү Prof.
Dr. Valihan Abdibekov да Казакстан’ын ве
университенин 25. йылынı кутлады. Конушма-
сынıн devamında Ректöр Abdibekov, Kaza-
kistan’daki гелишим иле дегишимлер хақкында
билги веререк 2017 йылында ТҮРКСОЙ Күлтүр
Баşkenti’nin Түркстан олдуғуна деғинди ве
бу kapsamда 17 projeleri олдуғуну белитти.
Ачылыш конушмаларынıн ардынан Ректöр Vali-
han Abdibekov, sempozyuma davetli оларак
katılan Мүтевелии Heyet Başkanı Musa Yıldız
иле Мүтевелии Heyet Üyesi Muhittin Şimşek’e
katılımlарындан долайы madalya takdim etti.

Ачылыш конушмаларынıн ардынан sempozyu-
mun bildirilerini sunmak üzere ilk оларак
Ahmet Yesevi Uніверситеси Ректöр Vekili Prof.
Dr. Mehmet Kutalmış söz aldı. ‘Bağımsızlık
Sonrası Kазакстан’da Kазакшанын Yaygınlaş-
ması ve Gelişmesi’ adlı bildirisinde ilk оларак
bağımsızlığını önemine деғинен Kutalmış,
Kазакстан’ın, bağımsızlığınıн ардынан kısa
zamanda гелишип büyüyerek дүнянын ге-
лишmiş үлкелери arasında yer алдығынı aktardı.
Bağımsızlığınıн ардынан Kазакшанын özellikle
Kазакстан Cumhuriyeti’nin kurucusu sayın
Nursultan Nazarbayev’in izlediği politikalar-
la büyük güç kazandığını ve yaygınlaştığını
belirten Kutalmış, geliştirilen projelerle de
etkin, bilimsel ve edebi bir dil haline geldiğini
söyledi. Kutalmış конушмасынıн sonunda

гінде Казакстан тәуелсіздігін бірінші болып
мойындаған елдің Түркия екендігін еске салған
Өкілетті кеңес төрағасы Мұса Йылдыз, бұның
әрі құрмет әрі мақтаныш екенін жеткізді. Сөз
соңында Йылдыз мырза Казак ақыны Мағжан
Жұмабаевтың «Мен жастарға сенемін» деген
өлеңін оқып, болашақтың кепілі болған студент
жастарға сенім білдірді. Өкілетті кеңес төраға-
сы профессор, доктор Мұса Йылдыздан кейін
сөз алған Ахмет Ясауи университетінің Өкілет-
ті кеңес мүшесі профессор, доктор Мухиттин
Шимшек дос және бауырлас ел Казакстанның
Тәуелсіздігінің 25-інші жылдық мерейтойың
маңыздылығын атай келе, Казакстанның Тәуел-
сіздігінің 125 жылдығына және 525 жылдығына
ұласа беруін тіледі және бұл мақсатқа «Түркия
мен Казакстанның ортақ ұрпағы, көз қарашығы
болған университет студенттерінің жетеді және
достық пен бауырластық туын биікке көтереді»
деген сөздермен өз сөзін аяқтады.

Соңында, Ахмет Ясауи университетінің ректо-
ры профессор, доктор Уәлихан Әбдібеков Қа-
закстанның және университеттің 25 жылдық
мерейтойымен құттықтады. университет рек-
торы Уәлихан Әбдібеков Казакстандағы өзгері-
стер мен даму туралы айта келіп, 2017 жылы
Түрксой-дың мәдени астанасы Түркстан болға-
нын және осы тұрғыда 17 жоба атқарылғанын
атап өтілді. Ашылу сөзінен кейін Ректоры Уә-
лихан Әбдібеков, симпозиумға қонақ ретінде
шақырылған Өкілетті кеңес төрағасы профес-
сор, доктор Мұса Йылдыз бен Өкілетті кеңес
мүшесі профессор, доктор Мухиттин Шимшек-
ке құрмет медалын табыс етті.

Ашылу сөздерінен кейін симпозиум баяндама-
сын жасау үшін Ахмет Ясауи университетінің

tarihi geçmişi hakkında bilgiler vermenin yanında Kazakçanın Kıpçak grubundaki en geniş sahada konuşulan bir dil olduğunu ifade etti.

Sempozyumda sayın Kutalmış'ın ardından konuşan Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Danışmanı ve Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mehmet Akif Kireççi ise, Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin iki ışığını kaynağında kurulduğunu söyleyerek; bu ışıkların birinin bayrak, diğerinin ise Hoca Ahmet Yesevi'nin yaktığı manevi ışık olduğunu ifade ederek bu ışıkların dünyayı aydınlatacağını sözlerine ekledi.

Kireççi'den sonra kürsüye çıkan Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Talcan Raimberdiyev ise bağımsızlık ile Kazakistan'daki yenilikler hakkında söz alırken, Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi'nden davetli olarak katılan Doç. Dr. Mehmet Arslan da 'Kazakistan'ın Avrasya Coğrafyasındaki Jeopolitik Önemi' konusunda bilgiler verdi.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Nevzat Şimşek 'Bağımsızlık Sonrası Kazakistan-Türkiye Ekonomik İlişkileri' adlı bildirisinde, Kazakistan'ın bağımsızlığını ilk tanıyan ülke olması sebebiyle Kazakistan ve Türkiye'nin her zaman beraber hareket ettiğini ve iki ülke arasında ticari ve siyasi ilişkilerin sürekli geliştiğini belirterek konu ile ilgili iki ülke arasında yapılan ticari antlaşmalar ve desteklemeler hakkında bilgiler verdi. Konuşmasının devamında Şimşek, yıllar içerisinde iki ülke arasındaki ticaret rakamlarındaki dalgalanmalara da temas ederek bunun sebeplerini açıkladı. Şimşek, konuşmasının sonunda ise, Kazakistan ve Türkiye'nin birbirini tamamlayan ülkeler olduğunu, bu konuda iki ülke arasındaki ilişkilerin daha iyi hale getirilmesi için daha kapsamlı bir çalışma yapılmasını gerektiğini iletti ve Kazakistan'ın bağımsızlığının 25. yılını kutlayarak sözlerini tamamladı.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektör Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Mustafa Eren konuşmasında Kazakistan ve Hoca Ahmet Yesevi'nin felsefe ile ilişkisini anlattığı bildirisinde Eren, Kazakistan'ın sosyo-kültürel yapısı hakkında da bilgiler verdi. Göçebe toplumların bilim, sanat, kültür, edebiyat gibi alanlarında yetkin eser-

↑

бірінші вице-президенті профессор, доктор Мехмет Құталмыш сөз сөйледі. «Тәуелсіздіктен кейін Қазақстандағы қазақ тілінің жалпылысуы және дамуы», атты баяндамасында ең алдымен тәуелсіздіктің маңыздылығына тоқталған Құталмыш мырза, Қазақстан тәуелсіздік алғаннан кейін, қысқа уақыт ішінде әлемнің алдыңғы қатарлы елдерінің арасынан орын алғанын айтты. Сонымен қатар, Тұңғыш Президент Нұрсұлтан Назарбаевтың саясатының арқасында тәуелсіздік жылдары Қазақ тілінің үлкен күшке ие болғанын және қолданылу аясының кеңейгенін, сондай-ақ, жобаларды әзірлеуде де белсенді, ғылыми және әдеби тілге айналғанын білдірді. Құталмыш мырза сөз соңында тарихи мәліметтер келтірумен бірге, Қазақ тілінің Қыпшақ тілдер тобындағы кең көлемде қолданылатын тіл екенін мәлімдеді.

Құталмыш мырзаның сөзінен кейін Ахмет Ясауи университеті Өкілетті кеңес төрағасының кеңесшісі әрі Билкент университетінің оқытушысы доцент, доктор Мехмет Акиф Киреджи, Қожа Ахмет Ясауи университетінің екі сәуленің тоғысуынан, яғни тәуелсіздік туының шұғыласы мен Қожа Ахмет Ясаудің жаққан рухани шырақтың сәулесінен пайда болғанын баяндай келе, бұл сәулелердің күллі дүниені нұрландырытынын тілге тиек етті.

Киреджи мырзадан кейін мінбеге шыққан Ахмет Ясауи университеті ректорының орынбасары профессор, доктор Талжан Райымбердиев Тәуелсіздік пен Қазақстандағы өзгерістер туралы сөз қозғаса, Ал-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінен шақырылған доцент, доктор Мехмет Арслан «Қазақстанның Еуразия аймағындағы геосаяси маңыздылығы» деген тақырыпта баяндама жасады.

Ахмет Ясауи университеті Еуразия ғылыми зерттеу институтының директоры э.ғ.д., доцент Невзат Шимшек «Тәуелсіздік жылдарында Қазақстан-Түркия экономикалық қатынастар» атты баяндамасында Қазақстанның тәуелсіздігін алғаш таныған ел ретінде Түркияның Қазақстанмен арадағы саяси және сауда-саттық қарым-қатынастарының үздіксіз дамып келе жатқанын айта отырып, екі ел арасындағы сауда келісімдері мен көмектер туралы ақпарат берді. Баяндама барысында Шимшек мырза, екі ел арасындағы сауда көрсеткіштерінде

ler veremediği şeklinde yaygın bir yanlış kanaatin olduğunu vurgulayan Eren, aslında bu düşüncenin doğruyu yansıtmadığını, göçebe toplumların aynı zamanda dinamik bir zihni yapıya sahip ve pek çok farklı insan kaynağıyla çoğulcu bir kültürü oluşturduğunu vurguladı. Türkistan, Mezopotamya, Endülüs ve Avrupa coğrafyalarında inşa edilen kültür ve medeniyetin bu tarz bir sentezin örnekleri olduğunu dile getiren Eren, Hoca Ahmet Yesevi'nin de dinamik bir zihin ve bilgi birikimi ile felsefi anlamdaki dünya algısı ve tasavvurunun filozofların da ötesinde olduğuna işaret etti. Eren, ayrıca, filozofların fikir ve teoriler üretip bu düzeyde kaldıklarını, Yesevi'nin ise teori ve pratiğin birleşiminden müteşekkil bir bütünlük bulunduğunu söyledi. Eren son olarak, Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin sloganı olan; 'Köklü Geçmişten Güçlü Geleceğe' sözünün önemine de vurgu yaparak, bizi biz yapan köklerimize inip, oradaki hikmeti kazanıp, yepyeni, tutarlı bir zihin dünyası inşa etmemiz gerektiğini iletti.

Sempozyumun sonuna doğru ise Ahmet Yesevi Üniversitesi Pedagojik Bilimler Fakültesinden Prof. Dr. Kalipa Atemova "Kazakistan'ın Bağımsızlığında Eğitim Öğretimin Gelişim Süreci" ve Yrd. Doç. Dr. Seydullah Sadikov da "Kazak Basını ve Milli Meseleler" konusunda katılımcıları bilgilendirdi. Sempozyum bildirisi sunumlarının ardından sona erdi.

↑

ортаға шыққан ішінара тұрақсыздықтар мен олардың себептеріне де тоқталып өтті. Шимшек мырза, баяндамасының қорытыңдасында Қазақстан мен Түркияның өзара бір-бірін толықтаушы елдер екенін, осы тұрғадан екі ел арасындағы қарым-қатынастардың кемелдене түсуі үшін тіпті де кең ауқымды жұмыстар жүргізілуі тиіс екенін тілге тиек етіп, Қазақстан тәуелсіздігінің 25 жылдық мерейтойымен құттықтай отырып сөзін аяқтады.

Ахмет Ясауи университеті ректорының орынбасары доцент, доктор Мұстафа Ерен Қазақстан мен Қожа Ахмет Ясауидің пәлсапалық байланысы туралы баяндамасында, Қазақстанның әлеуметтік мәдени құрылымы туралы ахпараттар берді. Көшпелі халықтардың ғылым, өнер, мәдениет және әдебиет қатарлы салаларда айтарлықтай үлес қоспағаны турыл кең таралған жалған пікірдің барлығын атап көрсеткен Ерен мырза, бұл идеяның дұрыс еместігін, көшпелі халықтардың да терең ақыл-ойға ие екенін және алуан түрлі мәдениет жаратқанын атап өтті. Түркістан, Мезопотамия, Ендулус және Еуропа аймағында жарыққа шыққан өркениет пен мәдениеттің бұған мысал болатынын баяндаған Ерен мырза, Қожа Ахмет Ясауидің терең ақыл-ойы мен білімі ұштасқан дүние танымы мен тақуалығының философтардан да артып түсетінін атап өтті. Сондай-ақ Ерен мырза, философтардың идеялар мен теорияларды жарыққа шығарудан ары аспағанын, ал Ясауидің теория мен практиканы бірлестіргенін баян етті. Сөз соңында Ерен, Ахмет Ясауи университетінің ұраны болып табылатын «Терең тарихтан жарқын болашаққа» сөзінің маңыздылығына назар аударып, төл тарихымызға үңіліп, ондағы хикметті меңгеріп, мүлдем жаңа, дәйекті ақыл-ой жүйесін құру қажеттігін білдірді.

Симпозиумның соңында Ахмет Ясауи университеті Педагогика факультетінен профессор, доктор Калипа Атемова «Тәуелсіз Қазақстандағы оқу-оқыту істеріндегі даму процесі» атты және доцент, доктор Сейдуллах Садықов «Қазақ баспасөзі және ұлттық мәселелер» атты баяндамалыр жасады. Баяндамалардан кейін симпозиум аяқталды.

**26 OCAK 2017
TARİHİNDE AVRASYA
ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
ARAŞTIRMACILARINDAN
KANAT MAKHANOV
“KAZAKİSTAN’DA EKONOMİK
ÇEŞİTLİLİK POLİTİKASI”
KONULU SEMİNER VERDİ.**

**2017 ЖЫЛҒЫ 26 ҚАҢТАРДА
ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ
ИНСТИТУТЫНЫҢ ҒЫЛЫМИ
ҚЫЗМЕТКЕРІ ҚАНАТ
МАХАНОВ «ҚАЗАҚСТАНДА
ЭКОНОМИКАНЫ
ӘРТАРАПТАНДЫРУ САЯСАТЫ»
АТТЫ СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.**

Kanat Makhanov ana hatlarıyla Kazakistan'ın ekonomisinin ve üretim sektörünün yapısı ile Hollanda hastalığının Kazakistan ekonomisi üzerindeki etkileri konularına değindi. 2000-2015 yılları arasında Kazakistan'ın ekonomik yapısına bakıldığında servis sektörünün payının yıllar itibarıyla arttığını ve bu artışı çoğunlukla tarım sektörünün payını azalttığını belirtti. Diğer sektörler bakıldığında inşaat sektörünün payının arttığını, sanayi sektöründe ise herhangi bir önemli değişme kaydedilmediğini ifade etti. Sanayi sektörünün yapısı hakkında vermiş olduğu bilgiler arasında 1991-2015 yılları arasında üretim sektörünün payının 83,4%'den 40%'a kadar düştüğünü ve aynı süreç içerisinde madencilik sektörünün payının 10,3%'den 50,4%'e kadar çıktığını sözlerine ekledi. Ayrıca, 2015 yılında üretim sektörünün payının büyük bir atılım yaparak 32,9%'dan 40%'a çıktığını dile getirdi.

Seminerinin devamında madencilik sektörü ile üretim sektöründeki firma sayısı, işçi sayısı gibi alanlardaki değişiklikleri yıllar itibarıyla karşılaştırarak Hollanda hastalığının bu değişimler üzerindeki etkisi konusunda görüşlerini bildirdi.

Қанат Маханов жалпы Қазақстан экономикасы мен өндіріс секторының құрылымы және «Голланд ауруының» Қазақстан экономикасына тигізген әсеріне тоқталып өтті. 2000-2015 жылдар аралығындағы Қазақстанның экономикалық құрылымын қарастырып, қызмет көрсету саласы үлесінің жылдан жылға артқанын және аграрлық сектор үлесінің азайғанын атап өтті. Басқа секторларға тоқтала келе, құрылыс секторы үлесінің артып, өнеркәсіп секторында елеулі өзгерістердің болмағанын айтты. Өнеркәсіп секторының құрылымы жайлы баяндап, 1991-2015 жылдар арасында өндіріс секторы үлесінің 83,4%-дан 40%-ға дейін төмендегенін және дәл сол кезеңде тау-кен секторы үлесінің 10,3%-дан 50,4%-ға дейін артқанын айтты. Сондай-ақ, 2015 жылы өндіріс секторы үлесінің 32,9%-дан 40%-ға дейін өскенін мәлімдеді.

Семинар жалғасында тау-кен және өндіріс секторларындағы фирмалардың саны мен қызметкерлердің санындағы өзгерістерді жылдар бойынша салыстырып, «Голланд ауруының» осы өзгерістерге әсері туралы өз пікірлерімен бөлісті. Сондай-ақ, өндіріс және тау-кен секторларының нақты өсу қарқыны туралы ақпарат ұсынды. «Голланд ауруының» саудаға әсеріне тоқталып өтіп, 1999-2013 жылдары Қазақстанның экспортты әртараптандыру индексінің 0,82-ден 0,74-ке дейін төменде-

Üretim ve madencilik sektörlerinin reel büyüme hızları hakkında çeşitli bilgiler sundu. Hollanda hastalığının ticaret üzerindeki etkileri konusunda 1999-2013 yılları arasında Kazakistan'ın ihracat çeşitlendirmesi endeksinin 0,82'den 0,74'e düştüğünü ifade etti. Ayrıca sektörler itibariyle banka kredileri konusunda 1997-2008 yılları arasında inşaat sektörünün payının hızla artarak 3,9%'dan 19,6%'ya çıktığını aynı dönemde sanayi sektörüne verilen kredilerin oranının ise 34,5%'den 10,2%'eye düştüğünü ifade etti. Lakin bu durumu 2009-2015 yılları arasında değişerek sanayi sektörüne verilen kredilerin payının 9,6%'dan 13,4%'e çıktığını inşaat sektörünün payının ise 18,8%'den 7,8%'e gerilediğini belirtti.

Üretim sektörünün 1991-2015 yılları arasındaki yapısına bakıldığında gıda, tekstil ve temel metal ürünler ağırlıklı bir yapının olduğunu ifade etti. Lakin yıllar itibariyle tekstil ile gıda ürünlerinin payının oldukça azaldığını ve temel metal ürünlerinin payının neredeyse iki kat artarak 2015 yılında 35,8%'e çıktığını dile getirdi. Kazakistan'ın sanayisini geliştirmek adına iki önemli devlet programını hayata geçirdiğini bunların birincisinin 2003-2015 Kazakistan'ın Endüstriyel ve Yenilikçilik Geliştirme Stratejisi ikincisinin ise 2015-2019 Kazakistan'ın Sanayi Gelişimi Devlet Programı olduğunu ifade etti. Programların ana amacının Kazakistan'ın sanayisinin çeşitlendirilmesi ile üretim sektörünün rekabet gücünün artırılması olduğunu vurguladı. İlk programın istenilen performansı gösteremediğini lakin ikinci programın birçok hedefine şimdiden ulaştığını ve 2019 yılına kadar amaçlanan hedeflere ulaşacağını düşündüğünü ifade etti.

Seminerin sonunda katılımcılar Hollanda hastalığının olup olmadığı ve Kazakistan ekonomisi üzerindeki etkileri konusunda görüş alışverişinde bulundular.

genin атап өтті. Сонымен қатар, секторларға берілген банк несиелерінде 1997-2008 жылдары құрылыс саласы үлесінің тез өсіп, 3,9%-дан 19,6%-ға дейін артқанын, ал сол кезеңде өнеркәсіп саласына берілген несиелер үлесінің 34,5%-дан 10,2%-ға дейін төмендегенін айтты. Алайда, 2009-2015 жылдары бұл жағдай өзгеріп, өндіріс секторына берілген несиелердің үлесі 9,6%-дан 13,4%-ға дейін артты, ал құрылыс саласының үлесі 18,8%-дан 7,8%-ға дейін төмендеді деп айқындады.

Өндіріс секторының 1991-2015 жылдар кезеңіндегі құрылымын қарастырып, азық-түлік, тоқыма және негізгі металл бұйымдары басым болғанын мәлімдеді. Алайда, жылдан жылға тоқыма және азық-түлік тауарлары үлесінің айтарлықтай төмендегенін және негізгі металл бұйымдары үлесінің екі есе дерлік артып, 2015 жылы 35,8%-ға дейін өскенін айтты. Қазақстандық өнеркәсіпті дамыту мақсатында екі маңызды мемлекеттік бағдарламаның жүзеге асырылғанын мәлімдеді. Олар: Қазақстан Республикасының индустриялық-инновациялық дамуының 2003-2015 жылдарға арналған стратегиясы және Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2015-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Бағдарламалардың негізгі мақсатының Қазақстанның өнеркәсібін әртараптандыру және өндіріс секторының бәсекеге қабілеттілігін арттыру екенін атап өтті. Алғашқы бағдарламаның ойлаған нәтижеге қол жеткізе алмағанын, алайда екінші бағдарламаның көптеген мақсаттарға жетіп, 2019 жылға дейін бүкіл көзделген мақсаттарға жететінін мәлімдеді.

Семинар соңында қатысушылар «Голланд ауруы» және Қазақстан экономикасына әсері туралы пікір алмасты.

**30 OCAK 2017 TARİHİNDE
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER
BÖLÜMÜNDEN DOÇ. DR. BİLAL
KARABULUT “KÜRESELLEŞME
VE ULUSLARARASI
GÜVENLİĞİN YAŞADIĞI
DÖNÜŞÜM: DAEŞ TERÖR
ÖRGÜTÜ ÖRNEĞİ” KONULU
SEMINER VERDİ.**

**2017 ЖЫЛҒЫ 30 ҚАҢТАРДА
ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР
КАФЕДРАСЫНЫҢ ОҚЫТУ-
ШЫСЫ ДОЦЕНТ, ДОКТОР
БИЛЯЛЬ КАРАБУЛУТ
«ЖАҢАҢДАНУ ЖӘНЕ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҚАУІПСІЗДІКТЕГІ ӨЗГЕРІСТЕР:
ДАИШ ЛАҢКЕСТІК ҰЙЫМЫ
МЫСАЛЫ» АТТЫ СЕМИНАР
ӨТКІЗДІ.**

Küreselleşme ve uluslararası güvenliğini yaşadığı dönüşüm: Daeş terör örgütü örneği adlı seminerinde ana hatlarıyla güvenliğini genel tanımlı, türleri, algı yönetimi ile Daeş'in algı yönetimi konularına değindi. Güvenlik tanımındaki tehlike ve korku algılarının göreceli olması nedeniyle tanımın değiştiğini ve bu yüzden muğlak bir tanımının olduğunu ifade etti. Buna ek olarak güvenlik tanımının objektif ve sübjektif ve geleceksel ve yeni güvenlik anlayışı olarak ayrıldığını belirtti. Geleneksel güvenlik anlayışının idealizm, realizm ve liberalizm'e yeni güvenlik anlayışının ise constructivism'e ve post- teorilere dayandığını ve güvenlik anlayışında geleneksel den yeni güvenlik anlayışına bir geçişin söz konusu olduğunu ve bu geçişe teorik olarak Kopenhag okulunun yardımcı olduğunu dile getirdi.

Доцент, доктор Биляль Карабулут «Жаһандану және халықаралық қауіпсіздіктегі өзгерістер: ДАИШ лаңкестік ұйымы мысалы» атты семинарында қауіпсіздіктің жалпы сипаттамасы, түрлері, түйсікті басқару және ДАИШ-тің түйсікті басқаруы сияқты мәселелерді қозғады. Қауіпсіздік сипаттамасындағы қауіп және қорқыншы ұғымдарының салыстырмалы болуына байланысты анықтаманың өзгергенін, соған байланысты айқын емес екенін мәлімдеді. Сонымен қатар, қауіпсіздік сипаттамасының объективті, субъективті, дәстүрлі және жаңа ұғымдарының болғанын атап өтті. Қауіпсіздіктің дәстүрлі түсінігінің идеализм, реализм және либерализмге, ал жаңа түсінігінің конструктивизм мен пост-теорияларға негізделгенін, сондай-ақ қауіпсіздіктің дәстүрлі түсінігінен жаңасына көшкенін және теориялық тұрғыдан Копенгаген мектебінің бұл үрдіске септігін тигізгенін мәлімдеді.

Қауіпсіздіктің дәстүрлі түсінігінде мемлекеттердің көбінесе әскери қауіп-қатерлерге мән бергенін және қырғи-қабақ соғыс кезеңі аяқталғанға дейін осы түсініктің басым болғанын тілге тиек етті. Қырғи-қабақ соғыс аяқталғаннан кейін қауіпсіздік мағынасының кейеңгенін, әскери қауіпсіздікпен қатар кибер, энергетика, қоршаған орта және бірегейлік қауіпсіздік мәселелерінің де маңызды бола бастағанын атап өтті. Қауіпсіздіктің жаңа түсінігінің түйсікке мән бергенін ерекше атап өтіп, қауіпсіздікке қатысты жаңа диссертацияларда кездесетін секьюритилендіру және секьюритисдендіру ұғымдары туралы мағлұмат берді. Бар қауіп-қатерлерді жоқ тәрізді, ал жоқ қауіп-қатерлерді бар тәрізді көрсетуге болатынын және әдетте бұның саяси мақсаттарда жүзеге асырылатынын айтты. Сонымен қатар, мемлекеттер жаусыз өмір сүре алмайды, өй-

Geleneksel güvenlik anlayışında devletlerin çoğunlukla askeri tehditlere önem verdiğini ve Soğuk Savaş dönemi bitene kadar bu anlayışın hakim olduğunu ifade etti. Soğuk Savaş sonrasında ise güvenlik anlayışının genişlediğini ve askeri güvenliğin yanında siber, enerji, çevre ve kimlik güvenliği konularının da önem kazandığını belirtti. Yeni güvenlik anlayışının algıya önem verdiğinin altını çizerek yeni güvenlik tezlerinde güvenlikleştirme ve güvenliksizleştirme kavramları hakkında bilgiler verdi. Burada var olan tehditlerin yokmuş gibi yok olan tehditlerin ise varmış gibi gösterilebildiğinin ve bunun genellikle siyasi amaçlar nedeniyle yapıldığını vurguladı. Ayrıca devletlerin düşmansız yaşamayacağını çünkü düşmanların toplumu bir arada tutan bir çimento olduğu yönünde görüşlerini bildirdi.

Daeş'in selefilige inanan şiddet ve silah kullanmayı tercih eden cihadist bir örgüt olduğunu kendisine göre bir ben dairesinin olduğu ve bunun dışındakileri düşman olarak gördüğünü be-

ткені жау қоғамды ұстап тұратын негіз деген пікірін білдірді.

ДАИШ-тің салафизмге сеніп, зорлық-зомбылық пен қару-жарақ пайдалануды жөн көріп, жихад жариялау идеясын ұстанған ұйым екенін және бұл ұйымға кірмегендерді дұшпан деп санайтынын тілге тиек етті. ДАИШ-тың исламды дұрыс түсінбегенін және түйсік операциялары арқылы кәсіби түрде ислам дінін қате түсінген адамдарды тартқанын айтты. Адам бірегейлігінің иерархиялық тәртіппен құрылғанын және бірнеше бірегейлігінің болғанын атап өтті. Адамдардың білген нәрсесін өз бойына сіңіре алатынын және сол бірегейліктің қажетті міндеттерін орындау керектігін айтты. Мысалы, әрбір мұсылман ислам дінін бастапқы көзден, яғни Қасиетті Құраннан үйрену керек, өзге біреуден үйренетін болса, дін туралы мүлдем басқа түсінік қалыптасуы мүмкін деп түйіндеді. Мұндай оқиғалардың дәстүрлі түйсік шеңберінен тыс болатынын қоса айт-

lirtti. Daeş'in İslamı yanlış anladığını ve yürüttüğü algı operasyonları ile profesyonel bir şekilde İslamı yanlış anlayan insanları kendisine çektiğini ifade etti. İnsan kimliğinin hiyerarşik bir düzende inşaa edilip birden fazla kimliğinin olduğunu belirtti. İnsanların bildiği şeyin kimliğine sahip olabileceğini ve o kimliğin gerektirdiği sorumlulukların yerine getirilmesi gerektiğini sözleri ekledi. Bu sözlerine örnek olarak bir Müslümanın İslam dinini asıl kaynağından Kuran-ı Kerim'den öğrenmesi gerektiğini aksi takdirde başka birisinden öğrenir ise bambaşka bir din anlayışının olabileceğini belirtti. Bu tür olayların geleneksel algının çok dışında yer aldığını sözlerine ekledi. Konuşmasının sonunda algı operasyonlarının uzun vadeli planlar olduğunu ve başarılı bir algı yönetimi için ilk önce insanların kendi bilgisine sahip olması gerektiğini ve ülkelerin kendi gerçekliğini doğru analiz ettikten sonra karşı tarafın zayıf noktalarının iyi analiz edilmesi gerektiğini ifade etti.

Seminerin sonunda katılımcılar güvenlik anlayışları konusunda görüş alışverişinde bulundular.

ты. Сөз соңында түйсік операцияларының ұзақ мерзімді жоспар болып табылатынын және түйсікті сәтті басқару үшін ең біріншіден адамдардың білімді дұрыс меңгеру қажеттігін және елдердің өз шындығын дұрыс талдағаннан кейін қарсылас тараптың әлсіз жақтарын жан-жақты талдау қажет екенін атап өтті.

Семинар соңында қатысушылар қауіпсіздік түсініктері бойынша пікір алмасты.

**30 OCAK 2017 TARİHİNDE
BİLKENT ÜNİVERSİTESİ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER
BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ.
DR. MEHMET AKİF KİREÇÇİ
“JEOPOLİTİK DÜZLEMDEKİ
KAYMALAR VE DEĞİŞEN RİSK
ALANLARI” KONULU SEMİNER
VERDİ.**

2017 ЖЫЛҒЫ 30 ҚАҢТАРДА
БИЛЬКЕНТ УНИВЕРСИТЕТИ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР
ФАКУЛЬТЕТІНІҢ ОҚЫТУШЫСЫ
ДОЦЕНТ, ДОКТОР МЕХМЕТ
АКИФ КИРЕЧДЖИ
«ГЕОСАЯСИ ЖАЗЫҚТЫҚТАҒЫ
ӨЗГЕРІСТЕР ЖӘНЕ ӘЛЕУЕТТІ
ҚАҚТЫҒЫС ҮРДІСТЕРІ» АТТЫ
СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.

Doç. Dr. Mehmet Akif Kireççi jeopolitik düzlemdeki kaymalar ve değişen risk alanları adlı seminerinde ana hatlarıyla jeopolitikanın genel tanımı, uluslararası arenada jeopolitik çerçevede tarihteki önemli olaylar, büyük güçler arasındaki güç çekişmesi konularına değindi. Jeopolitikanın tanımında politikanın coğrafya ile birleştirilmesi ile ortaya çıktığını ifade etti. Soğuk Savaş döneminde ABD ile Sovyetler Birliğinin dünya’da iki süper güç olduğunu ve devlet tarafından işletilen ekonomi model ile Batı tarzı liberal ekonominin bu süreçte birbirleriyle çatışma halinde olduğunu ve liberal ekonominin kazanan taraf olduğunu belirtti. Liberal ekonominin kazanması ile küreselleşme sürecinin önünün açıldığını ve 1991 yılında eski ABD Başkanı George H. W. Bush’un deyimi ile yeni dünya düzeninin kurulduğunu ifade etti.

Günümüzde ABD’nin eskisi kadar güçlü olmadığını lakin ABD’nin ekonomik liderliğini

Доцент, доктор Мехмет Акиф Киречджи «Геосаяси жазықтықтағы өзгерістер және әлеуетті қақтығыс үрдістері» атты семинарында геосаясаттың жалпы анықтамасын беріп, геосаясат шеңберінде халықаралық аренадағы маңызды тарихи оқиғалар мен ұлы держаулар арасындағы билік үшін күрес тақырыптарын қозғады. Геосаясаттың географияның саясатпен бірлесуі арқылы пайда болғанын мәлімдеді. Қырғи-қабақ соғыс кезінде АҚШ пен Кеңес Одағының әлемнің екі держауы болғанын, сондай-ақ осы кезеңде мемлекеттік экономика үлгісі мен Батыс үлгісіндегі либералдық экономиканың бір-бірімен қайшы келгенін және либералдық экономиканың жеңіске жеткенін айтты. Либералды экономиканың жеңуімен жаһандану үдерісінің басталғанын және 1991 жылы АҚШ-тың бұрынғы президенті Джордж Буш айтқандай жаңа әлемдік тәртіптің құрылғанын мәлімдеді.

jeopolitik açıdan önemli olduğunu belirtti. Asya'da Çin ve Hindistan ekonomilerinin hızla büyümekte olduğunu ve birkaç sene içerisinde Çin'in gayrisafi yurt içi hasıla bazında ABD'yi geçmesinin beklendiğini sözlerine ekledi. Burada Asyanın yükselirken Avrupanın gerilemediğini fakat büyüme oranlarının Çin, Hindistan gibi ülkelere az olduğunu dile getirdi. Teknolojik gelişim ve innovasyon açısından Çin'in ABD'nin hala gerisinde olduğunu lakin eğitim sektörüne baktığımızda Çin ve Hindistan gibi ülkelerin ABD'den çok daha fazla doktora öğrencisi yetiştirdiğini ve bu insan sermayesinin aradaki farkın kapanmasında mutlaka etkili olacağı yönünde görüşlerini bildirdi.

Seminerin devamında günümüz zamanını I. Dünya Savaşı öncesi döneme benzettiğini çünkü aynı o zamandaki gibi ülkeler arasındaki ittifakların sürekli değişebildiğini ifade etti. Önümüzde bir transformasyon sürecinin yer

Қазір АҚШ-тың бұрынғыдай күшті болмағанына қарамастан, АҚШ-тың экономикалық көшбасшылығы геосаяси тұрғыдан маңызды екенін айтты. Азияда Қытай мен Үндістанның экономикалары қарқынды дамып келе жатқанын және бірнеше жыл ішінде Қытайдың жалпы ішкі өнімі АҚШ-тікінен асып кетуі күтілуде деп мәлімдеді. Азияның дамып, Еуропаның өсу қарқыны Қытай, Үндістан сияқты елдерінен аз болғанын айтты. Технологиялық даму және инновация тұрғысынан Қытай әлі де АҚШ-тан артта келе жатқанына қарамастан, білім беру секторына қараған кезде, Қытай мен Үндістан сияқты елдердің АҚШ-қа қарағанда көбірек докторанттар дайындағанын және бұл адами капиталдың арадағы алшақтықты азайтуға үлес қосатынын баяндады.

Семинар жалғасында қазіргі заманның Бірінші дүниежүзілік соғысқа дейінгі кезеңге ұқсас екенін, себебі сол уақыттағыдай елдер арасындағы одақтар үздіксіз өзгеріп отырғанын айтты. Алдағы кезеңде өзгерістердің болатынын және осы үдерісте АҚШ пен Қытай арасында

aldığını ve bu süreçte ABD ile Çin arasında fazla bahsedilmeyen bir çekişme olduğunu ve bunu ABD'nin yeni Başkanı Donald Trump'ın açıkca dile getirmesine Çin'in nasıl cevap vereceğinin merak konusu olduğunu belirtti. Buna ek olarak Çin'in uluslararası herhangi bir çatışmaya girmekten kaçındığını ama eğer girerse bunun Çin'in gücünü arttırır mı yoksa durdurur sorusunun önemli konulardan birisi olduğunu ifade etti. ABD'nin ekonomik liderliği kaybetmesi durumunda bunun yeni jeopolitik krizlere yol açabileceğini sözlerine ekledi. Konuşmasının sonunda bu durumda yeni bir finansal mimarinin gerekeceğini ve bunun uzlaşarak mı yoksa savaşarak mı olacağı konusunun önemini vurgulayarak temenisinin bu sürecin en az çatışma ile geçmesi olduğunu ifade ederek sözlerini bitirdi.

Seminerin sonunda katılımcılar büyük aktörlerin arasındaki jeopolitik ilişkiler konularında görüş alışverişinde bulundular.

айтылмаған қақтығыс болғанын және оны АҚШ-тың жаңа президенті Дональд Трамп-тың ашық жариялауына Қытайдың қалай жауап беретіні қызық екенін атап өтті. Сонымен қатар, Қытайдың қандай да бір халықаралық қақтығыстан бойын аулақ ұстайтынын, ал егер қақтығысқа араласатын болса, ол Қытайдың ауқатын арттыра ма, әлде тоқтата ма деген сұрақтың маңызды мәселелердің бірі екенін мәлімдеді. АҚШ экономикалық көшбасшылығын жоғалтқан жағдайда, жаңа геосаяси дағдарыстарға әкелуі мүмкін деп атап өтті. Сөз соңында бұл жағдайда жаңа қаржы құрылымының қажеттігін, бұның мәмілеге келу арқылы немесе соғыс арқылы болу мәселесінің маңыздылығын атап өтіп, аз қақтығыс арқылы өтуін қалайтынын білдіріп семинарды аяқтады.

Семинар соңында қатысушылар үлкен акторлардың геосаяси қарым-қатынастары мәселелері бойынша пікір алмасты.

Akademik **Türkçe** Kursu

Avrasya Araştırma Enstitüsü 19 Ekim 2015 tarihinde Akademik Türkçe kursu vermeye başlamıştır. Bu kursun amacı katılımcılara makale, bildiri, tez, kitap gibi akademik metinleri okuma, not alma, çıkarımda bulunma konularında eğitim vermektir. Kurslar başlangıç ve orta seviye olmak üzere iki seviyede olacaktır.

HAFTA İÇİ VE HAFTA SONU GRUPLARI

Kurs hakkında bilgi almak ve başvuru için aşağıdaki telefon numarasını arayabilirsiniz.

Başvuru Yeri:

Almalı Avdanı, Mametova 48, 050004 Almatı.

+7 (727) 279 24 26 içhat: 109

19 қазан 2015 жылы Еуразия ғылыми-зерттеу институты «Түрік тілін ғылыми тұрғыдан жетілдіру» курстары басталды. Курстың мақсаты тыңдармандарға мақаладағы, баяндамадағы, диссертация және кітаптардағы академиялық мәтіндерді оқуды, ғылыми тұрғыдан жазуды және қорытынды жасай білуді үйрету болып табылады. Қосымша мағлұмат алу және өтініштерді беру үшін төменде көрсетілген байланыстар арқылы хабарласуға болады. Курстар апта ішінде және апта соңында өткізіледі.

Өтініштерді қабылдау мекенжайы:

Алмалы ауданы, Мәметова көшесі 48, 050004 Алматы,

тел: +7 (727) 279 24 26

(ішкі нөмір 109)

Asya Avrupa / Азия Еуропа
(Haber – Yorum) / (Ақпараттық – сараптама)

Avrasya Araştırma Enstitüsü Yayınıdır
Еуразия ғылыми-зерттеу институты басылымы

Şubat 2017 Sayı: 14
Ақпан 2017 жыл №14